9/2009/EK KÖZÖS ÁLLÁSPONT

a Tanács által 2009. január 9-én elfogadva

a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, …-i 2009/…/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadása céljából

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2009/C 70 E/02)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 47. cikke (2) bekezdésére, valamint 55. és 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([1]),

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ([2]),

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ([3]),

mivel:

(1) A Közösségben 1999 óta gyorsuló ütemben fejlődő belső földgázpiac célja, hogy az Európai Unió valamennyi fogyasztója, azaz a lakosság vagy a vállalkozások számára valós választási lehetőséget teremtsen, új üzleti lehetőségeket nyisson és bővítse a határokon átnyúló kereskedelmet, és ezáltal hatékonyságjavulást, versenypiaci árakat és magasabb szintű szolgáltatásokat teremtsen, továbbá hogy hozzájáruljon az ellátás biztonságához és fenntarthatóságához.

(2) A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2003. június 26-i 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([4]) jelentős mértékben hozzájárult a földgáz belső piacának kialakításához.

(3) Az uniós polgárok számára a Szerződésben biztosított alapvető szabadságok – az áruk szabad mozgása, a szolgáltatások nyújtásának szabadsága és a letelepedés szabadsága – csak teljesen nyitott piacon valósulhatnak meg, amely minden fogyasztó számára lehetővé teszi a szolgáltatók szabad megválasztását, és a szolgáltatók számára is biztosítja felhasználóik szabad ellátásának lehetőségét.

(4) Jelenleg azonban a Közösségben a gáz egyenlő feltételekkel és megkülönböztetés vagy hátrányok nélkül történő értékesítése akadályokba ütközik. Különösen a hálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés és az egységesen hatékony szabályozói felügyelet hiánya jelent több tagállamban is problémát.

(5) A Bizottság 2007. január 10-i „Európai energiapolitika” című közleménye kiemelte annak fontosságát, hogy megvalósuljon a földgáz belső piaca, és hogy a Közösségben székhellyel rendelkező valamennyi földgázipari vállalkozás számára egyenlő feltételeket teremtsenek. A Bizottság 2007. január 10-i „A földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeni lehetőségeiről” című, és a „Vizsgálat az 1/2003/EK rendelet 17. cikke értelmében az európai gáz- és villamosenergia-ágazatról (zárójelentés)” című közleményei kimutatták, hogy a jelenlegi szabályok és intézkedések nem szolgálnak megfelelő keretéül a jól működő belső piac megvalósításának.

(6) Ha a hálózatok nem különülnek el ténylegesen a termelési és ellátási tevékenységektől (tényleges szétválasztás), az nemcsak a hálózat üzemeltetése terén jár a hátrányos megkülönböztetés kockázatával, hanem a vertikálisan integrált vállalkozásoknak saját hálózataikba történő megfelelő szintű beruházásra való ösztönzése terén is.

(7) A 2003/55/EK rendeletben előírt, jelenleg hatályos jogi és funkcionális szétválasztási szabályok nem vezettek azonban a szállításirendszer-üzemeltetők tényleges szétválasztásához. Az Európai Tanács a 2007. március 8-án és 9-én tartott brüsszeli ülésén ezért felkérte a Bizottságot, hogy dolgozzon ki jogalkotási javaslatokat az „ellátási és termelési tevékenységeknek a hálózatüzemeltetéstől való tényleges elkülönítéséről”.

(8) Tényleges szétválasztás csak úgy érhető el, ha megszűnik a vertikálisan integrált vállalkozások törekvése a versenytársak hálózati hozzáféréssel és beruházásokkal kapcsolatos megkülönböztetésére. A belső érdekellentét feloldására és az ellátás biztonságának megvalósítására egyértelműen eredményes és szilárd módszer a tulajdonjogi szétválasztás, amelynek során a rendszer tulajdonosát jelölik ki ellátási és termelési érdekektől független rendszerüzemeltetőnek. Ezért az Európai Parlament ezért a földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeli lehetőségeiről szóló, 2007. július 10-i állásfoglalásában a szállítási szinten megvalósított tulajdonjogi szétválasztást nevezte az arra legalkalmasabb eszköznek, hogy az infrastrukturális beruházásokat megkülönböztetéstől mentesen ösztönözzék, az új belépőknek tisztességes hálózati hozzáférést biztosítsanak és a piacot átláthatóvá tegyék. A tulajdonjogi szétválasztás értelmében ezért a tagállamoktól meg kell követelni, hogy ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak egy termelési vagy ellátási vállalkozás irányításában való részvételre, és ezzel egy időben

([1]) HL C 211., 2008.8.19., 23. o.
([2]) HL C 172., 2008.7.5., 55. o.
([3]) Az Európai Parlament 2008. július 9-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), a Tanács 2009. január 9-i közös álláspontja és az Európai Parlament …-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).
([4]) HL L 176., 2003.7.15., 57. o.

egy szállításirendszer-üzemeltető vagy szállítási rendszer irányítására vagy felette bármely jog gyakorlására. Fordított viszonylatban is, egy szállítási rendszer vagy szállításirendszer-üzemeltető irányításában való részvételnek eleve ki kell zárnia a termelési vagy ellátási vállalkozás irányításának vagy a felette történő joggyakorlásnak a lehetőségét. Ezeken a korlátokon belül termelési vagy ellátási vállalkozás kisebbségi részvénytulajdonnal kell, hogy rendelkezhessen egy szállítási rendszer-üzemeltetőben vagy a szállítási rendszerben.

(9) Az „irányítás" kifejezés fogalommeghatározása a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendeletből ([1]) (az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete) származik.

(10) Mivel a tulajdonjogi szétválasztáshoz egyes esetekben a vállalkozások szerkezetátalakítása szükséges, a vonatkozó rendelkezések alkalmazására többletidőt kell engedélyezni a tagállamok részére. A villamosenergia- és a gázszektor közötti vertikális kapcsolatok miatt a szétválasztási rendelkezéseket mind a két szektorban alkalmazni kell.

(11) A tulajdonjogi szétválasztás értelmében a hálózatüzemeltetés ellátási és termelési érdekektől való teljes függetlenségének biztosítása, valamint a bizalmas információk átadásának megakadályozása érdekében ugyanazon személy nem lehet tag szállításirendszer-üzemeltető vagy szállítási rendszer és termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás ügyvezető testületében sem. Ugyanezen okból ugyanazon személy nem lehet egyszerre jogosult szállításirendszer-üzemeltető vagy szállítási rendszer ügyvezető testülete tagjainak kinevezésére és termelési vagy ellátási vállalkozás irányításában való részvételre vagy felette bármilyen jog gyakorlására.

(12) Az ellátási és termelési érdekektől független rendszerüzemeltető vagy szállításirendszer-üzemeltető létrehozása révén a vertikálisan integrált vállalkozások az érdekek tényleges elkülönítése mellett fenntarthatják a hálózati vagyonban meglévő tulajdonukat, feltéve hogy az ilyen független rendszerüzemeltető vagy az ilyen független szállításirendszer-üzemeltető minden rendszerüzemeltetői feladatot ellát és működése részletes szabályoknak, valamint széles körű szabályozói ellenőrzési mechanizmusoknak van alávetve.

(13) Ha …-án (*) a szállítási rendszert tulajdonló vállalkozás vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállamoknak lehetőséget kell adni a tulajdonjogi szétválasztás, valamint az ellátási és termelési érdekektől független rendszerüzemeltető vagy szállításirendszer-üzemeltető létrehozása közötti választásra.

(14) A vertikálisan integrált vállalkozások részvényeseinek teljes körű érdekvédelme céljából a tagállamok választására kell bízni, hogy a tulajdonjogi szétválasztást közvetlen elidegenítéssel vagy az integrált vállalkozás részvényeinek a hálózati vállalkozás részvényeire és a fennmaradó ellátási és termelési vállalkozás részvényeire való bontással valósítják-e meg, feltéve hogy teljesülnek a tulajdonjogi szétválasztásból eredő követelmények.

(15) A független rendszerüzemeltetői vagy független szállításirendszer-üzemeltetői megoldások teljes körű eredményességét meghatározott kiegészítő szabályokkal kell biztosítani. A szállításirendszer-üzemeltető függetlenségét többek közt ún. türelmi időszak révén kell biztosítani, amelynek során a vertikálisan integrált vállalkozásban nem gyakorolnak olyan vezetői vagy más hasonló tevékenységet, amelynek keretében ugyanahhoz az információhoz lehet hozzájutni, mint a vezetői beosztásokban.

(16) A tagállamoknak jogukban áll a területükön a teljes tulajdonjogi szétválasztás mellett dönteni. Amennyiben a tagállam élt ezzel a joggal, egy vállalkozásnak nem áll jogában független rendszerüzemeltetőt vagy független szállításirendszer-üzemeltetőt létrehozni. Ezenkívül a termelési vagy ellátó tevékenységet folytató vállalkozások nem lehetnek abban a helyzetben, hogy akár közvetve, akár közvetlenül irányítást vagy bármilyen jogot gyakoroljanak azon tagállamok szétválasztott szállításirendszerüzemeltetői fölött, amelyek a teljes tulajdonjogi szétválasztás mellett döntöttek.

(17) Ezen irányelv alapján a piacszervezés különböző típusai fognak létezni a földgáz belső piacán. Azok az intézkedések, amelyeket a tagállamok az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében hozhatnak meg, alapvető közérdekű követelményeken kell alapuljanak. Konzultációt kell folytatni a Bizottsággal az intézkedéseknek a Szerződéssel és a közösségi joggal való összeegyeztethetőségéről.

(18) A tényleges szétválasztás végrehajtása során be kell tartani a köz- és a magánszektor közötti megkülönböztetés tilalmának elvét. E célból ugyanazon személy – sem magában, sem mással közösen – nem gyakorolhat a tulajdonjogi szétválasztás szabályaival, a független rendszerüzemeltetői megoldással ellentétes irányítást és semmilyen jogot sem a szállításirendszer-üzemeltetők vagy szállítási rendszerek, sem az ellátási vagy termelési vállalkozások testületeinek összetétele, szavazása vagy döntése felett. A tulajdonjogi szétválasztás és a független rendszerüzemeltetői megoldás tekintetében, amennyiben az adott tagállam bizonyítani tudja e követelmény betartását, úgy két különálló állami szerv végezheti egyfelől a termelési és ellátási tevékenységeket, másfelől a szállítási tevékenységek ellenőrzését.

(19) A hálózati tevékenységeknek az ellátási és termelési tevékenységektől való tényleges elkülönítését a Közösség egészében meg kell valósítani, a közösségi és nem közösségi vállalkozások vonatkozásában egyaránt. Annak biztosítására, hogy a hálózati tevékenységek, valamint az ellátási és termelési tevékenységek a Közösség egészében egymástól függetlenek maradjanak, a

([1]) HL L 24., 2004.1.29., 1. o.
(*) Ezen irányelv hatálybalépésének időpontja.

szabályozó hatóságokat fel kell jogosítani arra, hogy megtagadják a szétválasztási szabályokat be nem tartó szállításirendszer-üzemeltetők tanúsítását. E szabályoknak a Közösség egészében való következetes alkalmazásának biztosítása érdekében a szabályozó hatóságoknak a legmesszemenőbben figyelembe kell vennie a Bizottság véleményét a tanúsításra vonatkozó döntéseik meghozatalakor. A Közösségi nemzetközi kötelezettségei betartásának biztosítása érdekében továbbá a Bizottságnak jogot kell biztosítani arra, hogy harmadik országból vagy országokból származó személy vagy személyek irányítása alatt álló szállítási rendszer tulajdonos vagy szállításirendszer-üzemeltető vonatkozásában véleményt adjon a tanúsítások ügyében.

(20) Az energiaellátás védelme a közbiztonság alapvető eleme, ezért elválaszthatatlanul kötődik a földgáz belső piacának hatékony működéséhez. A földgáz csak a hálózaton keresztül juthat el az Unió polgáraihoz. A működő földgázpiacok, főként a hálózatok és a földgázellátáshoz kapcsolódó egyéb eszközök elengedhetetlenek a közbiztonság, a gazdaság versenyképessége és az Unió polgárainak jóléte szempontjából. Harmadik országokból származó személyek számára ezért csak akkor lehet engedélyezni valamely szállítási rendszer vagy szállításirendszer-üzemeltető irányítását, ha megfelelnek a tényleges elkülönítés Közösségen belül alkalmazandó követelményeinek. A Közösség nemzetközi kötelezettségeinek sérelme nélkül, a Közösség úgy ítéli meg, hogy a földgázszállítási rendszerek ágazata igen fontos a Közösség számára, és ezért a Közösség energiaellátása biztonságának megőrzése szempontjából kiegészítő biztosítékokra van szükség a Közösség közrendje és közbiztonsága, valamint az Unió polgárainak jóléte elleni fenyegetések elkerülése érdekében. A Közösség energiaellátásának biztonságához értékelni kell mindenekelőtt a hálózat működésének függetlenségét, a Közösségnek és az egyes tagállamoknak a harmadik országokból származó energiaellátástól való függése mértékét, valamint egy adott harmadik országban a belföldi és nemzetközi energiakereskedelem és energiaügyi beruházások kezelését.

Az ellátás biztonságát ezért minden egyes eset tényleges körülményei, valamint a nemzetközi jogból – különösen a Közösség és az érintett harmadik ország közötti nemzetközi megállapodásokból – eredő jogok és kötelezettségek alapján kell értékelni. A Bizottság adott esetben nyújtson be ajánlásokat a Közösség energiaellátásának biztonságával foglalkozó, harmadik országokkal kötendő megállapodásokról szóló tárgyalásokra vagy a megtárgyalandó kérdéseknek az ezen harmadik államokkal folytatott más tárgyalások keretében történő megvitatására.

(21) További intézkedéseket kell hozni annak biztosítása érdekében, hogy a szállításhoz való hozzáférés tarifái átláthatóak és megkülönböztetéstől mentesek legyenek. Ezeket a díjakat minden felhasználóra nézve megkülönböztetéstől mentesen kell alkalmazni. Ahol a tárolólétesítmény, a vezetékkészlet vagy a kiegészítő szolgáltatások kellően versenyképes piacon működnek, a hozzáférést átlátható és megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú mechanizmusok révén kell biztosítani.

(22) Biztosítani kell a tárolási rendszerüzemeltetők függetlenségét annak érdekében, hogy javuljon a harmadik felek hozzáférése azon tárolólétesítményekhez, amelyek műszaki és/vagy gazdasági szempontból szükségesek a rendszerhez való hatékony hozzáféréshez a felhasználók ellátása érdekében. Célszerű ezért, hogy a tárolólétesítményeket olyan különálló jogalanyok üzemeltessék, amelyek a tárolólétesítmények fenntartásához, üzemeltetéséhez és fejlesztéséhez szükséges eszközök fölött tényleges döntéshozatali joggal rendelkeznek. Szükséges továbbá az átláthatóság növelése a harmadik feleknek nyújtott tárolókapacitások tekintetében, ezért a tagállamokat kötelezni kell egy olyan, megkülönböztetéstől mentes, világos keret kidolgozására és közzétételére, amely meghatározza a tárolólétesítményekre alkalmazandó megfelelő szabályozási rendszert.

Az üzleti szempontból érzékeny információkra vonatkozó titoktartási követelmények különösen fontosak akkor, ha stratégiai természetű adatokról van szó, vagy ha egy tárolólétesítménynek egyetlen használója van.

(23) Az elosztási hálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés meghatározza a felhasználók kiskereskedelmi szintű hozzáférését. A harmadik felek hozzáférésére és beruházására vonatkozó megkülönböztetés lehetősége az elosztói szinten azonban nem annyira jelentős, mint szállítási szinten, mivel itt a szűk keresztmetszetek és a termelési érdekek általában kisebb hatásúak, mint elosztói szinten. Ezenkívül az elosztórendszer-üzemeltetők jogi és funkcionális szétválasztása a 2003/55/EK irányelvvel összhangban csak 2007. július 1-jétől vált kötelezővé, és annak a földgáz belső piacára gyakorolt hatásait még értékelni kell. A hatályos jogi és funkcionális szétválasztási szabályok egyértelműbb megfogalmazás, helyes végrehajtás és szoros felügyelet mellett elvezethetnek a tényleges szétválasztás megvalósításához. A lakossági piaci egyenlő feltételek megteremtése érdekében az elosztórendszer-üzemeltetők tevékenységét úgy kell felügyelni, hogy azok vertikális integráció révén ne juthassanak piaci versenyelőnyhöz, különös tekintettel a háztartási felhasználókra és a nem háztartási kisfelhasználókra.

(24) Annak elkerülése érdekében, hogy a kis elosztórendszer-üzemeltetők aránytalan pénzügyi és közigazgatási terheket viseljenek, a tagállamok, ahol szükséges, felmenthetik ezeket a vállalkozásokat az elosztásra vonatkozó jogi szétválasztási kötelezettségek alól.

(25) A 2003/55/EK irányelv a tagállamok számára előírta, hogy hozzanak létre különös hatáskörű szabályozókat. A gyakorlat azonban azt mutatta, hogy az eredményes szabályozást gyakran hátráltatja a szabályozók függése a kormányzattól, valamint a kellő hatáskör és a mérlegelési jog hiánya. Az Európai Tanács ezért 2007. március 8–9-i ülésén felkérte a Bizottságot, hogy dolgozzon ki jogalkotási javaslatokat a nemzeti energiaszabályozók hatáskörének további harmonizációjáról és függetlenségének növeléséről. Lehetővé kell tenni, hogy ezen nemzeti szabályozó hatóságok hatásköre kiterjedjen mind a villamos energia, mind a gáz ágazatra.

(26) A földgáz belső piacának megfelelő működése céljából az energiaszabályozóknak képesnek kell lenniük a döntéshozatalra minden lényeges szabályozási kérdésben, továbbá függetlennek kell lenniük minden más köz- vagy magánérdektől. Ez nem zárja ki sem a tagállamok alkotmányjoga alapján történő bírósági felülvizsgálatot sem a parlamenti felügyeletet. Ezen kívül, a szabályozó költségvetésének a nemzeti jogalkotó általi jóváhagyása nem akadályozza a költségvetési önállóságot.

(27) Minden piaci szereplő, köztük az új belépők eredményes piacra lépésének biztosítása érdekében megkülönböztetéstől mentes, költségalapú kiegyenlítő mechanizmusokra van szükség. Ezt a kiegyenlítési szükségletek keretén belül a földgázellátásra és -beszerzésre vonatkozó átlátható, piaci alapú mechanizmusok felállításával kell elérni. A nemzeti szabályozó hatóságoknak aktív szerepet kell játszaniuk abban, hogy a kiegyenlítő tarifák megkülönböztetéstől mentesek és költségalapúak legyenek. Ugyanakkor megfelelő ösztönzőkre van szükség azért, hogy egyensúly legyen a betáplált és a vételezett gáz mennyisége között, és hogy a rendszer működése ne kerüljön veszélybe.

(28) A nemzeti szabályozó hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy legyen a tarifák vagy a tarifák számításához alkalmazandó módszerek meghatározására, illetve jóváhagyására a szállítási- vagy az elosztórendszer-üzemeltető(k) javaslata vagy a cseppfolyósított földgáz-létesítmények rendszerüzemeltetője javaslata, illetve a rendszerüzemeltető(k) és a hálózathasználók által kölcsönösen jóváhagyott javaslat alapján. Ezeknek a feladatoknak a megvalósítása során a nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják, hogy a szállítási és elosztási tarifák megkülönböztetéstől mentesek és költségalapúak legyenek, figyelembe véve a keresletoldali szabályozási intézkedésnek köszönhetően elkerült, hosszú távú, hálózati határköltségeket is.

(29) Az energiaszabályozóknak hatáskörrel kell rendelkezniük a földgázipari vállalkozásokra vonatkozó kötelező határozatok kibocsátására, valamint a kötelezettségeiket nem teljesítő földgázipari vállalkozásokkal szembeni hatékony, arányos és elrettentő szankciók kiszabására, vagy arra, hogy ilyen szankciók kiszabását javasolják illetékes bíróságoknak. A szabályozó hatóságokat hatáskörrel kell felruházni a tekintetben is, hogy a versenyszabályok alkalmazásától függetlenül a földgáz belső piacának megfelelő működése szempontjából szükséges, a tényleges versenyt ösztönző célszerű intézkedéseket hozhassanak. A gázkészlet-értékesítési programok létrehozása az egyik olyan lehetséges intézkedés, amely a hatékony verseny előmozdítására és a piac megfelelő működésének biztosítására szolgál. Az energiaszabályozókat fel kellene továbbá ruházni az ahhoz szükséges hatáskörrel, hogy a piacnyitáshoz alkalmazkodva hozzájárulhassanak a közszolgáltatások magas színvonalának, a védelemre szoruló felhasználók védelmének, továbbá a fogyasztóvédelmi intézkedések teljes körű eredményességének biztosításához. E rendelkezések nem sérthetik sem a Bizottságnak a versenyszabályok alkalmazására vonatkozó hatáskörét – beleértve a közösségi szintű összefonódások vizsgálatát –, sem a belső piacra vonatkozó szabályokat, például a tőke szabad mozgását.

Az a független szerv, amelyhez a nemzeti szabályozó döntése által hátrányosan érintett fél jogorvoslatért fordulhat, lehet bíróság vagy más, jogi felülvizsgálat végzésére hatáskörrel rendelkező törvényszék.

(30) Erősen támogatni kell a jelentős új infrastrukturális beruházásokat, ugyanakkor biztosítani kell a földgáz belső piacának megfelelő működését. A mentesített infrastruktúra-projektek által a versenyre és az ellátás biztonságára gyakorolt pozitív hatás növelése érdekében a projektek tervezési szakaszában fel kell mérni a piaci érdeklődést és alkalmazni kell a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályokat. Ha egy infrastruktúra egynél több tagállam területén helyezkedik el, a határokon átnyúló vonatkozások jobb figyelembevétele és az ügyvitel megkönnyítése érdekében a mentesítési kérelmeket végső esetben az …/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel [1] létrehozott Energiaszabályozói Együttműködési Ügynökségnek (az Ügynökség) kell kezelnie. Ezenfelül a jelentősebb mentesített infrastruktúra-projektek kivitelezésének a szokásostól eltérő kockázati profilja miatt lehetővé kell tenni, hogy az ellátási és termelési érdekeltségekkel rendelkező vállalkozások az érintett projektek tekintetében ideiglenesen részben eltérjenek a szétválasztási szabályoktól. Az ellátás biztonságával kapcsolatos okokból ez a Közösségen belüli, különösen harmadik országokból a Közösségbe gázt szállító új csővezetékekre alkalmazandó.

(31) A földgáz belső piaca a likviditás és az átláthatóság hiányától szenved, ami gátolja az erőforrások hatékony elosztását, a kockázatok fedezését és a piacra lépést. Növelni kell a piac iránti bizalmat, a piaci likviditást és a piaci szereplők számát, ennélfogva növelni kell a gázellátásban tevékenykedő vállalkozások feletti szabályozói felügyeletet. Az ilyen célú követelmények nem sérthetik a pénzügyi piacokra vonatkozó hatályos közösségi jogszabályokat, azokkal összhangban kell lenniük. Az energiaszabályozóknak és a pénzpiaci szabályozóknak együtt kell működniük, hogy lehetővé tegyék egymásnak a szóban forgó piacok áttekintését.

(32) Mielőtt a Bizottság elfogadná a nyilvántartási követelményeket részletező iránymutatásokat, azok tartalmával kapcsolatban az Ügynökségnek és az Európai Értékpapír-piaci Szabályozók Bizottságának (a CESR) tárgyalnia kellene és a Bizottság számára arra vonatkozóan tanácsot kellene adnia. Az Ügynökségnek és a CESR-nek a célból is együtt kell működnie, hogy további kutatásokat folytassanak és tanácsokat adjanak a tekintetben, hogy a gázellátási szerződésekre és a gázderivatívákra vonatkozó ügyleteket alá kell-e vetni kereskedés előtti és/vagy utáni átláthatósági követelményeknek, és ha igen, mi legyen azok tartalma.

(33) Az ellátás biztonsága érdekében a kínálat/kereslet egyensúlyát az egyes tagállamokban folyamatosan ellenőrizni kell, és ennek eredményeként közösségi szintű, az ellátás biztonságára vonatkozó helyzetjelentést kell készíteni,

[1] HL L …

amelyben figyelembe kell venni a területek közötti rendszerösszekötő kapacitásokat is. Az ellenőrzést kellő időben kell elvégezni, hogy megfelelő intézkedéseket lehessen hozni, amennyiben az ellátás biztonsága veszélybe kerülne. A szükséges hálózati infrastruktúra – a rendszerösszekötő kapacitásokat is beleértve – kiépítésével és karbantartásával elő kell segíteni a stabil földgázellátást.

(34) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a szükséges minőségi követelmények figyelembevétele mellett a biogáz és a biomasszából származó gázfajták, valamint egyéb gázfajták megkülönböztetéstől mentesen betáplálhatók legyenek a gázhálózatba, a vonatkozó műszaki szabályok és a biztonsági szabványok követelményeinek betartása mellett. Ezek a szabályok és szabványok biztosítják, hogy ezeket a gázfajtákat műszakilag megfelelő módon és biztonságosan juttathassák be a földgázhálózatba és szállíthassák a hálózaton keresztül, továbbá foglalkozniuk kell azok kémiai jellemzőivel is.

(35) A hosszú távú szerződések a tagállamok gázellátásának továbbra is igen fontos részét képezik majd, és a gázellátó vállalkozások számára lehetőségként fenn kell tartani azokat, amennyiben nem ássák alá ennek az irányelvnek a célkitűzéseit és összeegyeztethetőek a Szerződéssel, beleértve az abban megállapított versenyszabályokat is. Ezért a földgázipari vállalkozások ellátási és szállítási kapacitásainak megtervezésekor a hosszú távú szerződéseket figyelembe kell venni.

(36) Annak érdekében, hogy a Közösségben biztosítani lehessen a közszolgáltatás magas színvonalának fenntartását, a tagállamok által az ezen irányelv célkitűzéseinek elérése érdekében hozott minden intézkedésről rendszeresen értesíteni kell a Bizottságot. A Bizottság rendszeresen közzétesz egy olyan jelentést, amely elemzi a közszolgáltatási célkitűzések elérésére nemzeti szinten hozott intézkedéseket, és összehasonlítja azok hatékonyságát abból a célból, hogy olyan ajánlások kerüljenek megfogalmazásra, amelyek a magas színvonalú közszolgáltatás elérésének érdekében nemzeti szinten meghozandó intézkedésekre vonatkoznak.

A tagállamok biztosítják, hogy a felhasználók a gázhálózathoz való csatlakozáskor tájékoztatást kapnak arról a jogukról, hogy meghatározott minőségű földgázhoz méltányos áron juthatnak hozzá. A tagállamok által a végső felhasználóvédelmében hozott intézkedések különbözhetnek attól függően, hogy háztartási felhasználóról vagy kis- és középvállalkozásról van szó.

(37) A közszolgáltatási kötelezettségek tiszteletben tartása ennek az irányelvnek az egyik alapvető követelménye, és fontos, hogy ez az irányelv megállapítsa azokat a minden tagállam által tiszteletben tartandó közös minimális normákat, amelyek tekintetbe veszik a fogyasztóvédelmi célokat, az ellátás biztonságát, a környezetvédelmet és a verseny azonos szintjét minden tagállamban. Fontos, hogy a közszolgáltatási kötelezettségeket nemzeti szinten lehessen értelmezni az adott országokra jellemző körülmények és a közösségi jog tekintetbevételével.

(38) A tagállamoknak a társadalmi és gazdasági kohézió célkitűzéseinek elérése érdekében tett intézkedései közé tartozhatnak különösképpen a megfelelő gazdasági ösztönzők, amelyek adott esetben minden meglévő, nemzeti és közösségi eszközt felhasználhatnak. Az ilyen eszközök tartalmazhatnak felelősségre vonatkozó előírásokat a szükséges befektetések garantálása érdekében.

(39) Amennyiben a tagállamok által a közszolgálati kötelezettségek teljesítése érdekében alkalmazott intézkedések a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülnek, a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése szerint erről a Bizottságot értesíteni kell.

(40) A közszolgáltatási kötelezettségeket és a belőlük eredő közös minimális normákat tovább kell szilárdítani, hogy minden fogyasztó biztosan részesüljön a verseny előnyeiből. A felhasználók ellátásában alapvető fontosságú a fogyasztási adatokhoz való hozzáférés, és a fogyasztóknak biztosítani kell az adataikhoz való hozzáférést annak érdekében, hogy felkérhessék a versengő vállalkozásokat az azokon alapuló ajánlattételre. A fogyasztóknak jogot kell biztosítani arra, hogy kellően tájékozódhassanak energiafogyasztásukról. Az energiaköltségekről adott rendszeres tájékoztatás energiamegtakarításra ösztönöz, mivel a felhasználók ezáltal közvetlen visszacsatolást kapnak az energiahatékonysági beruházások hatásairól és a fogyasztási magatartás változásáról.

(41) Annak érdekében, hogy – például egy energiaellátási válság idején – a tagállamok közötti szolidaritást megőrizve lehessen fenntartani az ellátás biztonságát, fontos létrehozni a szolidaritás jegyében egy regionális együttműködési keretrendszert. Ez a szolidaritás jegyében létrejövő együttműködés, ha a tagállamok úgy határoznak, főként és elsősorban piaci alapú mechanizmusokra támaszkodhat.

(42) A földgáz belső piacának kialakítása céljából a tagállamoknak nemzeti piacaik integrációjára, valamint a rendszerüzemeltetők közösségi és regionális szintű együttműködésére kell törekedniük.

(43) A szabályozó hatóságoknak abból a célból is tájékoztatniuk kell a piacot, hogy lehetővé tegyék a Bizottság számára a földgáz belső piacával és annak rövid, közép- és hosszú távú fejlődésével kapcsolatos megfigyelő és figyelemmel kísérési szerep betöltését, többek között a keresletet és a kínálatot, a szállítási és elosztási infrastruktúrát, a határokon átnyúló kereskedelmet, a beruházásokat, a nagykereskedelmi és fogyasztói árakat, a piaci likviditást, valamint a környezetvédelem és a hatékonyság javítását illetően.

(44) Mivel ezen irányelv célját, nevezetesen egy tökéletesen működő belső földgázpiac megteremtését a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

(45) A földgázszállító-hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről szóló, …-i …/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) értelmében a Bizottság iránymutatásokat fogadhat el a szükséges fokú harmonizáció elérése céljából. Az ilyen iránymutatások, amelyek– ezen irányelv bizonyos rendelkezései tekintetében is – kötelező végrehajtási intézkedéseknek minősülnek, olyan hasznos eszközök, amelyeket szükség esetén gyorsan módosítani lehet.

(46) Az ezen irányelv végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskör gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal ([2]) összhangban kell elfogadni.

(47) A Bizottságot fel kell ruházni különösen arra, hogy elfogadja az ezen irányelv céljának eléréséhez megkívánt minimális szintű harmonizáció biztosításához szükséges iránymutatásokat. Mivel ezek az intézkedések általános hatályúak és ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek új, nem alapvető fontosságú elemekkel történő kiegészítésére irányulnak, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében meghatározott, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(48) A jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás ([3]) 34. pontjával összhangban a tagállamokat ösztönzik arra, hogy – a maguk számára, illetve a Közösség érdekében – készítsék el saját táblázataikat, amelyekben a lehető legpontosabban bemutatják az irányelv és az azt átültető intézkedések közötti megfelelést, és hogy e táblázatokat tegyék közzé.

(49) Tekintve a 2003/55/EK irányelvhez ezen irányelvben tett módosítások mértékét, az átláthatóság és ésszerűség érdekében kívánatos az érintett rendelkezéseket egy új irányelvben történő egységes szövegbe foglalással átdolgozni.

(50) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, továbbá különösen az Európai Unió alapjogi chartájában elismert elveket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

Tárgy, hatály és fogalommeghatározások

1. cikk

Tárgy és hatály

(1) Ez az irányelv közös szabályokat állapít meg a földgázszállításra, -elosztásra, -ellátásra és -tárolásra vonatkozóan. Meghatározza a földgázágazat szervezetével és működésével, a piacra jutással, valamint a földgázszállítási, -elosztási, -ellátási és -tárolási engedélyek kiadására vonatkozó eljárásokkal és a hálózatok üzemeltetésével összefüggő szabályokat.

(2) Az ezen irányelvben a földgázra megállapított szabályokat, beleértve a cseppfolyósított földgázt (LNG) is, alkalmazni kell a biogázból és a biomasszából származó gázok, valamint egyéb gázfajták esetében is, amennyiben ezek a gázfajták műszakilag megfelelő módon és biztonságosan a földgázhálózatba juttathatók és ott szállíthatók.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában következő fogalommeghatározások alkalmazandók:

1. „földgázipari vállalkozás” az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a földgáz, beleértve a cseppfolyósított földgázt is, termelésének, szállításának, elosztásának, ellátásának, vásárlásának vagy tárolásának tevékenysége közül legalább egyet ellát, és felelős az ezekhez a tevékenységekhez kapcsolódó kereskedelmi, műszaki és/vagy karbantartási feladatok ellátásáért, de nem tartoznak ide a végső felhasználók;

2. „upstream csővezeték-hálózat”: csővezeték vagy csővezeték-hálózat, amely egy kőolaj- vagy gázkitermelő létesítmény részeként üzemel és/vagy épült, vagy amelyet egy vagy több ilyen létesítménytől a földgáznak feldolgozóüzembe, terminálra vagy tengerparti átfejtőállomásra történő szállítására használnak;

3. „szállítás” a földgáz nagynyomású csővezetéken, de nem upstream csővezeték-hálózaton a felhasználókhoztörténő eljuttatása, kivéve az ellátást;

4. „szállításirendszer-üzemeltető”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a szállítás feladatát végzi, és aki/amely felelős egy adott terület szállítóhálózatának üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, és ahol az alkalmazható, annak összekapcsolásáért más hálózatokkal; felelős továbbá azért, hogy a hálózat hosszú távon alkalmas legyen a földgáz szállításával kapcsolatos indokolt igények kielégítésére;

5. „elosztás”: a földgáz helyi, illetve regionális csővezeték-hálózatokon keresztül a felhasználókhoztörténő szállítása, kivéve az ellátást;

6. „elosztórendszer-üzemeltető”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely az elosztás feladatát végzi, és aki/amely felelős egy adott terület elosztóhálózatának üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, és ahol az alkalmazható, annak összekapcsolásáért más hálózatokkal; felelős továbbá azért, hogy a hálózat hosszú távon alkalmas legyen a földgáz elosztásával kapcsolatos indokolt igények kielégítésére;

7. „gázellátás”: a földgáz – ideértve a cseppfolyósított földgázt is – értékesítése a felhasználóknak, beleértve a viszonteladást is;

8. „ellátó vállalkozás”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely az ellátás feladatát végzi;

9. „földgáztároló”: földgázipari vállalkozás tulajdonában lévő és/vagy általa üzemeltetett olyan létesítmény, amely földgáz tárolására szolgál, ideleértve az LNG-létesítmények tárolásra szolgáló részét is, de a termelői tevékenységekhez használt rész, valamint azon létesítmények kivételével, amelyeket kizárólagosan a szállításirendszer-üzemeltetők számára tartanak fenn feladataik elvégzése érdekében;

([1]) HL L …
([2]) HL L 184., 1999.7.17., 23. o.
([3]) HL C 321., 2003.12.31., 1. o.

10. „tárolásirendszer-üzemeltető”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a tárolás feladatát ellátja és a földgáztároló üzemeltetéséért felelős;

11. „LNG-létesítmény”: olyan terminál, amelyet földgáz cseppfolyósítására, illetve cseppfolyósított földgáz behozatalára, átfejtésére, valamint újragázosítására használnak, beleértve a kiegészítő szolgáltatásokat és az ideiglenes tárolást is, amelyekre az újragázosítási folyamatnál, illetve a szállítórendszerre ezt követően történő átvitelhez van szükség, kivéve az LNG-terminálok tárolásra szolgáló részét;

12. „LNG-létesítmények rendszerüzemeltetője”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a földgáz cseppfolyósításának, vagy a cseppfolyósított földgáz behozatalának, átfejtésének és újragázosításának a feladatát végzi, és aki az LNG-létesítmény üzemeltetéséért felelős;

13. „rendszer”: földgázipari vállalkozás tulajdonában lévő vagy általa üzemeltetett olyan szállítási hálózat, elosztóhálózat, LNG-létesítmény és/vagy földgáztároló, beleértve a vezetékkészletet és a kiegészítő szolgáltatásokat nyújtó létesítményeket és a kapcsolódó vállalkozásoknak azon létesítményeit, amelyek a szállításhoz, az elosztáshoz és az LNG-létesítményekhez való hozzáféréshez szükségesek;

14. „kiegészítő szolgáltatások”: minden olyan szolgáltatás, amely a szállítóhálózathoz, elosztóhálózathoz, LNG-létesítményhez és/vagy földgáztárolóhoz való hozzáféréshez és üzemeltetéshez szükséges, beleértve a terheléskiegyenlítő és keverőlétesítményeket is, kivéve a kizárólagosan a szállításirendszer-üzemeltetők számára, feladataik végrehajtása céljára fenntartott létesítményeket;

15. „vezetékkészlet”: a földgázszállító és -elosztó hálózatokon belül a gáz kompressziójával történő tárolás, kivéve a szállításirendszer-üzemeltetők számára, feladataik végrehajtása céljára fenntartott létesítményeket;

16. „összekapcsolt hálózat”: több, egymással összekötött hálózat;

17. „rendszerösszekötő”: minden olyan szállítóvezeték, amely kizárólag a tagállamok nemzeti földgázszállító hálózatainak összekapcsolása céljából keresztezi a tagállamok közötti határt vagy nyúlik azon át;

18. „célvezeték” az összekapcsolt hálózatot kiegészítő földgázvezeték;

19. „integrált földgázipari vállalkozás”: vertikálisan vagy horizontálisan integrált vállalkozás;

20. „vertikálisan integrált vállalkozás”: olyan földgázipari vállalkozás vagy olyan földgázipari vállalkozások csoportja, amelyek irányítására közvetlenül vagy közvetve ugyanazon személy vagy személyek jogosultak, és ahol a vállalkozás vagy vállalkozáscsoport a szállítás, elosztás, LNG vagy tárolás közül legalább az egyik feladatot, és a földgáztermelés és -ellátás közül is legalább az egyik feladatot ellátja;

21. „horizontálisan integrált vállalkozás”: olyan vállalkozás, amely a földgáztermelés, szállítás, elosztás, ellátás vagy tárolás közül legalább az egyik feladatot ellátja, valamint egyéb, nem gázzal kapcsolatos tevékenységet is folytat;

22. „kapcsolt vállalkozás”: kapcsolt vállalkozás a Szerződés 44. cikke (2) bekezdésének g) pontja (*) alapján az összevont (konszolidált) éves beszámolóról szóló, 1983. június 13-i 83/349/EGK hetedik tanácsi irányelv ([1]) 41. cikke értelmében, és/vagy társult vállalkozás ugyanazon irányelv 33. cikke (1) bekezdésének értelmében, és/vagy olyan vállalkozások, amelyek ugyanazon részvényesekhez tartoznak;

23. „rendszerhasználók”: azok a természetes vagy jogi személyek, akik/amelyek a hálózatot ellátják, vagy akiket/amelyeket a hálózatról látnak el;

24. „felhasználók”: a földgáz nagykereskedelmi vagy végső felhasználóiés olyan földgázipari vállalkozások, amelyek földgázt vásárolnak;

25. „háztartási felhasználók”: azok a felhasználók, akik saját háztartásuk fogyasztása céljából vásárolnak földgázt;

26. „nem háztartási felhasználók”: azok a felhasználók, akik nem saját háztartásuk fogyasztása céljára vásárolnak földgázt;

27. „végső felhasználók”: azok a felhasználók, akik saját felhasználásra vásárolnak földgázt;

28. „feljogosított felhasználók”: azok a felhasználók, akik szabadon, saját választásuk szerinti szolgáltatótól vásárolhatnak földgázt a 36. cikk értelmében;

29. „nagykereskedelmi felhasználók”: azok a természetes és jogi személyek – a szállítási és az elosztórendszer-üzemeltetőkön kívül –, akik/amelyek földgázt vásárolnak a letelepedésük helye szerinti hálózaton belül vagy azon kívül történő viszonteladás céljából;

30. „hosszú távú tervezés”: a földgázipari vállalkozások ellátási és szállítási kapacitásainak hosszú távú tervezése a hálózat földgázigényének kielégítése, a források diverzifikálása és a felhasználókellátásának biztonsága céljából;

31. „kialakulóban lévő piac”: olyan tagállam, amelyben hosszú távú gázellátási szerződés alapján az első kereskedelmi gázellátás tíz évnél nem régebben történt;

32. „biztonság”: egyrészt a földgázellátás biztonsága, másrészt a műszaki biztonság;

33. „új infrastruktúra”: olyan infrastruktúra, amely ennek az irányelvnek a hatálybalépéséig még nem készült el.

34. „gázellátási szerződés”: földgáz ellátására vonatkozó szerződés, amely nem foglal magában gázderivatívákat;

35. „gázderivatíva”: a pénzügyi eszközök piacairól szóló, 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([2]) I. melléklet C. részének 5., 6. vagy 7. pontja szerinti pénzügyi eszköz, amennyiben az eszköz földgázzal kapcsolatos;

36. „irányítás”: olyan jogok, szerződések vagy más eszközök, amelyek akár külön-külön, akár együttesen és a kapcsolódó jogi és ténybeli megfontolásokra tekintettel lehetőséget adnak egy vállalkozás feletti meghatározó befolyás gyakorlására, különösen:

    a) a vállalkozás eszközei egészének vagy részének tulajdonjoga vagy használati joga révén;

(*) A 83/349/EGK irányelv címe az Amszterdami Szerződés 12. cikkével összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződés cikkei átszámozásának figyelembevételével módosult; az eredeti hivatkozás az 54. cikk (3) bekezdése g) pontjára vonatkozott.

([1]) HL L 193., 1983.7.18., 1. o.

([2]) HL L 145., 2004.4.30., 1. o.

b) olyan jogok vagy szerződések révén, amelyek meghatározó befolyást biztosítanak egy vállalkozás testületeinek összetétele, szavazása vagy döntései felett.

II. FEJEZET

Az ágazat szervezésére vonatkozó általános szabályok

3. cikk

Közszolgáltatási kötelezettségek és fogyasztóvédelem

(1) A tagállamok, intézményi szervezetükre építve és a szubszidiaritás elvét figyelembe véve, gondoskodnak arról, hogy a földgázipari vállalkozásokat ennek az irányelvnek az elvei szerint működtessék a (2) bekezdés sérelme nélkül, azzal a céllal, hogy versenyző, biztonságos és környezeti szempontból fenntartható földgázpiac alakuljon ki, és nem alkalmaznak megkülönböztetést ezekkel a vállalkozásokkal szemben sem a jogok, sem a kötelezettségek tekintetében.

(2) A Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek teljes tiszteletben tartásával – különös tekintettel annak 86. cikkére – a tagállamok a földgázágazatban működő vállalkozások számára általános gazdasági érdekből előírhatnak olyan közszolgáltatási kötelezettségeket, amelyek a biztonságra, az ellátás biztonságát is beleértve, az ellátás folyamatosságára, minőségére és árára, valamint a környezetvédelemre, beleértve az energiahatékonyságot és az éghajlat védelmét, vonatkoznak. Ezeknek a kötelezettségeknek világosan meghatározottaknak, átláthatóaknak, megkülönböztetéstől menteseknek és ellenőrizhetőeknek kell lenniük, és garantálniuk kell a nemzeti fogyasztókhoz való hozzáférés egyenlőségét a Közösség földgázipari vállalkozásai számára. Az ellátás biztonsága, az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozás és a környezetvédelmi célok teljesítése vonatkozásában – amint arra ez a bekezdés hivatkozik – a tagállamok hosszú távú tervezést vezethetnek be, figyelembe véve annak lehetőségét, hogy harmadik fél is hozzáférést kér a hálózathoz.

(3) A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak a végső felhasználókvédelmére és a magas szintű fogyasztóvédelem érdekében, és különösen megfelelő biztosítékokat nyújtanak a védelemre szoruló felhasználók védelmére, többek között megfelelő intézkedésekkel előzik meg, hogy az ilyen felhasználókat kizárják az ellátásból. Ebben a vonatkozásban a tagállamok megtehetik a szükséges intézkedéseket a távoli területeken található, a gázhálózathoz csatlakozó felhasználók védelmére. A tagállamok kijelölhetnek a gázhálózathoz csatlakozó felhasználók ellátására egy végső menedékes szolgáltatót. Magas szintű fogyasztóvédelmet biztosítanak, különös tekintettel az általános szerződési feltételek átláthatóságára, az általános információkra és a vitarendezési eljárásokra. A tagállamok biztosítják, hogy a feljogosított felhasználók ténylegesen szolgáltatót válthassanak. Az említett intézkedések – legalább a háztartási felhasználók esetében – magukban foglalják az I. mellékletben megállapított intézkedéseket.

(4) A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket a társadalmi és gazdasági kohézióval és a környezetvédelemmel, amelybe beletartozhat az éghajlatváltozás elleni küzdelem, és az ellátás biztonságával kapcsolatos célkitűzések elérése érdekében. Ezek az intézkedések különösen magukban foglalhatják megfelelő gazdasági ösztönzők nyújtását, felhasználva adott esetben az összes létező nemzeti és közösségi eszközt a szükséges hálózati infrastruktúra karbantartása és kiépítése érdekében, beleértve a rendszerösszekötő kapacitást is.

(5) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az elosztás vonatkozásában nem alkalmazzák a 4. cikk rendelkezéseit, amennyiben azok alkalmazása jogilag vagy ténylegesen akadályozná a földgázipari vállalkozásokra általános gazdasági érdekből előírt kötelezettségek teljesítését, és amennyiben azok a kereskedelem fejlődését nem befolyásolják olyan mértékben, ami ellentétes lenne a Közösség érdekeivel. A Közösség érdekei közé tartozik különösképpen, hogy ezen irányelvnek és a Szerződés 86. cikkének megfelelően a feljogosított felhasználóktekintetében verseny alakuljon ki.

(6) A tagállamok – ezen irányelv végrehajtásakor – tájékoztatják a Bizottságot minden olyan intézkedésről, amelyet a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése érdekében hoztak – beleértve a fogyasztóvédelmet és a környezetvédelmet is –, valamint azok belföldi és nemzetközi versenyre gyakorolt lehetséges hatásairól, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések esetében szükség van-e az ezen irányelv rendelkezéseitől való eltérésre. A tagállamok kétévenként tájékoztatják a Bizottságot az említett intézkedések változásairól, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések esetében szükség van-e az ezen irányelvtől való eltérésre.

4. cikk

Engedélyezési eljárás

(1) Abban az esetben, ha a földgázipari létesítmények építéséhez vagy üzemeltetéséhez engedély (pl. licencia, engedély, koncesszió, hozzájárulás vagy jóváhagyás) szükséges, a tagállamok vagy az általuk kijelölt illetékes hatóság engedélyezik az ilyen létesítmények, csővezetékek és kapcsolódó létesítmények területükön történő építését és/vagy üzemeltetését a (2)–(4) bekezdésnek megfelelően. A tagállamok vagy az általuk kijelölt, illetékes hatóság ugyanilyen alapon engedélyeket adhat ki földgázellátásra és a nagykereskedelmi felhasználóknakis.

(2) Ha a tagállamokban engedélyezési eljárás működik, annak objektív és megkülönböztetéstől mentes feltételek alapján kell működnie, amelyeket bármely, földgázipari létesítmények építésére és/vagy üzemeltetésére vagy földgázellátásra szóló engedélyt kérelmező vállalkozásnak teljesítenie kell. Az engedélyezés megkülönböztetéstől mentes feltételeit és eljárását közzé kell tenni.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy valamely engedély megadásának visszautasítása esetén az indokok tárgyilagosak és megkülönböztetéstől mentesek legyenek, és azokról tájékoztatják a kérelmezőt. A visszautasítás indokait tájékoztatásul megküldik a Bizottságnak. A tagállamok olyan eljárást vezetnek be, amely lehetőséget ad a kérelmezőnek az ilyen visszautasítással szembeni jogorvoslatra.

(4) Az újonnan az ellátásba bevont területek fejlesztése és általában a hatékony üzemeltetés érdekében, valamint a 37. cikk sérelme nélkül, a tagállamok elutasíthatják egy további csővezeték-hálózat kiépítésére és üzemeltetésére vonatkozó kérelem engedélyezését egy adott területre, amennyiben ezen a területen ilyen csővezeték-hálózat már kiépült vagy építése a tervezés szakaszában van, és amennyiben a meglévő vagy tervezett kapacitás még nem telített.

5. cikk

Az ellátás biztonságának felügyelete

A tagállamok biztosítják az ellátás biztonságával kapcsolatos kérdések felügyeletét. Ahol a tagállamok ezt szükségesnek tartják, ezt a feladatot a 44. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságokra átruházhatják. Az ilyen felügyelet különösen kiterjed a belföldi piac kínálat/kereslet egyensúlyára, a várható jövőbeli kereslet szintjére, a rendelkezésre álló kínálat alakulására és a tervezett vagy építés alatt álló többletkapacitásokra, a hálózat karbantartásának minőségére és szintjére, valamint a csúcsigények kielégítésére hozott intézkedésekre, továbbá egy vagy több szolgáltató esetleges kiesésének kezelésére. Az illetékes hatóságok minden év július 31-ig közzéteszik a felügyelet során szerzett eredményeket, és az azoknak megfelelően meghozott vagy tervezett intézkedéseket ismertető jelentésüket, majd ezt a jelentést haladéktalanul továbbítják a Bizottságnak.

6. cikk

Regionális szolidaritás

(1) A földgáz belső piacán az ellátás biztonságának megőrzése céljából a tagállamok együttműködnek a regionális és a kétoldalú szolidaritás ösztönzése érdekében.

(2) Az ilyen együttműködés a tagállamokban rövid távon biztosan vagy valószínűleg súlyos ellátási zavarokat okozó helyzetekre terjed ki. Elemei:

a) a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről szóló, 2004. április 26-i 2004/67/EK tanácsi irányelv ([1]) 8. cikkében említettek szerint a nemzeti válságkezelő intézkedések koordinációja;

b) a villamosenergia- és földgáz-összeköttetések azonosítása, fejlesztése vagy korszerűsítése; és

c) a kölcsönös segítségnyújtás feltételei és gyakorlata.

(3) Az együttműködésről a Bizottság tájékoztatást kap.

(4) A Bizottság a szolidaritás jegyében létrejövő regionális együttműködésről iránymutatásokat fogadhat el. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket az 50. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

7. cikk

A regionális együttműködés előmozdítása

(1) A tagállamok együttműködnek nemzeti piacaik legalább regionális szintű integrálása céljából. A tagállamok elősegítik a szállításirendszer-üzemeltetők regionális együttműködését és összehangolják a jogi és szabályozói keretrendszereket. Az ilyen regionális együttműködéssel lefedett földrajzi térségek magukban foglalják a …/2009/EK rendelet 12. cikke (3) bekezdésének megfelelően meghatározott földrajzi térségekben folyó együttműködést. Az ilyen együttműködés egyéb földrajzi térségeket is magában foglalhat.

([1]) HL L 127., 2004.4.29., 92. o.

(2) A tagállamok ezen irányelv végrehajtásán keresztül biztosítják, hogy a szállításirendszer-üzemeltetők regionális szinten egy vagy több integrált rendszerrel rendelkezzenek, a kapacitáselosztás és a hálózat biztonságának ellenőrzése tekintetében kettő vagy annál több tagállamot lefedve.

(3) Ha vertikálisan integrált szállításirendszer-üzemeltetők vesznek részt az ilyen együttműködés végrehajtására létrehozott közös vállalkozásban, akkor a közös vállalkozás megfelelőségi programot készít és hajt végre, amely meghatározza a megkülönböztető és versenyellenes magatartás kizárását szolgáló intézkedéseket. Ez a megfelelőségi program meghatározza az alkalmazottaknak a megkülönböztető és versenyellenes magatartás kizárására vonatkozó célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A programot az Ügynökségnek kell jóváhagynia. A programnak való megfelelés független figyelemmel kísérését a vertikálisan integrált szállításirendszer-üzemeltető megfelelésért felelős tisztviselői végzik.

8. cikk

Műszaki szabályok

A tagállamok biztosítják, hogy a műszaki üzembiztonsági követelmények megállapításra kerülnek, valamint kidolgozzák és közzéteszik az LNG-létesítmények, földgáztárolók, más szállító- vagy elosztóhálózatok és a célvezetékek hálózathoz történő csatlakozásával szemben támasztott műszaki kivitelezési és üzemeltetési minimumkövetelményeket meghatározó műszaki szabályokat. Ezek az objektív és megkülönböztetéstől mentes műszaki szabályok biztosítják a hálózatok közötti együttműködést. Ezekről a szabályokról a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([2]) 8. cikkének megfelelően értesítik a Bizottságot.

III. FEJEZET

Szállítás, tárolás és LNG

9. cikk

A szállítási rendszerek és a szállításirendszer-üzemeltetők szétválasztása

(1) A tagállamok …-tól/től (*) gondoskodnak arról, hogy:

a) a szállítási rendszert tulajdonló vállalkozások mindegyike szállításirendszer-üzemeltetőként tevékenykedjen;

b) ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak:

i. közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy szállítási feladatot betöltő vállalkozás felett, és emellett közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy szállításirendszer-üzemeltető vagy szállítási rendszer felett vagy a felett bármely jogot gyakorolni; vagy

([2]) HL L 204., 1998.7.21., 37. o.

(*) Ezen irányelv átültetésének dátuma plusz egy év, azaz az ezen irányelv hatálybalépését követő 30 hónapnak megfelelő dátum.

ii. közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy szállításirendszer-üzemeltető vagy egy szállítási rendszer felett, és emellett közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásban vagy a felett bármely jogot gyakorolni;

c) ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak kinevezni egy szállításirendszer-üzemeltető vagy szállítási rendszer felügyelőbizottsága, ügyvezető testülete vagy a vállalkozást jogilag képviselő testülete tagjait, és közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásban vagy a felett bármely jogot gyakorolni; és

d) ugyanazon személy ne legyen jogosult egyfelől egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásnak, és másfelől egy szállításirendszer-üzemeltetőnek vagy szállítási rendszernek is a felügyelőbizottságában, ügyvezető testületében vagy a vállalkozást jogilag képviselő testületében való tagságra.

(2) Az (1) bekezdés b) és c) pontjában említett jogok közé tartozik különösen:

a) a szavazati jogok gyakorlására vonatkozó hatáskör; vagy

b) a felügyelőbizottság, az ügyvezető testület vagy a vállalkozást jogilag képviselő testület tagjainak kinevezésére vonatkozó hatáskör.

(3) Az (1) bekezdés b) pontja alkalmazásában a „termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás" kifejezés magában foglalja a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, …-i 2009/…/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([1]) szerinti „termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás", továbbá a „szállításirendszer-üzemeltető" és a „szállítási rendszer" kifejezés magában foglalja a 2009/…/EK irányelv szerinti „szállításirendszer-üzemeltető" és „szállítási rendszer".

(4) A tagállamok …-ig (*) eltérést engedélyezhetnek az (1) bekezdés b) és c) pontjától, amennyiben a szállításirendszer-üzemeltetők nem részei egy vertikálisan integrált vállalkozásnak.

(5) Az e cikk (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott kötelezettség teljesítettnek minősül abban az esetben, ha kettő vagy annál több, szállítási rendszert tulajdonló vállalkozás olyan közös vállalatot alapít, amely az érintett szállítási rendszerek tekintetében kettő vagy annál több tagállamban szállításirendszer-üzemeltetőként tevékenykedik. A közös vállalatnak más vállalkozás nem lehet része, kivéve ha a 15. cikk értelmében független rendszerüzemeltetőként vagy a IV. fejezet céljaira független szállításirendszer-üzemeltetőként engedélyezték.

(6) E cikk végrehajtása céljából amennyiben az (1) bekezdés b), c) és d) pontjában említett személy a tagállam vagy egy másik állami testület, az egyrészt a szállításirendszer-üzemeltető vagy a szállítási rendszer felett, másrészt a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás felett irányítást gyakorló két külön állami testület nem lehet azonos személy vagy személyek.

(7) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy sem az a 16. cikk (1) bekezdésében említett, üzleti szempontból érzékeny információ, amelyet egy korábban egy vertikálisan integrált vállalkozás részét képező szállításirendszer-üzemeltető birtokol, sem pedig e szállításirendszer-üzemeltető személyzete nem kerülnek átadásra, illetve átirányításra termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásokhoz.

(8) Amennyiben …-án (**) a szállítási rendszer egy vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállam dönthet úgy, hogy nem alkalmazza az (1) bekezdést.

Ilyen esetben az érintett tagállam:

a) a 14. cikkel összhangban független rendszerüzemeltetőt jelöl ki, vagy

b) megfelel a IV. fejezetben foglalt rendelkezéseknek.

(9) Amennyiben …-án (**) a szállítási rendszer egy vertikálisan integrált vállalkozás része, és olyan szabályok vannak hatályban, amelyek a IV. fejezet rendelkezéseinél ténylegesebb függetlenséget biztosítanak a szállításirendszer-üzemeltető számára, a tagállam dönthet úgy, hogy nem alkalmazza az (1) bekezdést.

(10) A vállalkozásoknak az e cikk (9) bekezdése szerinti jóváhagyásukat és szállításirendszer-üzemeltetővé való kijelölésüket megelőzően az ezen irányelv 10. cikkének (4), (5) és (6) bekezdésében és a …/2009/EK rendelet 3. cikkében megállapított eljárások szerint minősítést kell szerezniük, majd ezt követően a Bizottság ellenőrzi, hogy a hatályos szabályok a IV. fejezet rendelkezéseinél egyértelműen ténylegesebb függetlenséget biztosítanak-e a szállításirendszer-üzemeltető számára.

(11) Semmilyen esetben nem szabad meggátolni, hogy a szállítási rendszert tulajdonló vertikálisan integrált vállalkozások lépéseket tegyenek az (1) bekezdésének való megfelelés érdekében.

(12) A termelési vagy ellátási tevékenységet végző vállalkozások sem közvetlen, sem közvetett módon nem ellenőrizhetik az (1) bekezdést alkalmazó tagállamok szétválasztott szállításirendszer-üzemeltetőit, és semmilyen jogot nem gyakorolhatnak azok felett.

10. cikk

A szállításirendszer-üzemeltetők kijelölése és minősítése

(1) A vállalkozásoknak jóváhagyásukat és szállításirendszer-üzemeltetővé való kijelölésüket megelőzően az e cikk (4), (5) és (6) bekezdésében és a …/2009/EK rendelet 3. cikkében megállapított eljárások szerint minősítést kell szerezniük.

(2) A tagállamok engedélyezik és szállításirendszer-üzemeltetőnek jelölik ki azokat a vállalkozásokat, amelyek szállítási rendszert tulajdonolnak, és amelyekről a nemzeti szabályozó hatóság az alábbi tanúsítási eljárásnak megfelelően tanúsítja, hogy teljesítik a 9. cikk követelményeit. A szállításirendszer-üzemeltetők kijelölését be kell jelenteni a Bizottságnak, és közzé kell tenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

([1]) HL L …

(*) Ezen irányelv átültetésének dátuma plusz két év, azaz az ezen irányelv hatálybalépését követő 42 hónapnak megfelelő dátum.

(**) Ezen irányelv hatálybalépésének időpontja.

(3) A szállításirendszer-üzemeltetők minden olyan tervezett ügyletet bejelentenek a szabályozó hatóságnak, amely miatt szükségessé válhat a 9. cikk követelményeinek való megfelelésük újraértékelése.

(4) A szabályozó hatóságok figyelemmel kísérik, hogy a szállításirendszer-üzemeltetők folyamatosan megfelelnek-e a 9. cikk követelményeinek. A megfelelés biztosítása érdekében tanúsítási eljárást indítanak:

a) a szállításirendszer-üzemeltető (3) bekezdés szerinti bejelentésére;

b) saját kezdeményezésükre, amennyiben tudomásukra jut, hogy a szállításirendszer-tulajdonosok vagy szállításirendszer-üzemeltetők felett gyakorolt jogok vagy befolyás tervezett változtatása a 9. cikk a megsértéséhez vezethet, vagy amennyiben okuk van feltételezni, hogy ilyen jogsértés előfordulhatott; vagy

c) a Bizottság indokolt kérésére.

(5) A szabályozó hatóságok a szállításirendszer-üzemeltető bejelentésének keltétől vagy a Bizottság kérésének keltétől számított négy hónapon belül határozatot hoznak a szállításirendszer-üzemeltető tanúsításának ügyében. A határidő lejártával a tanúsítást engedélyezettnek kell tekinteni. A szabályozó hatóság kifejezett vagy hallgatólagos határozata csak a (6) bekezdésben meghatározott eljárás befejezése után lép hatályba.

(6) A szállításirendszer-üzemeltető tanúsítására vonatkozó kifejezett vagy hallgatólagos határozatát a szabályozó hatóság haladéktalanul bejelenti a Bizottságnak, minden az arra a határozatra vonatkozó információval együtt. A Bizottság az …/2009/EK rendelet 3. cikkében meghatározott eljárásnak megfelelően jár el.

(7) A szabályozó hatóságok vagy a Bizottság kérheti a szállításirendszer-üzemeltetőktől és a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásoktól, hogy adják meg az e cikk szerinti feladatok elvégzéséhez szükséges információkat.

(8) A szabályozó hatóságok és a Bizottság megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

11. cikk

Harmadik országokkal kapcsolatos tanúsítás

(1) Ha olyan szállításirendszer-tulajdonos vagy szállításirendszer-üzemeltető kéri a tanúsítást, amely felett harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek gyakorolnak irányítást, a szabályozó hatóság tájékoztatja a Bizottságot.

A szabályozó hatóság ugyancsak haladéktalanul tájékoztatja a Bizottságot minden olyan körülményről, amelynek következtében valamely harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek megszereznék az irányítást a szállítási rendszer vagy valamely szállításirendszer-üzemeltető felett.

(2) A szállításirendszer-üzemeltetők tájékoztatják a szabályozó hatóságot minden olyan körülményről, amelynek következtében valamely harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek megszereznék az irányítást a szállítási rendszer vagy a szállításirendszer-üzemeltető felett.

(3) A szabályozó hatóság a szállításirendszer-üzemeltető bejelentésétől számított négy hónapon belül határozattervezetet fogad el a szállításirendszer-üzemeltető tanúsításáról. A szabályozó hatóság megtagadja a tanúsítást, amennyiben az alábbiakat nem bizonyították:

a) az érintett jogalany megfelel a 9. cikk követelményeinek; valamint

b) a szabályozó hatóságnak vagy a tagállam által kijelölt más illetékes hatóságnak, hogy a tanúsítás megadása nem veszélyezteti a tagállam és a Közösség energiaellátásának biztonságát. A szabályozó hatóság vagy az erre kijelölt más illetékes hatóság e kérdés mérlegelésekor az alábbiakat veszi figyelembe:

   i. a Közösségnek a nemzetközi jogból – beleértve azokat az egy vagy több harmadik országgal kötött megállapodásokat, amelyeknek a Közösség részes fele, és amelyek foglalkoznak az ellátásbiztonság kérdéseivel – eredő, az azon harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei;

   ii. a tagállamnak a harmadik országokkal kötött megállapodásaiból eredő, az azon harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei, amennyiben megfelelnek a közösségi jognak; és

   iii. az ügyre és az érintett harmadik országra vonatkozó egyéb konkrét tényállások és körülmények.

(4) A szabályozó hatóság a határozatról, az adott határozatra vonatkozó összes információval együtt, haladéktalanul értesíti a Bizottságot.

(5) A tagállamok előírják a szabályozó hatóság és/vagy a (3) bekezdés b) pontjában említett, kijelölt illetékes hatóság számára, hogy a tanúsításról szóló határozatnak a szabályozó hatóság általi elfogadását megelőzően az alábbiakra vonatkozó véleményt kérjen be a Bizottságtól:

a) az érintett jogalany megfelel-e a 9. cikk követelményeinek; valamint

b) a tanúsítás megadása nem veszélyezteti-e a Közösség energiaellátásának biztonságát.

(6) A Bizottság az (5) bekezdésben említett kérelmet annak kézhezvétele után azonnal megvizsgálja. A kérelem kézhezvételét követő két hónapon belül megküldi a véleményt a nemzeti szabályozó hatóság számára, illetve, amennyiben a kérelmet a kijelölt illetékes hatóság nyújtotta be, ez utóbbi hatóság számára.

Véleményének elkészítésekor a Bizottság kikérheti az Ügynökség, az érintett tagállam és az érdekelt felek véleményét. Abban az esetben, ha a Bizottság ilyen kérést tesz a kéthónapos időszak két hónappal meghosszabbodik.

Ha a Bizottság az első és a második albekezdésben említett időszakban nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben.

(7) Annak értékelése során, hogy egy harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek általi irányítás veszélyezteti-e a Közösség energiaellátásának biztonságát, a Bizottság az alábbiakat veszi figyelembe:

a) az ügyre és az érintett harmadik országra vagy harmadik országokra vonatkozó konkrét tények; és

b) a Közösségnek a nemzetközi jogból – beleértve azokat az egy vagy több harmadik országgal kötött megállapodásokat, amelyeknek a Közösség részes fele, és amelyek foglalkoznak az ellátásbiztonság kérdéseivel – eredő, az adott harmadik ország vagy harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei.

(8) A nemzeti szabályozó hatóság a (6) bekezdésben említett időszak lejártát követő két hónapon belül elfogadja a tanúsításra vonatkozó végleges határozatát. A nemzeti szabályozó hatóság a végleges határozat elfogadásakor a legteljesebb mértékben figyelembe veszi a Bizottság véleményét. A tagállamoknak minden esetre jogukban áll megtagadni a tanúsítást, ha a tanúsítás megadása veszélyezteti a Közösség energiaellátásának biztonságát. Ha valamely tagállam a (3) bekezdés b) pontja szerint egy másik illetékes hatóságot jelölt ki értékelésre, előírhatja, hogy a nemzeti szabályozó hatóság ezen illetékes hatóság értékelésével összhangban fogadja el a végleges határozatát. A szabályozó hatóság végleges határozatát és a Bizottság véleményét együtt kell közzétenni.

(9) E cikk egyetlen rendelkezése sem érinti a tagállamok azon jogát, hogy a közbiztonsághoz fűződő jogos érdekeik védelmében – a közösségi joggal összhangban – nemzeti törvényes ellenőrzést gyakoroljanak.

(10) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák az e cikk alkalmazásában követendő eljárásokat. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket az 50. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(11) E cikk, a (3) bekezdés a) pontjának kivételével azon tagállamokra is vonatkozik, amelyek a 48. cikknek megfelelően eltérést alkalmaznak.

12. cikk

A tárolásirendszer-üzemeltetők és az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőinek kijelölése

A tagállamok vagy az általuk erre felkért földgázipari vállalkozások, amelyek földgáztárolók vagy LNG-létesítmények tulajdonosai, a hatékonyság és a gazdasági egyensúly figyelembevételével, a tagállam által megállapított időtartamra szólóan egy vagy több tárolásirendszer-üzemeltetőt és LNG-létesítmény rendszerüzemeltetőt jelölnek ki.

13. cikk

A szállítási- és tárolásirendszer-üzemeltetők és/vagy az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőinek feladatai

(1) A szállítási- és tárolásirendszer-üzemeltető és/vagy LNG-létesítmény rendszerüzemeltetője:

a) a környezetvédelem kellő figyelembevételével gazdaságos feltételekkel biztonságos, megbízható és hatékony szállító-, tároló- és/vagy LNG-létesítményeket üzemeltet, tart karban és fejleszt;

b) tartózkodik a rendszerhasználókkal vagy a rendszerhasználók csoportjaival szembeni, különösen a kapcsolt vállalkozások javára történő megkülönböztetéstől;

c) elegendő információval látja el az összes többi, a szállítási-, tárolási-, LNG-létesítmény- és/vagy elosztórendszer-üzemeltetőt annak érdekében, hogy a földgáz szállítása és tárolása az egymással összekapcsolt rendszerek biztonságos és hatékony működésével összhangban történjen; és

d) ellátja a rendszerhasználókat azokkal az információkkal, amelyekre azoknak szükségük van a rendszerhez történő hatékony hozzáférés érdekében.

(2) A szállításirendszer-üzemeltetőnek a gázszállító hálózat egyensúlyozására hozott szabályai objektívek, átláthatóak és megkülönböztetéstől mentesek, beleértve a rendszerhasználókra az energiaegyensúlytól való eltérésért kiszabott díj szabályozását is. A szállításirendszer-üzemeltető által nyújtott ilyen jellegű szolgáltatások feltételeit, beleértve a szabályokat és a tarifákat is, a 40. cikk (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően megkülönböztetéstől mentes, költségeket tükröző módon kell kialakítani, és azokat közzé kell tenni.

(3) A tagállamok megkövetelhetik a szállításirendszer-üzemeltetőktől, hogy eleget tegyenek a szállítórendszer fejlesztésére és karbantartására vonatkozó minimumkövetelményeknek, beleértve a rendszerösszekötő kapacitást is.

(4) A szállításirendszer-üzemeltetők az általuk, feladatuk ellátása érdekében használt földgázt átlátható, megkülönböztetéstől mentes és piaci alapú eljárások szerint szerzik be.

14. cikk

Független rendszerüzemeltetők

(1) Amennyiben …-án (*) a szállítási rendszer egy vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák a 9. cikk (1) bekezdését, és a szállításirendszer-tulajdonos javaslatára független rendszerüzemeltetőt jelölnek ki. Az ilyen kijelölést a Bizottságnak jóvá kell hagynia.

(2) A tagállamok csak akkor hagyhatnak jóvá és jelölhetnek ki független rendszerüzemeltetőt, ha:

a) az üzemeltetőjelölt bizonyítja, hogy megfelel a 9. cikk (1) bekezdése b), c) és d) pontjában foglalt követelményeknek;

b) az üzemeltetőjelölt bizonyítja, hogy rendelkezik a 13. cikk szerinti feladatok végrehajtásához szükséges pénzügyi, műszaki, tárgyi és humán erőforrásokkal;

c) az üzemeltetőjelölt kötelezettséget vállalt a szabályozó hatóság által figyelemmel kísért, 10 éves hálózatfejlesztési tervnek való megfelelésre;

(*) Ezen irányelv hatálybalépésének időpontja.

d) a szállításirendszer-üzemeltető bizonyítja képességét az (5) bekezdés szerinti kötelezettségei teljesítésére. E célból benyújtja a jelölttel és minden más érintett jogalannyal kötendő szerződéses megállapodások tervezetét;

e) az üzemeltetőjelölt bizonyítja képességét az …/2009/EK rendelet szerinti kötelezettségei teljesítésére, beleértve a szállításirendszer-üzemeltetők európai és regionális szintű együttműködését.

(3) A tagállamok jóváhagyják és független rendszerüzemeltetőnek jelölik ki azokat a vállalkozásokat, amelyekről a szabályozó hatóság tanúsítja, hogy megfelelnek a 11. cikk és a 14. cikk (2) bekezdése követelményeinek. A tanúsítás céljából akár az ezen irányelv 10. cikkében és az …/2009/EK rendelet 3. cikkében vagy az ezen irányelv 11. cikkében szereplő eljárás alkalmazandó.

(4) Minden egyes független rendszerüzemeltető felelős a harmadik felek hozzáférésének engedélyezéséért és igazgatásáért, beleértve a hozzáférési díjak és a szűk keresztmetszetek kezeléséért felszámított díjak beszedését is, továbbá felelős a szállítási rendszer üzemeltetéséért, karbantartásáért és fejlesztéséért, valamint annak biztosításáért, hogy a rendszer a beruházások tervezése révén hosszú távon képes legyen a kiszámítható kereslet kielégítésére. A szállítási rendszer fejlesztése során a független rendszerüzemeltető felelős az új infrastruktúra tervezéséért (beleértve az engedélyezési eljárást), építésért és beüzemeléséért. E célból a független rendszerüzemeltető szállításirendszer-üzemeltetőként tevékenykedik e fejezettel összhangban. A szállításirendszer-tulajdonos nem felelős sem a harmadik felek hozzáférésének engedélyezéséért és igazgatásáért, sem a beruházások tervezéséért.

(5) Ha a független rendszerüzemeltetőt jelöltek ki, a szállításirendszer-tulajdonos:

a) minden lényeges együttműködést és támogatást megad a független rendszerüzemeltetőnek feladatai végrehajtásához, különös tekintettel minden lényegi információra;

b) finanszírozza a független rendszerüzemeltető által tervbe vett és a szabályozó hatóság által jóváhagyott beruházásokat, vagy beleegyezik annak bármely érdekelt fél – akár a független rendszerüzemeltető – általi finanszírozásába. A vonatkozó pénzügyi megállapodásokhoz a szabályozó hatóság jóváhagyása szükséges. Az ilyen jóváhagyás előtt a szabályozó hatóság közös konzultációt folytat a szállításirendszer-tulajdonossal és a többi érdekelt féllel;

c) fedezetet biztosít a tulajdonában álló hálózati vagyonhoz kapcsolódó kötelezettségekre, kivéve a független rendszerüzemeltető feladataihoz kapcsolódó kötelezettségeket; és

d) a hálózatbővítések finanszírozásának megkönnyítése érdekében biztosítékokat bocsát rendelkezésre, kivéve azon beruházásokat, amelyek esetében a b) ponttal összhangban beleegyezését adta a beruházás bármely érdekelt fél – akár a független rendszerüzemeltető – általi finanszírozásába.

(6) A szabályozó hatósággal szoros együttműködésben az érintett nemzeti versenyhivatalt minden lényegi hatáskörrel fel kell ruházni ahhoz, hogy eredményesen figyelemmel tudja kísérni a szállításirendszer-tulajdonosok (5) bekezdés szerinti kötelezettségeinek teljesítését.

15. cikk

A szállításirendszer-tulajdonos és a tárolásirendszer-üzemeltető szétválasztása

(1) A vertikálisan integrált vállalkozás részét képező szállításirendszer-tulajdonosnak – ha kijelölésre került egy független rendszerüzemeltető – és a tárolásirendszer-üzemeltetőnek legalább jogi formájukban, valamint szervezeti és döntéshozatali szempontból függetlennek kell lenniük a szállításhoz, elosztáshoz és tároláshoz nem kapcsolódó egyéb tevékenységektől.

E cikk csak azokra a földgáztárolókra alkalmazandó, amelyek a 32. cikk értelmében műszaki és/vagy gazdasági megfontolásokból szükségesek a rendszerhez való hatékony hozzáféréshez a felhasználókellátása érdekében.

(2) Az (1) bekezdésben említett szállításirendszer-tulajdonosok és tárolásirendszer-üzemeltetők függetlenségének biztosítására a következő minimumkövetelményeknek kell eleget tenni:

a) a szállításirendszer-tulajdonos és a tárolásirendszer-üzemeltető irányításában részt vevő személyek nem vehetnek részt az integrált földgázipari vállalkozás olyan szervezetében, amely a földgáztermelés és -ellátás napi üzemviteléért közvetve vagy közvetlenül felelős;

b) megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a szállításirendszer-tulajdonos és a tárolásirendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyek szakmai érdekeit olyan módon vegyék figyelembe, amely biztosítja számukra a független cselekvés lehetőségét;

c) a szállításirendszer-üzemeltetőnek tényleges, a vertikálisan integrált földgázipari vállalkozástól független döntéshozatali jogköre van a földgáztároló üzemeltetéséhez, karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges eszközöket illetően. Ez nem zárja ki olyan megfelelő koordinációs mechanizmusok létét, amelyek az anyavállalat gazdasági és irányítási felügyeleti jogait biztosítják a leányvállalat befektetett eszközei – a 40. cikk (6) bekezdésének megfelelően közvetve szabályozott – megtérülésének védelme érdekében. Ez különösen az anyavállalat számára lehetővé teszi, hogy jóváhagyja a tárolásirendszer-üzemeltető éves pénzügyi tervét, vagy bármely, ezzel egyenértékű eszközt, és hogy általános korlátokat szabjon a leányvállalat eladósodásának mértékére vonatkozóan. Ugyanakkor nem jogosítja fel az anyavállalatot, hogy a napi üzemvitellel kapcsolatos utasításokat adjon, vagy a tárolólétesítmények építésével, illetve felújításával kapcsolatos egyedi döntésekkel kapcsolatosan utasításokat adjon, ha azok nem haladják meg az engedélyezett pénzügyi tervben vagy bármely, azzal egyenértékű eszközben megszabott kereteket; és

d) a szállításirendszer-tulajdonos és a tárolásirendszer-üzemeltető megfelelőségi programot állít össze, amely intézkedéseket határoz meg a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében és biztosítja, hogy a program végrehajtását megfelelő módon ellenőrizzék. A megfelelőségi program meghatározza az alkalmazottaknak az azon célkitűzések megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A megfelelőségi program felügyeletéért felelős személy vagy testület a megtett intézkedésekről éves jelentést terjeszt a szabályozó hatóság elé, és ezt a jelentést nyilvánosságra kell hozni.

(3) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el annak biztosítása érdekében, hogy a szállításirendszer-tulajdonos és a tárolásirendszer-üzemeltető teljes körűen és ténylegesen betartsa e cikk (2) bekezdését. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket az 50. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

16. cikk

A szállításirendszer-üzemeltetők és szállításirendszer-tulajdonosok titoktartási kötelezettsége

(1) Minden szállításirendszer-üzemeltető, tárolásirendszer-üzemeltető és/vagy az LNG-létesítmény rendszerüzemeltetője, valamint valamennyi szállításirendszer-tulajdonos a 29. cikk vagy bármely egyéb, az információ közreadására vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül megőrzi az olyan, üzleti szempontból érzékeny információknak a titkosságát, amelyekhez tevékenysége során hozzájut, és megakadályozza, hogy a saját tevékenységével kapcsolatos információ, amely üzleti szempontból előnyös lehet, megkülönböztető módon kerüljön nyilvánosságra. Különösen nem ad közre üzleti szempontból érzékeny információt a vállalkozás többi része számára, kivéve ha ez egy üzleti tranzakció végrehajtása miatt szükséges. Az információs szétválasztására vonatkozó szabályok teljes körű betartatása érdekében a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a szállításirendszer-tulajdonos – a kombináltrendszer-üzemeltetők esetében az elosztórendszer-üzemeltetőt is beleértve – és a vállalkozás többi része ne használjon közös szolgáltatásokat, például közös jogi szolgáltatásokat, kivéve a kizárólag adminisztratív vagy informatikai jellegű feladatok esetében.

(2) A szállítási-, tárolásirendszer-üzemeltetők és/vagy az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetői a kapcsolt vállalkozások földgáz-értékesítései vagy -vásárlásai során semmilyen módon nem élnek vissza a hálózati hozzáférés biztosítása vagy az arról való tárgyalás során harmadik féltől szerzett, üzleti szempontból érzékeny információval.

IV. FEJEZET

Független szállításirendszer-üzemeltető

17. cikk

Eszközök, berendezések, személyzet és jogi személyiség

(1) A szállításirendszer-üzemeltetőknek rendelkezniük kell minden olyan humán, műszaki, tárgyi és pénzügyi erőforrással, amely az ezen irányelv szerinti kötelezettségeik teljesítéséhez, valamint a gázszállítási tevékenység végzéséhez szükséges, különösen:

a) a gázszállítási tevékenység végzéséhez szükséges eszközök, ideértve a szállítási rendszert is, a szállításirendszer-üzemeltető tulajdonát képezik;

b) a gázszállítási tevékenység végzéséhez – ideértve a vállalattal kapcsolatos valamennyi feladat ellátását – szükséges személyzetet a szállításirendszer-üzemeltető foglalkoztatja;

c) tilos a vertikálisan integrált vállalkozás bármely egyéb részébe vagy részéből munkaerőt kölcsönözni vagy szolgáltatást nyújtani. A szállításirendszer-üzemeltető azonban szolgáltatásokat nyújthat a vertikálisan integrált vállalkozásnak, ameddig:

i. ezeknek a szolgáltatásoknak a nyújtása nem tesz hátrányos megkülönböztetést a rendszerhasználók között, az valamennyi rendszerhasználó számára azonos feltételekkel áll rendelkezésre, és a termelés vagy ellátás terén nem korlátozza, torzítja vagy akadályozza a versenyt; továbbá

ii. az ezeknek a szolgáltatásoknak a nyújtására vonatkozó feltételeket a szabályozó hatóság jóváhagyta;

d) a 20. cikk szerinti felügyeleti szerv döntéseinek sérelme nélkül a jövőbeli beruházási projekteket és/vagy a meglevő eszközök lecseréléséhez szükséges pénzügyi forrásokat a vertikálisan integrált vállalkozás a szállításirendszer-üzemeltető megfelelő kérelmét követően kellő időben rendelkezésre bocsátja.

(2) A gázszállítási tevékenység a 13. cikkben felsoroltakon kívül magában foglalja legalább az alábbi feladatokat:

a) a szállításirendszer-üzemeltető képviselete, valamint kapcsolattartás a harmadik felekkel és a szabályozó hatóságokkal;

b) a szállításirendszer-üzemeltető képviselete a földgázszállításirendszer-üzemeltetők európai hálózatán belül (földgáz-ENTSO);

c) megkülönböztetés-mentes hozzáférés engedélyezése és igazgatása harmadik felek részére, a rendszerhasználók vagy a rendszerhasználók csoportjai számára;

d) a szállítási rendszerrel kapcsolatos valamennyi díj beszedése, ideértve a hozzáférési díjakat, a kiegészítő szolgáltatásokért, mint például a gázkezelésért, szolgáltatások vásárlásáért felszámolt kiegyenlítő díjakat (kiegyenlítő díjak, energiakompenzáció);

e) biztonságos, hatékony és gazdaságos szállítási rendszer üzemeltetése, karbantartása és fejlesztése;

f) beruházástervezés, amely biztosítja, hogy a rendszer hosszú távon meg tudjon felelni az ésszerű keresletnek, és amely szavatolja az ellátás biztonságát;

g) megfelelő közös vállalkozások létrehozása, többek között egy vagy több szállításirendszer-üzemeltetővel, és más megfelelő szereplőkkel, gáz-tőzsdék létrehozása, regionális piacok kialakításának vagy a liberalizációs folyamat megkönnyítésének céljával; és

h) a vállalattal kapcsolatos valamennyi szolgáltatás, ideértve a jogi, a könyvviteli és az informatikai szolgáltatásokat is.

(3) A szállításirendszer-üzemeltetők a 68/151/EGK tanácsi irányelv ([1]) 1. cikkében említett korlátolt felelősségű társaság jogi formájában szerveződnek.

([1]) A Tanács első irányelve (1968. március 9.) az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról (HL L 65., 1968.3.14., 8. o.).

(4) A szállításirendszer-üzemeltető vállalati jogi személyiségében, kommunikációjában, márkajelzésében és telephelyein nem kelt zavart a vertikálisan integrált vállalkozás vagy annak valamely része különálló jogi személyisége tekintetében.

(5) A szállításirendszer-üzemeltető az informatikai rendszereit vagy berendezéseit, fizikai létesítményeit és biztonságos hozzáférési rendszereit nem osztja meg a vertikálisan integrált vállalkozás egyetlen más tagjával sem, továbbá az informatikai rendszerekre vagy berendezésekre és a biztonságos hozzáférési rendszerekre vonatkozóan nem alkalmazhatja ugyanazokat a tanácsadókat vagy külső vállalkozókat.

(6) A szállításirendszer-üzemeltető számviteli ellenőrzését a vertikálisan integrált vállalatot vagy annak bármely részét ellenőrző könyvvizsgálótól eltérő könyvvizsgáló végzi.

18. cikk

A szállításirendszer-üzemeltető függetlensége

(1) A 20. cikk szerinti felügyeleti szerv határozatainak sérelme nélkül a szállításirendszer-üzemeltetőnek:

a) az üzemeltetéshez, karbantartáshoz vagy a szállítási rendszer fejlesztéséhez szükséges eszközök tekintetében – tényleges döntéshozatali jogokkal kell rendelkeznie, függetlenül a vertikálisan integrált vállalkozástól; és

b) jogában áll, hogy a tőkepiacon – különösen hitelfelvétel és tőkeemelés révén – pénzeszközöket teremtsen.

(2) A szállításirendszer-üzemeltető mindenkor gondoskodik arról, hogy a szállítási tevékenység megfelelő és hatékony módon történő végzéséhez szükséges erőforrások a rendelkezésére álljanak, továbbá létrehoz egy hatékony, biztonságos és gazdaságos szállítási rendszert és karbantartja azt.

(3) A vertikálisan integrált vállalkozás termelési vagy ellátási feladatot végző leányvállalatai sem közvetlen, sem közvetett módon nem rendelkeznek részesedéssel a szállításirendszer-üzemeltetőben. A szállításrendszer-üzemeltető sem közvetlen, sem közvetett módon nem rendelkezik részesedéssel a vertikálisan integrált vállalkozás termelési vagy ellátási feladatot végző leányvállalataiban, és nem részesedik az e leányvállalatoktól származó osztalékból vagy egyéb pénzügyi előnyből.

(4) A szállításirendszer-üzemeltető általános irányítási struktúrája és vállalati alapszabálya biztosítja a szállításirendszer-üzemeltető e fejezetnek megfelelő tényleges függetlenségét. A vertikálisan integrált vállalkozás sem közvetlenül, sem közvetetten nem határozza meg a szállításirendszer-üzemeltető versenymagatartását a szállításirendszer-üzemeltető napi tevékenységeivel és a hálózatkezeléssel kapcsolatban, vagy a 22. cikk szerint kidolgozott 10 éves hálózatfejlesztési terv előkészítéséhez szükséges tevékenységekkel kapcsolatban.

(5) A szállításirendszer-üzemeltetők az ezen irányelv 13. cikkében és a 17. cikkének (2) bekezdésében említett feladataik, valamint az …/2009/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdése, 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja, 16. cikkének (2), (3) és (5) bekezdése, 18. cikkének (6) bekezdése és 21. cikkének (1) bekezdése szerinti kötelezettségeik teljesítése során nem alkalmaznak megkülönböztetést a különböző személyek vagy jogalanyok tekintetében, továbbá a termelés és az ellátás terén nem korlátozzák, torzítják vagy akadályozzák a versenyt.

(6) A vertikálisan integrált vállalkozás és a szállításirendszer-üzemeltető közötti kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok, ideértve a szállításirendszer-üzemeltető által a vertikálisan integrált vállalkozás számára nyújtott kölcsönöket is, megfelelnek a piaci feltételeknek. A szállításirendszer-üzemeltető részletes nyilvántartást vezet e kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatokról, és azokat a szabályozó hatóság kérésére rendelkezésre bocsátja.

(7) A szállításirendszer-üzemeltető a vertikálisan integrált vállalkozással kötött minden kereskedelmi és pénzügyi megállapodást jóváhagyásra benyújt a szabályozó hatóságnak.

(8) A szállításirendszer-üzemeltető tájékoztatja a szabályozó hatóságot a 17. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett, a jövőbeli beruházási projektek és/vagy a meglevő eszközök lecserélése céljára rendelkezésre álló pénzügyi forrásokról.

(9) A vertikálisan integrált vállalkozás tartózkodik minden olyan tevékenységtől, amely a szállításirendszer-üzemeltetőt akadályozza vagy hátráltatja az e fejezetben említett kötelezettségeinek teljesítésében, és nem követeli meg a szállításirendszer-üzemeltetőtől, hogy e kötelezettségek teljesítése során engedélyt kérjen a vertikálisan integrált vállalkozástól.

(10) A vállalkozásokat, amelyekkel kapcsolatban a szabályozó hatóság tanúsította, hogy megfelelnek az e fejezetben foglalt követelményeknek, az érintett tagállam engedélyezi és szállításirendszer-üzemeltetővé jelöli ki. Az ezen irányelv 10. cikkében és a …/2009/EK rendelet 3. cikkében, vagy az ezen irányelv 11. cikkében említett tanúsítási eljárást kell alkalmazni.

19. cikk

A személyzet függetlensége és a szállításirendszer-üzemeltető irányítása

(1) A kinevezésekkel, meghosszabbításokkal és munkafeltételekkel – ideértve a szállításirendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak javadalmazását és hivatali idejük megszűnését is – kapcsolatos határozatokat a szállításirendszer-üzemeltető 20. cikkel összhangban kijelölt felügyeleti szerve hozza.

(2) A felügyeleti szerv által a szállításirendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személlyé és/vagy igazgatási szerveinek tagjává való kinevezésre jelölt személyek személyazonosságáról, a hivatali idejüket szabályozó feltételekről, hivatali idejük tartamáról és megszűnéséről, valamint a hivatali idejük megszüntetésére vonatkozó bármely javasolt határozat indokairól értesíteni kell a szabályozó hatóságot. Ezek a feltételek és az (1) bekezdésben említett határozatok kizárólag akkor emelkednek kötelező erőre, ha a szabályozó hatóság az értesítést követő három héten belül nem emelt ellenük kifogást.

A szabályozó hatóság kifogást emelhet az (1) bekezdésben említett határozatok ellen, ha:

a) kétségei merülnek fel az irányításért felelős személlyé és/vagy az igazgatási szervek tagjává való kinevezésre jelölt személy szakmai függetlenségével kapcsolatban; vagy

b) a megbízatás idő előtti megszűnése esetén kétség merül fel az idő előtti megszűnés indokolásával kapcsolatban.

(3) A szállításirendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyek és/vagy igazgatási szerveinek tagjai esetében, akikre ez az albekezdés vonatkozik, a kinevezést megelőző három éves időszakban a szállításirendszer-üzemeltetőn kívül sem közvetve, sem közvetlenül semmilyen szakmai beosztás vagy felelősség, érdek vagy üzleti kapcsolat nem állhat fenn a vertikálisan integrált vállalkozással vagy annak bármely részével vagy annak irányító részvényeseivel.

Az első albekezdés a szállításirendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak a többségére alkalmazandó.

A szállításirendszer-üzemeltető irányításáért felelős azon személyek és/vagy igazgatási szerveinek azon tagjai, akikre az első albekezdésben megállapított rendelkezések nem vonatkoznak, a kinevezésüket megelőző legalább hathónapos időszakban semmilyen irányítási vagy más hasonló tevékenységet nem végezhetnek a vertikálisan integrált vállalkozásban.

(4) A szállításirendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak, valamint alkalmazottainak sem közvetve, sem közvetlenül semmilyen egyéb szakmai beosztásuk vagy felelősségük, érdekük vagy üzleti kapcsolatuk nem lehet a vertikálisan integrált vállalkozás más részeivel vagy annak irányító részvényeseivel.

(5) A szállításirendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak, valamint alkalmazottainak a szállításirendszer-üzemeltetőn kívül sem közvetve, sem közvetlenül nem fűződhet érdeke a vertikálisan integrált vállalkozás egyetlen részéhez sem, és attól semmilyen pénzügyi előnyhöz nem juthat. Javadalmazásuk nem függ a vertikálisan integrált vállalkozásnak a szállításirendszer-üzemeltetőétől eltérő tevékenységeitől vagy eredményeitől.

(6) A szállításirendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyek és/vagy igazgatási szervei tagjai által a hivatali idejük lejárta előtti megszűnése miatt benyújtott panaszok tekintetében a szabályozó hatóság előtti tényleges jogorvoslati lehetőséget kell biztosítani.

(7) A szállításirendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak hivatali idejük megszűnését követően legalább négy évig a szállításirendszer-üzemeltetőt kivéve nem lehet szakmai beosztásuk vagy felelősségük, érdekük vagy üzleti kapcsolatuk a vertikálisan integrált vállalkozás semmilyen részével vagy annak irányító részvényeseivel.

(8) A (3) bekezdés második albekezdését és a (7) bekezdést alkalmazni kell a szállításirendszer-üzemeltető ügyvezetéséhez tartozó, illetve annak a hálózat üzemeltetésére, karbantartására vagy fejlesztésére vonatkozó kérdésekben közvetlenül jelentést tevő valamennyi személyre.

20. cikk

Felügyeleti szerv

(1) A szállításirendszer-üzemeltető felügyeleti szervvel rendelkezik, amely felel a szállításirendszer-üzemeltető részvényesei eszközeinek értékére esetlegesen jelentős hatást gyakorló határozatok, különösen az éves és a hosszabb távú pénzügyi tervek jóváhagyására, a szállításirendszer-üzemeltető eladósodási szintjére, valamint a részvényesek között elosztott osztalék összegére vonatkozó határozatok meghozataláért. Nem tartoznak a felügyeleti szerv hatáskörébe a szállításirendszer-üzemeltető napi tevékenységeivel és a hálózatirányítással, és a 22. cikk szerint kidolgozott 10 éves hálózatfejlesztési terv előkészítéséhez szükséges tevékenységekkel kapcsolatos határozatok.

(2) A felügyeleti szerv a vertikálisan integrált vállalkozást képviselő tagokból, a külső részvényeseket képviselő tagokból, valamint amennyiben az érintett tagállam jogszabályai úgy rendelkeznek, az egyéb érdekelt feleket, például a szállításirendszer-üzemeltető alkalmazottait képviselő tagokból áll.

(3) A 19. cikk (2) bekezdésének első albekezdése, a 19. cikk (3) bekezdésének első albekezdése, és a 19. cikk (4)–(7) bekezdése alkalmazandó legalább a felügyeleti szerv tagjainak felénél egy fővel kevesebb tagra.

A 19. cikk (2) bekezdése második albekezdésének a) pontja a felügyeleti szerv valamennyi tagjára alkalmazandó.

21. cikk

Megfelelőségi program és a megfelelésért felelős tisztviselő

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a szállításirendszer-üzemeltetők megfelelőségi programot állítsanak össze és hajtsanak végre, amely intézkedéseket határoz meg a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében, és biztosítja, hogy a programnak való megfelelést megfelelő módon ellenőrizzék. A megfelelőségi program meghatározza az alkalmazottaknak az e célok megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A programot a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia. A nemzeti szabályozó hatáskörének sérelme nélkül a programnak való megfelelés független ellenőrzését a megfelelésért felelős tisztviselő végzi.

(2) A megfelelésért felelős tisztviselőt a felügyeleti szerv nevezi ki. A megfelelésért felelős tisztviselő lehet természetes vagy jogi személy. A megfelelésért felelős tisztviselőre a 19. cikk (2)–(7) bekezdését kell alkalmazni. A szabályozó hatóság a függetlenség vagy a szakmai képesség hiánya miatt kifogást emelhet a megfelelésért felelős tisztviselő kinevezése ellen.

(3) A megfelelésért felelős tisztviselő feladatai a következők:

a) a megfelelési program végrehajtásának figyelemmel kísérése;

b) a megfelelési program végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket meghatározó éves jelentés kidolgozása, valamint e jelentés benyújtása a szabályozó hatóságnak;

c) jelentéstétel a felügyeleti szerv felé, valamint ajánlások készítése a megfelelési programról és annak végrehajtásáról;

d) a szabályozó hatóság értesítése a megfelelőségi program végrehajtása tekintetében tapasztalt jelentős hiányosságokról; és

e) jelentéstétel a szabályozó hatóság felé a vertikálisan integrált vállalkozás és a szállításirendszer-üzemeltető közötti mindennemű kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatokról.

(4) A megfelelésért felelős tisztviselő a szabályozó hatóság részére benyújtja a beruházási tervre vagy a hálózatban megvalósítandó egyedi beruházásokra vonatkozó határozati javaslatokat. Ezt legkésőbb akkor kell megtennie, amikor a szállításirendszer-üzemeltető irányítási és/vagy illetékes igazgatási szerve benyújtja azokat a felügyeleti szervnek.

(5) Ha a vertikálisan integrált vállalkozás akár a közgyűlésben, akár a kijelölt felügyeleti szerv tagjainak szavazata révén megakadályozta egy határozat elfogadását, aminek eredményeképpen megakadályozott vagy elhalasztott egy a hálózatban megvalósítandó beruházást, a megfelelésért felelős tisztviselő erről jelentést tesz a szabályozó hatóságnak.

(6) A megfelelésért felelős tisztviselő megbízatásának feltételeit, illetve foglalkoztatásának feltételeit a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia, és biztosítania kell a megfelelésért felelős tisztviselő függetlenségét.

(7) A megfelelésért felelős tisztviselő rendszeresen jelentést tesz, akár írásban, akár szóban, a szabályozó hatóságnak, és joga van ahhoz, hogy akár írásban, akár szóban rendszeresen jelentést tegyen a szállításirendszer-üzemeltető felügyeleti szervének.

(8) A megfelelésért felelős tisztviselő részt vehet a szállításirendszer-üzemeltető irányítási vagy igazgatási szerveinek valamennyi ülésén, valamint a felügyeleti szerv és a közgyűlés ülésein is. A megfelelésért felelős tisztviselő részt vesz az alábbi témákkal foglalkozó valamennyi ülésen:

a) a hálózati hozzáférés feltételei az …/2009/EK rendeletben meghatározottak szerint, különös tekintettel a tarifákra, a harmadik felek részére nyújtott hozzáférési szolgáltatásokra, a kapacitásallokációra, a szűk keresztmetszetek kezelésére, az átláthatóságra, az egyensúly fenntartására és a másodlagos piacokra;

b) a szállítási hálózati rendszer üzemeltetése, karbantartása és fejlesztése érdekében vállalt projektek, ideértve az új közlekedési összeköttetésekkel, a kapacitás bővítésével és a meglevő kapacitás optimalizálásával kapcsolatos beruházásokat;

c) a szállítási rendszer üzemeltetéséhez szükséges energiavásárlás vagy eladás.

(9) A megfelelésért felelős tisztviselő figyelemmel kíséri, hogy a szállításirendszer-üzemeltető megfelel-e a 16. cikknek.

(10) A megfelelésért felelős tisztviselő hozzáfér valamennyi releváns adathoz, valamint a szállításirendszer-üzemeltető irodáihoz és a feladata elvégzéséhez szükséges valamennyi információhoz.

(11) A szabályozó hatóság előzetes jóváhagyását követően a felügyeleti szerv felmentheti a megfelelésért felelős tisztviselőt.

(12) A megfelelésért felelős tisztviselő előzetes bejelentés nélkül hozzáféréssel rendelkezik a szállításirendszer-üzemeltető irodáihoz.

22. cikk

Hálózatfejlesztés és a beruházási döntések hozatalának hatásköre

(1) A szállításirendszer-üzemeltető – az érintett felekkel folytatott konzultációt követően – minden évben 10 éves hálózatfejlesztési tervet nyújt be a szabályozó hatóságnak, a meglevő és az előre jelzett kínálat és kereslet alapján. A terv hatékony intézkedéseket tartalmaz a rendszer megfelelőségének, valamint az ellátás biztonságának szavatolása érdekében.

(2) A 10 éves hálózatfejlesztési terv különösen:

a) jelzi a piaci résztvevők számára azokat a főbb szállítási infrastruktúrákat, amelyeket a következő 10 évben meg kell építeni vagy fejleszteni kell;

b) tartalmazza az összes olyan beruházást, amelyről már döntés született, és meghatározza azokat az új beruházásokat, amelyeket a következő három évben kell megvalósítani; és

c) időkeretet ír elő valamennyi beruházási projekt tekintetében.

(3) A szállításirendszer-üzemeltető a 10 éves hálózatfejlesztési terv kidolgozásakor ésszerű feltételezéseket tesz a termelés, -ellátás és -fogyasztás, valamint a más országokkal folytatott cserék alakulását illetően, figyelembe véve a regionális és a közösségi szintű hálózatokra, valamint a földgáztárolókra és LNG újragázosítási létesítményekre vonatkozó beruházási terveket.

(4) A szabályozó hatóság a 10 éves hálózatfejlesztési tervről nyílt és átlátható módon konzultál valamennyi tényleges vagy potenciális rendszerhasználóval. A magukat potenciális rendszerhasználónak valló személyektől vagy vállalkozásoktól megkövetelhetik ezen állításuk alátámasztását. A szabályozó hatóság közzéteszi a konzultációs folyamat eredményeit, különösen az esetleges beruházási igényeket.

(5) A szabályozó hatóság megvizsgálja, hogy a 10 éves hálózatfejlesztési terv felöleli-e a konzultációs folyamat során azonosított valamennyi beruházási igényt, valamint hogy a terv összhangban áll-e az …/2009/EK rendelet 8. cikkének (1) bekezdésének b) pontjában említett, nem kötelező érvényű, 10 évre szóló, közösségi szintű hálózati fejlesztési tervvel. Amennyiben bármilyen kétség felmerül a 10 évre szóló, az egész Közösségre kiterjedő hálózati fejlesztési tervvel való összhanggal kapcsolatban, a szabályozó hatóság konzultál az Ügynökséggel. A szabályozó hatóság megkövetelheti a szállításirendszer-üzemeltetőtől a terv módosítását.

(6) A szabályozó hatóság figyelemmel kíséri és értékeli a 10 éves hálózatfejlesztési terv megvalósítását.

(7) Abban az esetben, ha a szállításirendszer-üzemeltető nem hajt végre egy, a tízéves hálózatfejlesztési terv keretében a következő három évben megvalósítandó beruházást, a tagállamok biztosítják, hogy a szabályozó hatóságnak – a szóban forgó beruházás megvalósítását biztosítandó, amennyiben a legutóbbi 10 éves hálózatfejlesztési terv alapján az még indokolt – meg kell hoznia a következő intézkedések közül legalább egyet, kivéve, ha az ilyen beruházás végrehajtása az üzemeltetőn kívül álló, kényszerítő okok miatt hiúsul meg:

a) a szóban forgó beruházások végrehajtásának megkövetelése a szállításirendszer-üzemeltetőtől;

b) a szóban forgó beruházás tekintetében bármely beruházó előtt nyitva álló versenytárgyalási eljárás szervezése; vagy

c) a szállításirendszer-üzemeltető arra kötelezése, hogy fogadjon el tőkeemelést a szükséges beruházások finanszírozásához, valamint hogy engedélyezze független beruházók részvételét a tőkében.

Ha a szabályozó hatóság élt az első albekezdés b) pontja szerinti hatáskörével, a szállításirendszer-üzemeltetőt kötelezheti az alábbiak közül egy vagy többnek az elfogadására:

a) harmadik fél általi finanszírozás;

b) harmadik fél általi tervezés;

c) az érintett új eszközök általa történő megépítése;

d) az érintett vonatkozó új eszközök általa történő üzemeltetése.

A szállításirendszer-üzemeltető biztosítja a beruházók számára a beruházás megvalósításához szükséges információkat, az új eszközöket hozzákapcsolja a szállítási hálózathoz, és – általánosságban – minden tőle telhető erőfeszítést megtesz a beruházási projekt végrehajtásának megkönnyítésére.

A vonatkozó pénzügyi megállapodásokhoz a szabályozó hatóság jóváhagyása szükséges.

(8) Ha a szabályozó hatóság élt a (7) bekezdés első albekezdése szerinti hatásköreivel, a szóban forgó beruházások költségeire a releváns tarifaszabályozások vonatkoznak.

23. cikk

A földgáztárolóknak, LNG újragázosítási létesítményeknek és ipari felhasználóknak a szállítási rendszerhez való csatlakoztatásával kapcsolatos döntéshozatali hatáskörök

(1) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek átlátható és hatékony eljárásokat és tarifákat meghatározni és közzétenni a földgáztárolóknak, LNG újragázosítási létesítményeknek és ipari felhasználóknaka szállítási rendszerhez való csatlakoztatása tekintetében. Ezeket az eljárásokat a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia.

(2) A szállításirendszer-üzemeltetők nem jogosultak arra, hogy egy új földgáztároló, LNG újragázosítási létesítmény vagy ipari felhasználó csatlakoztatását a rendelkezésre álló hálózati kapacitások esetleges jövőbeni korlátaira vagy a szükséges kapacitásnöveléshez kapcsolódó járulékos költségekre hivatkozva visszautasítsák. A szállításirendszer-üzemeltető köteles elegendő belépő és kilépő kapacitást biztosítani az új csatlakozáshoz.

V. FEJEZET

Elosztás és ellátás

24. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők kijelölése

A tagállamok vagy az általuk erre felkért, elosztóhálózatot tulajdonló vagy azokért felelős vállalkozások a hatékonyság és a gazdasági egyensúly figyelembevételével, a tagállam által megállapított időtartamra szólóan egy vagy több elosztórendszer-üzemeltetőt jelölnek ki, és gondoskodnak arról, hogy az elosztórendszer-üzemeltetők betartsák a 25., 26. és 27. cikkben foglaltakat.

25. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők feladatai

(1) Az elosztórendszer-üzemeltető a környezetvédelem kellő figyelembevételével gazdaságos feltételekkel biztonságos, megbízható és hatékony hálózatot üzemeltet, tart karban és fejleszt.

(2) Az elosztórendszer-üzemeltető minden esetben tartózkodik a rendszerhasználók vagy a rendszerhasználók csoportjai közötti, különösen a kapcsolt vállalkozások javára történő megkülönböztetéstől.

(3) Minden elosztórendszer-üzemeltető elegendő információval látja el az összes többi elosztó-, szállítási-, LNG-létesítmény- és/vagy a tárolásirendszer-üzemeltetőket annak biztosítására, hogy a földgáz szállítása és tárolása az egymással összekapcsolt rendszerek biztonságos és hatékony működésével összhangban történjen.

(4) Az elosztórendszer-üzemeltető ellátja a rendszerhasználókat azokkal az információkkal, amelyekre azoknak szükségük van a rendszerhez történő hatékony hozzáférés érdekében.

(5) Ahol az elosztórendszer-üzemeltető felel az elosztó rendszer egyensúlyáért, az általa az egyensúly fenntartása érdekében elfogadott szabályoknak – beleértve az energiaegyensúlytól való eltérésért a rendszerhasználók részéről fizetendő díjakra vonatkozó szabályokat is – objektívnek, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. Az elosztórendszer-üzemeltető által nyújtott ilyen jellegű szolgáltatások feltételeit, beleértve a szabályokat és a tarifákat is, a 40. cikk (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően megkülönböztetéstől mentes, költségeket tükröző módon kell kialakítani, és azokat közzé kell tenni.

26. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők szétválasztása

(1) Ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része, legalább jogi formájában, szervezeti, valamint döntéshozatali szempontból függetlennek kell lennie a nem az elosztással kapcsolatos, további tevékenységektől. Ezek a szabályok nem keletkeztetnek kötelezettséget arra, hogy az elosztórendszer eszközeit tulajdonjogi szempontból elválasszák a vertikálisan integrált vállalkozástól.

(2) Az (1) bekezdés szerinti követelményeken túlmenően, ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része, szervezeti és döntéshozatali szempontból függetlennek kell lennie a nem az elosztással kapcsolatos további tevékenységektől. Ennek elérése érdekében a következő minimumkövetelményeket kell alkalmazni:

a) az elosztórendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyek nem vehetnek részt az integrált földgázipari vállalkozás olyan szervezetében, amely a földgáztermelés, -szállítás vagy -ellátás napi üzemviteléért közvetve vagy közvetlenül felelős;

b) megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy az elosztóhálózat üzemeltetéséért felelős személyek szakmai érdekeit olyan módon vegyék figyelembe, amely biztosítja számukra a független cselekvés lehetőségét;

c) az elosztórendszer-üzemeltetőnek tényleges, a vertikálisan integrált földgázipari vállalkozástól független döntéshozatali jogköre van a hálózat üzemeltetéséhez, karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges eszközöket illetően. E feladatok teljesítése érdekében az elosztórendszer-üzemeltetőnek rendelkeznie kell az ehhez szükséges humán, műszaki, pénzügyi és tárgyi erőforrásokkal. Ez nem akadályozhatja a megfelelő koordinációs mechanizmusokat, amelyek az anyavállalat gazdasági és irányítási felügyeleti jogait biztosítják a leányvállalat befektetett eszközei – a 40. cikk (6) bekezdésének megfelelően közvetve szabályozott – megtérülésének védelme érdekében. Ez különösen az anyavállalat számára lehetővé teszi, hogy jóváhagyja az elosztórendszer-üzemeltető éves pénzügyi tervét, vagy bármely, ezzel egyenértékű eszközt, és hogy általános korlátokat szabjon a leányvállalat eladósodásának mértékére vonatkozóan. Ugyanakkor nem jogosítja fel az anyavállalatot, hogy a napi üzemvitellel kapcsolatos utasításokat adjon, vagy az elosztóvezetékek építésével, illetve felújításával kapcsolatos egyedi döntésekkel kapcsolatosan utasításokat adjon, ha azok nem haladják meg az engedélyezett pénzügyi tervben vagy bármely, azzal egyenértékű eszközben megszabott kereteket; és

d) az elosztórendszer-üzemeltetőnek megfelelőségi programot kell összeállítania, amely intézkedéseket határoz meg a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében, és biztosítja, hogy a program végrehajtását megfelelő módon ellenőrizzék. A megfelelőségi program meghatározza az alkalmazottaknak a célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A megfelelőségi program felügyeletéért felelős személy vagy testület az elosztórendszer-üzemeltető megfelelésért felelős tisztviselője éves jelentést készít a megtett intézkedésekről, azt nyilvánosságra hozza, és eljuttatja a 38. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatósághoz. Az elosztórendszer-üzemeltető megfelelésért felelős tisztviselője teljesen független, és feladata teljesítése érdekében az elosztórendszer-üzemeltető és kapcsolt vállalkozásai minden szükséges információjához hozzáférhet.

(3) Ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás részét alkotja, a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy tevékenységeit figyelemmel kísérjék azért, hogy az elosztórendszer-üzemeltető a vertikális integrációt ne használhassa ki a verseny torzítására. A vertikálisan integrált elosztórendszer-üzemeltetők kommunikációjukban és a márkaépítés során nem kelthetnek zavart a vertikálisan integrált vállalkozás ellátó ágának különállósága tekintetében.

(4) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az (1), a (2) és a (3) bekezdés rendelkezéseit nem alkalmazzák az olyan integrált földgázipari vállalkozásokra, amelyek 100 000-nél kevesebb rácsatlakozott felhasználótszolgálnak ki.

27. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők titoktartási kötelezettségei

(1) Az elosztórendszer-üzemeltetők a 29. cikk vagy bármely egyéb, az információ közreadására vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül megőrzik azoknak a gazdasági szempontból érzékeny információknak a titkosságát, amelyekhez üzleti tevékenységük során hozzájutnak; és megakadályozzák, hogy a saját tevékenységükkel kapcsolatos információ, amely üzleti szempontból előnyös lehet, megkülönböztető módon kerüljön nyilvánosságra.

(2) Az elosztórendszer-üzemeltetők a kapcsolt vállalkozások földgáz-értékesítései vagy -vásárlásai során semmilyen módon nem élnek vissza a harmadik féltől, a hálózati hozzáférés biztosítása vagy az arról való tárgyalás során szerzett, üzleti szempontból érzékeny információval.

28. cikk

A kombináltrendszer-üzemeltető

A 26. cikk (1) bekezdése nem akadályozza meg, hogy a szállítás, LNG, tárolás és elosztás tekintetében kombináltrendszer-üzemeltető működjön, ha ez az üzemeltető megfelel a 9. cikk (1) bekezdése, vagy a 14. és a 15. cikk, vagy a IV. fejezet rendelkezéseinek, vagy a 48. cikk (6) bekezdésének hatálya alá tartozik.

VI. FEJEZET

A számvitel szétválasztása és átláthatósága

29. cikk

A számvitelbe való betekintés joga

(1) A tagállamoknak vagy bármely, általuk kijelölt illetékes hatóságnak, beleértve a 38. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságokat és a 33. cikk (3) bekezdésében említett vitarendezési hatóságokat, a feladatuk ellátásához szükséges mértékben betekintési joguk van a földgázipari vállalkozások számvitelébe a 30. cikkben meghatározottak szerint.

(2) A tagállamok és bármely, általuk kijelölt illetékes hatóság, beleértve a 38. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságokat és a vitarendezési hatóságokat, megőrzik az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát. A tagállamok rendelkezhetnek ezeknek az információknak a felfedéséről, ha ez az illetékes hatóságok számára feladataik ellátásához szükséges.

30. cikk

Számviteli szétválasztás

(1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a földgázipari vállalkozások számvitelüket az e cikk (2)–(5) bekezdésének megfelelően végezzék. Ha valamely földgázipari vállalkozás ez alól a kötelezettség alól a 48. cikk (2) és (4) bekezdése értelmében mentességet élvez, legalább saját belső számvitelét e cikknek megfelelően vezeti.

(2) A földgázipari vállalkozások tulajdonosi szerkezetüktől és jogi formájuktól függetlenül a Szerződés 44. cikke (2) bekezdésének g) pontja (*) alapján meghatározott jogi formájú társaságok éves beszámolójáról szóló, 1978. július 25-i 78/660/EGK negyedik tanácsi irányelv ([1]) értelmében elfogadott, a korlátolt felelősségű társaságok éves beszámolójával kapcsolatos nemzeti jogszabályoknak megfelelően állítják össze, nyújtják be auditálásra és teszik közzé éves beszámolójukat.

Azok a vállalkozások, amelyeket jogszabály nem kötelez éves beszámolójuk közzétételére, beszámolójuk egy példányát székhelyükön a nyilvánosság rendelkezésére bocsátják.

(3) A földgázipari vállalkozások belső számvitelükben külön elszámolást vezetnek a szállítási, elosztási, LNG- és tárolási tevékenységeik mindegyikéről, mintha a szóban forgó tevékenységeket különálló vállalkozások végeznék, a hátrányos megkülönböztetés, a keresztfinanszírozás és a versenytorzulás elkerülése céljából. Elszámolást kell készíteniük – amely lehet összevont is – a szállításhoz, elosztáshoz, LNG-hez és tároláshoz nem kapcsolódó, egyéb földgázipari tevékenységeikről is. 2007. július 1-jéig külön elszámolást kell vezetniük a feljogosított, illetve a nem feljogosított felhasználóknaknyújtott ellátási tevékenységről. Az elszámolásokban részletezni kell a szállítási vagy elosztóhálózat tulajdonlásából származó bevételeket. Adott esetben összevont elszámolást kell vezetni az egyéb, nem földgázipari tevékenységekről is. A belső számvitelnek tartalmaznia kell minden egyes tevékenység mérlegét és eredménykimutatását.

(4) A (2) bekezdésben említett auditálásnak különösen ki kell térnie a (3) bekezdésben említett, a hátrányos megkülönböztetés és keresztfinanszírozás elkerülésének igazolására.

(5) A vállalkozások belső számvitelükben határozzák meg az eszközök és források, a ráfordítások és bevételek, valamint az értékcsökkenési leírás megosztásának szabályait, a (3) bekezdésben említett külön elszámolások készítése során a nemzeti szinten alkalmazandó számviteli szabályok sérelme nélkül. Ezeket a belső szabályokat csak kivételes esetben lehet megváltoztatni. Az ilyen módosításokat jelenteni kell és kellő indoklással alá kell támasztani.

(6) Az éves beszámoló mellékletében külön kell feltüntetni a meghatározott nagyságú, kapcsolt vállalkozásokkal folytatott ügyleteket.

(*) A 78/660/EGK irányelv címe az Amszterdami Szerződés 12. cikkével összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződés cikkei átszámozásának figyelembevételével módosult; az eredeti hivatkozás az 54. cikk (3) bekezdése volt.

([1]) HL L 222., 1978.8.14., 11. o.

VII. FEJEZET

A hálózati hozzáférés szervezése

31. cikk

Harmadik fél hozzáférése

(1) A tagállamok olyan rendszert hoznak létre, amelyben harmadik felek szállító- és elosztóhálózathoz, valamint az LNG-létesítményekhez való hozzáférését közzétett, minden feljogosított felhasználókra, beleértve a földgázellátó vállalkozásokat is, vonatkozó tarifák alapján teszik lehetővé, objektív kritériumok alapján, a rendszerhasználók közötti megkülönböztetés nélkül. A tagállamok biztosítják, hogy ezeket a tarifákat vagy a számításukhoz alkalmazott módszereket a 38. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóság azok 40. cikkel összhangban történő hatálybalépésüket megelőzően jóváhagyja, és hogy ezeket a tarifákat, és – amennyiben csak a módszerek kerültek jóváhagyásra – a módszereket hatálybalépésük előtt közzétegyék.

(2) A szállításirendszer-üzemeltetők számára, ha feladatuk ellátásához szükséges, beleértve a határokon keresztül történő szállítás feladatait is, biztosítani kell a hozzáférést más szállításirendszer-üzemeltetők hálózatához.

(3) Ezen irányelv előírásai nem akadályozzák meg a hosszú távú szerződések megkötését, amennyiben azok megfelelnek a közösségi versenyszabályoknak.

32. cikk

Tárolókhoz való hozzáférés

(1) A földgáztárolókhoz és a vezetékkészlethez való hozzáférés megszervezéséhez, amikor műszaki és/vagy gazdasági megfontolásokból a hálózathoz való hatékony hozzáférés a felhasználókellátásának biztosítása érdekében ezt igényli, valamint a kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés megszervezéséhez a tagállamok választhatnak a (3) vagy a (4) bekezdésben említett eljárások közül, vagy választhatják mindkettőt. Ezek az eljárások objektív, átlátható és megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján folynak. A tagállamok megállapítják és közzéteszik azokat a követelményeket, amelyek alapján meg lehet állapítani, hogy a földgáztárolókhoz és a vezetékkészlethez való hozzáférés műszakilag és/vagy gazdaságilag szükséges-e a felhasználókellátásának biztosítása érdekében. A tagállamok közzéteszik, vagy a tárolási- és szállításirendszer-üzemeltetőket kötelezik annak közzétételére, hogy mely földgáztárolókat, vagy ezeknek mely részeit, és mely vezetékkészletet kínálják fel a (3) és (4) bekezdésben említett különböző eljárásokban.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések nem alkalmazhatók az LNG-létesítményekkel kapcsolatos kiegészítő szolgáltatásokra és ideiglenes tárolásra, amelyek az újragázosítási folyamathoz és azt követően a szállítórendszerhez történő szállításhoz szükségesek.

(3) A tárgyalásos hálózati hozzáférés esetében a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a földgázipari vállalkozások és a feljogosított felhasználókmind az összekapcsolt rendszer által lefedett területen, mind pedig azon kívül meg tudjanak állapodni a földgáztárolókhoz és vezetékkészlethez való hozzáférésről, ha az műszakilag és/vagy gazdaságilag szükséges a rendszerhez való hatékony hozzáférés, valamint a kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés érdekében. A felek a tárolóhoz, vezetékkészlethez és egyéb kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférésről jóhiszeműen tárgyalnak.

A tárolás, vezetékkészlet és egyéb kiegészítő szolgáltatás hozzáférésével kapcsolatos szerződések az illetékes tárolásirendszer-üzemeltetővel vagy földgázipari vállalkozásokkal kerülnek megtárgyalásra. A tagállamok előírják a tárolásirendszer-üzemeltetőknek és a földgázipari vállalkozásoknak, hogy …-ig (*), és utána pedig évente tegyék közzé a tárolói, vezetékkészlet és egyéb kiegészítő szolgáltatások igénybevételének főbb üzleti feltételeit.

(4) Szabályozott hozzáférés esetén a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a földgázipari vállalkozások és a feljogosított felhasználókszámára biztosítsák a jogot az összekapcsolt rendszerek által lefedett területen kívül és belül egyaránt a tároláshoz és vezetékkészlethez, és egyéb kiegészítő szolgáltatásokhoz hozzáféréshez, a tárolásra vagy vezetékkészletre vonatkozó közzétett tarifák és/vagy egyéb feltételek és kötelezettségek alapján, ha az műszakilag és/vagy gazdaságilag szükséges a hálózathoz való hatékony hozzáférés, illetve a kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés megszervezése érdekében. A feljogosított felhasználóke hozzáférési joga azáltal biztosítható, hogy lehetővé teszik számukra ellátási szerződések megkötését a hálózat tulajdonosán és/vagy rendszerüzemeltetőjén, illetve a kapcsolt vállalkozásokon kívül más versenytárs földgázipari vállalkozásokkal is.

33. cikk

Az upstream csővezeték-hálózatokhoz való hozzáférés

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a földgázipari vállalkozások és a feljogosított felhasználókszámára – székhelyüktől vagy lakóhelyüktől függetlenül – e cikknek megfelelően biztosítsák a lehetőséget az upstream csővezeték-hálózatokhoz való hozzáférésre, beleértve az ilyen hozzáféréssel járó műszaki szolgáltatások nyújtására alkalmas létesítményeket is, kivéve az ilyen hálózatok és létesítmények azon részeit, amelyek a földgázlelőhelyen a helyileg végzett termelési műveletekhez használatosak. Az intézkedésekről az 53. cikk rendelkezéseinek megfelelően értesíteni kell a Bizottságot.

(2) Az (1) bekezdésben említett hozzáférést a tagállam által a vonatkozó jogi eszközökkel összhangban meghatározott módon kell biztosítani. A tagállamok tisztességes és nyílt hozzáférést biztosítanak, amellyel a földgáziparban versenypiacot alakítanak ki és elkerülik a piaci erőfölénnyel való visszaélést, figyelembe véve az ellátás biztonságát és rendszerességét, a rendelkezésre álló, illetve ésszerű keretek között hozzáférhetővé tehető kapacitásokat, valamint a környezetvédelmi megfontolásokat. A következőket lehet figyelembe venni:

a) a hozzáférést meg kell tagadni, ha a műszaki feltételek nem egyeztethetők össze, és nincs mód ennek ésszerű kereteken belüli leküzdésére;

b) a nehézségeket el kell kerülni, ha azok ésszerű keretek között nem leküzdhetők és sérthetik a szénhidrogének hatékony jelenlegi és jövőbeli kitermelését, beleértve a csekély gazdasági előnnyel bíró mezőket is;

c) az upstream csővezeték-hálózat tulajdonosának vagy rendszerüzemeltetőjének a gáz szállításával és feldolgozásával kapcsolatos és kellően megindokolt szükségletét tiszteletben kell tartani, akárcsak az upstream csővezeték-hálózat többi felhasználójának, vagy az illetékes feldolgozó- vagy kezelőlétesítmények érdekeit, akiket ez érinthet; és

d) a tagállamok jogszabályait és közigazgatási eljárásait a közösségi jogszabályokkal összhangban alkalmazva kell a termeléshez és az upstream fejlesztésekhez az engedélyeket megadni.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy meglegyenek a vitarendezési szabályok, beleértve egy, a felektől független hatóságot, amely hozzáfér valamennyi releváns információhoz, hogy képes legyen az upstream csővezeték-hálózathoz való hozzáféréssel kapcsolatos viták gyors rendezésére, tekintetbe véve a (2) bekezdés feltételeit és azoknak a feleknek a számát, amelyek az ilyen hálózatokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos tárgyalásokban érdekeltek.

(4) Határokon átnyúló viták esetében annak a tagállamnak a vitarendezési szabályait kell alkalmazni, amely hatáskörrel rendelkezik a hozzáférést megtagadó upstream csővezeték-hálózat felett. Ha határokon átnyúló viták esetében a szóban forgó hálózat vonatkozásában több tagállam illetékes, az érintett tagállamok konzultálnak egymással, hogy az ezen irányelvben foglalt rendelkezéseket következetesen alkalmazzák.

34. cikk

A hozzáférés megtagadása

(1) A földgázipari vállalkozások a hálózati hozzáférést megtagadhatják a kapacitáshiányra való hivatkozással vagy akkor, ha a hálózati hozzáférés megakadályozná őket a 3. cikk (2) bekezdésében említett és rájuk rótt közszolgáltatási kötelezettségeik teljesítésében, illetve súlyos gazdasági és pénzügyi nehézségekre való hivatkozással, amelyek a take-or-pay szerződéseikből erednek, tekintettel a 47. cikkben megállapított kritériumokra és eljárásokra, valamint a tagállam által az említett cikk (1) bekezdésének megfelelően választott alternatívára. Az ilyen megtagadást kellőképpen meg kell indokolni.

(2) A tagállamok megtehetik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a hálózati hozzáférést kapacitáshiányra vagy csatlakozó vezeték hiányára való hivatkozással megtagadó földgázipari vállalkozások elvégezzék a szükséges fejlesztéseket, amennyiben az gazdaságos, vagy ha azt egy lehetséges felhasználókész megfizetni. Abban az esetben, ha a tagállamok a 4. cikk (4) bekezdését alkalmazzák, kötelesek ilyen intézkedéseket tenni.

35. cikk

Új infrastruktúra

(1) A jelentősebb új gázipari infrastruktúra, azaz a rendszerösszekötők, az LNG-létesítmények és a földgáztárolók kérelem alapján, a következő feltételek mellett – korlátozott ideig – mentesülhetnek a 9., 31., 32. és 33. cikk, valamint a 40. cikk (6), (7) és (8) bekezdése rendelkezéseinek hatálya alól:

a) a beruházásnak a gázellátásban kialakuló versenyt és a gázellátás biztonságát kell növelnie;

(*) A 2003/55/EK irányelv 33. cikke (1) bekezdésében említett végrehajtási határidőt követő 6 hónap dátuma.

b) a beruházással kapcsolatos kockázatoknak olyan mértékűnek kell lenniük, hogy a beruházás meg sem valósulna, ha a mentességet nem kapná meg;

c) az infrastruktúra tulajdonosa olyan természetes vagy jogi személy kell legyen, aki/amely legalább jogi formáját tekintve elkülönül azoktól a rendszerüzemeltetőktől, akiknek a rendszerébe az új infrastruktúra beépül;

d) az infrastruktúra használóira díjat kell kivetni;

e) a mentesség nem lehet hátrányos hatással a versenyre, illetve a gáz belső piacának hatékony működésére, vagy annak a szabályozott rendszernek a hatékony működésére, amelyre az új infrastruktúra rácsatlakozik.

(2) Az (1) bekezdést kell alkalmazni a meglévő infrastruktúra kapacitásának jelentős mértékű bővítésére is és az infrastruktúra olyan jellegű módosítására, amely lehetővé teszi új gázellátási források bevonását.

(3) A VIII. fejezetben említett szabályozó hatóság eseti alapon dönthet az (1) és (2) bekezdésben említett mentességről.

(4) Amennyiben a szóban forgó infrastruktúra egynél több tagállam területén található, az Ügynökség kizárólag gyakorolja az e cikkben az érintett tagállamok szabályozó hatóságaira ruházott hatáskört. Ez azonban csak az alábbi esetekre vonatkozik:

a) amennyiben az érintett szabályozó hatóságok nem tudtak megállapodásra jutni attól az időponttól számított hat hónapos időszakon belül, amikor a mentességre vonatkozó kérelmet a szabályozó hatóságok közül az utolsóhoz benyújtották; vagy

b) az érintett szabályozó hatóságok közös kérésére.

Az érintett szabályozó hatóságok együttesen kérelmezhetik, hogy az első albekezdésben említett időszak legfeljebb hat hónappal kerüljön meghosszabbításra.

(5) A mentesség az új infrastruktúra vagy a már meglévő, de jelentős mértékben bővített kapacitású infrastruktúra teljes kapacitására vagy annak egy részére vonatkozhat.

A mentesség megadásával kapcsolatos döntés meghozatalakor eseti alapon megfontolás tárgyává kell tenni, hogy nincs-e szükség a mentesség időtartamára és az infrastruktúrához való megkülönböztetéstől mentes hozzáférésre vonatkozó feltételek kikötésére. Az említett feltételekre vonatkozó döntéskor különösen a megépítendő új kapacitásokat vagy a meglévő kapacitások módosítását, a projekt időbeli határait és a nemzeti sajátosságokat kell figyelembe venni.

A mentesség megadása előtt a szabályozó hatóságnak el kell döntenie, hogy milyen szabályok és mechanizmusok legyenek érvényesek a kapacitással való gazdálkodásra és a kapacitásallokációra. A szabályok értelmében az infrastruktúra valamennyi potenciális igénybevevőjét fel kell kérni arra, hogy még az új infrastruktúra – akár saját felhasználásra történő – kapacitásallokációja előtt jelezzék a kapacitások lekötése iránti igényüket. A szabályozó hatóság előírja, hogy a szűk keresztmetszet kezelési szabályai rendelkezzenek a kihasználatlan kapacitások piaci felkínálásáról, valamint arról, hogy az infrastruktúra használói jogosultak legyenek lekötött kapacitásaiknak a másodlagos piacon történő forgalmazására. Az e cikk (1) bekezdésének a), b) és e) pontjában említett kritériumok értékelésekor a szabályozó hatóság figyelembe veszi a kapacitásallokációs eljárás eredményét.

A mentességet megadó határozatot az e bekezdés negyedik albekezdésében említett feltételekkel együtt megfelelően meg kell indokolni, és nyilvánosságra kell hozni.

(6) A (3) bekezdés ellenére a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy szabályozó hatóságuk vagy adott esetben az Ügynökség hivatalos határozat céljából terjesszék a mentességi kérelemről alkotott véleményüket a tagállam hatáskörrel rendelkező testülete elé. Ezt a véleményt a határozattal együtt közzé kell tenni.

(7) A szabályozó hatóság a mentességi kérelem kézhezvétele után haladéktalanul eljuttatja annak másolatát a Bizottsághoz. Az illetékes hatóság a határozatról – az adott határozatra vonatkozó összes információval együtt – haladéktalanul értesíti a Bizottságot. Ezeket az információkat összesített formában is be lehet nyújtani a Bizottsághoz, lehetővé téve, hogy a Bizottság jól megalapozott határozatot hozhasson. A tájékoztatás különösen a következőkre tér ki:

a) azok a részletes indokok, amelyek alapján a szabályozó hatóság vagy tagállam megadta a mentességet, beleértve a mentesség szükségességét igazoló pénzügyi információt;

b) a versenyre és a földgáz belső piacának hatékony működésére gyakorolt hatás elemzése, amely a mentesség következtében várható;

c) a mentesség időtartamának és a gázinfrastruktúra összes kapacitása azon részének megindokolása, amelyre a mentességet megadják;

d) a rendszerösszekötővel kapcsolatos mentesség esetén az érintett szabályozó hatóságokkal folytatott konzultáció eredménye;

e) az infrastruktúrának a gázellátás diverzifikációjára gyakorolt hatása.

(8) A Bizottság az értesítés kézhezvételének napját követő két hónapon belül úgy dönthet, hogy felszólítja a szabályozó hatóságot a mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására. A két hónapos határidő további két hónappal meghosszabbítható, ha a Bizottság további információt kér. Ez a további időszak a hiánytalan információk kézhezvételét követő napon kezdődik. Az eredeti két hónapos időszak a Bizottság és a szabályozó hatóság hozzájárulásával is meghosszabbítható.

Ha a kért információkat a kérésben meghatározott határidőn belül nem küldik meg, az értesítést visszavontnak kell tekinteni, kivéve ha azt az időszakot annak lejárta előtt a Bizottság és az érintett szabályozó hatóság hozzájárulásával meghosszabbították, vagy ha a szabályozó hatóság kellő indoklással ellátott nyilatkozatban arról tájékoztatja a Bizottságot, hogy az értesítést hiánytalannak tekinti.

A szabályozó hatóság egy hónapon belül végrehajtja a Bizottságnak a mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására vonatkozó határozatát, és erről tájékoztatja a Bizottságot.

A Bizottság az üzleti szempontból érzékeny információt bizalmasan kezeli.

A mentességet megadó határozat Bizottság általi jóváhagyása az elfogadását követően két év elteltével hatályát veszti abban az esetben, ha az infrastruktúra megépítése eddig az időpontig nem kezdődött meg, illetőleg az elfogadását követően öt év elteltével hatályát veszti abban az esetben, ha az infrastruktúra eddig az időpontig nem állt üzembe.

(9) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el az (1) bekezdésben említett feltételek alkalmazásáról, valamint az e cikk (3), (5), (7) és (8) bekezdésének alkalmazása céljából követendő eljárás meghatározásáról. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket az 50. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

36. cikk

Piacnyitás és viszonosság

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a feljogosított felhasználókba beletartoznak:

a) 2004. július 1-jéig a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 1998. június 22-i 98/30/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([1]) 18. cikkének meghatározott feljogosított felhasználók. A tagállamok minden év január 31-éig közzéteszik az ezen feljogosított felhasználók meghatározására vonatkozó szempontokat;

b) 2004. július 1-jétől minden nem háztartási felhasználó;

c) 2007. július 1-jétől minden felhasználó.

(2) A földgázpiacok megnyitása egyenlőtlenségeinek elkerülése érdekében:

a) nem tiltható meg ellátási szerződés kötése egy másik tagállam hálózatában lévő feljogosított felhasználóval, ha a felhasználómindkét érintett hálózatban feljogosított felhasználónakminősül; és

b) amikor egy, az a) pontban leírt ügyletet azért utasítanak el, mert a szóban forgó felhasználócsupán az egyik hálózatban minősül feljogosított felhasználónak, a Bizottság a piaci helyzet és a közérdek figyelembevételével kötelezheti a visszautasító felet arra, hogy megadja a kért ellátást azon tagállamok egyikének kérésére, amelyekben a két hálózat található.

37. cikk

Célvezetékek

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy lehetővé tegyék:

a) a területükön letelepedett földgázipari vállalkozások számára, hogy célvezetéken keresztül lássák el a feljogosított felhasználókat; és

b) a területükön található feljogosított felhasználókszámára, hogy a földgázipari vállalkozások célvezetéken keresztül láthassák el őket.

([1]) HL L 204., 1998.7.21., 1. o.

(2) Abban az esetben, ha célvezetékek építéséhez, vagy üzemeltetéséhez engedély (pl. licencia, engedély, koncesszió, hozzájárulás vagy jóváhagyás) szükséges, a tagállamok vagy az általuk kijelölt, illetékes hatóság határozza meg az ilyen célvezetékek területükön történő megépítéséhez és üzemeltetéséhez szükséges engedélyek kiadására vonatkozó feltételeket. A feltételeknek objektívnek, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük.

(3) A tagállamok engedélyt bocsáthatnak ki a célvezetékek létesítésére az esettől függően akár a 34. cikk alapján a hálózati hozzáférés megtagadása esetén, akár a 40. cikk szerinti vitarendezési eljárás megindítása esetén.

VIII. FEJEZET

Nemzeti szabályozó hatóságok

38. cikk

A szabályozó hatóságok kijelölése és függetlensége

(1) Nemzeti szinten minden tagállam kijelöl egy-egy nemzeti szabályozó hatóságot.

(2) Az e cikk (1) bekezdése nem érinti szabályozó hatóságok regionális szinten történő kijelölését egyes tagállamokban, feltéve, hogy …/2009/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdésével összhangban az Ügynökségen belüli szabályozók tanácsában a közösségi szintű képviseletet és kapcsolattartást az adott tagállam részéről egyetlen rangidős képviselő látja el.

(3) Az e cikk (1) bekezdésétől eltérve a tagállam szabályozó hatóságokat jelölhet ki olyan, földrajzilag elszigetelt régiókban található kisebb rendszerek tekintetében, amelyeknek a 2008. évi fogyasztása kevesebb mint 3 %-át adja azon tagállam teljes fogyasztásának, amelynek a részét képezik. Ez az eltérés nem érinti azt, hogy az Ügynökségen belüli szabályozók tanácsába a közösségi szintű képviselet és kapcsolattartás ellátására …/2009/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdésével összhangban az adott tagállam részéről egyetlen rangidős képviselő nevezhető ki.

(4) A tagállamok szavatolják a szabályozó hatóság függetlenségét, és biztosítják, hogy az részrehajlás nélkül és átlátható módon gyakorolja hatásköreit. E célból a tagállam biztosítja, hogy az ezen irányelv és a kapcsolódó jogszabályok által ráruházott szabályozói feladatok végrehajtása során a szabályozó hatóság:

a) jogilag elkülönüljön és funkcionálisan független legyen bármely más köz- vagy magánjogi jogalanytól,

b) biztosítja, hogy személyzete és az irányításáért felelős személyek:

   i. minden piaci érdektől függetlenül tevékenykedjenek; és

   ii. szabályozói feladataik végrehajtása során ne kérjenek vagy fogadjanak el közvetlen utasítást semmilyen kormánytól vagy egyéb köz- vagy magánjogi jogalanytól. Ez a követelmény nem érinti az adott esetben a többi érintett nemzeti hatósággal folytatott szoros együttműködést, illetve a kormány által kibocsátott általános szakpolitikai iránymutatásokat, amennyiben azok nem kapcsolódnak a 40. cikk szerinti szabályozói hatáskörökhöz és feladatokhoz.

(5) A szabályozó hatóság függetlenségének védelme érdekében a tagállamok különösen ügyelnek arra, hogy:

a) a szabályozó hatóság valamennyi politikai szervtől függetlenül önálló döntéseket hozhasson, a költségvetés végrehajtásában önállósággal rendelkezzen, továbbá megfelelő humán és pénzügyi erőforrások álljanak rendelkezésére feladatai végrehajtásához;

b) a szabályozó hatóság felső vezetésének kinevezése legalább öt éves időtartamra szóljon, amely időtartam alatt a vezetőség csak akkor menthető fel hivatalából, ha már nem teljesíti az e cikkben meghatározott feltételeket, vagy ha a nemzeti jog értelmében súlyos kötelességszegést követ el.

39. cikk

A szabályozó hatóság általános célkitűzései

Az ezen irányelvben meghatározott szabályozói feladatok végrehajtása során a szabályozó hatóság a 40. cikkben megállapított feladatai és hatáskörei keretében minden indokolt lépést megtesz a következő célkitűzések megvalósítása érdekében, intenzív konzultációt folytatva adott esetben egyéb érintett nemzeti hatóságokkal, azok illetékességének sérelme nélkül:

a) versenyképes, biztonságos és környezetileg fenntartható belső földgázpiac elősegítése a Közösségen belül, szoros együttműködésben az Ügynökséggel, más tagállamok szabályozó hatóságaival és a Bizottsággal, valamint a Közösség valamennyi felhasználójáraés szolgáltatójára kiterjedő tényleges piacnyitás;

b) versenyképes és megfelelően működő regionális piacok kialakítása a Közösségen belül, az a) pontban említett célkitűzés megvalósítása céljából;

c) a tagállamok közötti földgáz-kereskedelemre vonatkozó korlátozások eltörlése, beleértve a megfelelő, határokon átnyúló szállítási kapacitásoknak a kereslet kielégítése és a nemzeti piacok integrációjának fokozása érdekében történő fejlesztését, ami megkönnyítheti a földgáznak az egész Közösségben való áramlását;

d) biztonságos, megbízható és hatékony, megkülönböztetéstől mentes rendszerek fejlesztésének, valamint a rendszer megfelelőségének elősegítése;

e) az új termelőkapacitások hálózati hozzáférésének megkönnyítése, különösen az új piaci szereplők piaci hozzáférését esetleg akadályozó tényezők eltávolítása;

f) annak biztosítása, hogy a rendszerüzemeltetők és a rendszerhasználók megfelelő – mind rövid, mind hosszú távú – ösztönzőket kapjanak a hálózati teljesítmény hatékonyságának növelésére és a piaci integráció elősegítésére;

g) a saját nemzeti piac hatékony működésének biztosítása, valamint a tényleges verseny és a fogyasztóvédelem elősegítése;

h) hozzájárulás a földgázellátással kapcsolatos közszolgáltatás magas színvonalához, a rászoruló felhasználókvédelméhez és az I. mellékletben meghatározott fogyasztóvédelmi intézkedések eredményességéhez.

40. cikk

A szabályozó hatóság feladatai és hatáskörei

(1) A szabályozó hatóság feladatai a következők:

a) annak biztosítása, hogy a szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetők, továbbá adott esetben a rendszertulajdonosok, valamint a földgázipari vállalkozások teljesítsék az e rendelet és más közösségi jogszabályok szerinti kötelezettségeiket, beleértve a határokon átnyúló ügyekkel kapcsolatosakat is;

b) a határokon átnyúló ügyekkel kapcsolatban együttműködés az érintett tagállamok szabályozó hatóságával vagy hatóságaival;

c) az Ügynökség és a Bizottság minden vonatkozó, jogilag kötelező erejű határozatának betartása és végrehajtása;

d) éves jelentés készítése a tagállamok megfelelő hatóságai, az Ügynökség és a Bizottság részére saját tevékenységéről és feladatai végrehajtásáról. Az ilyen jelentéseknek az e cikkben felsorolt minden egyes feladat tekintetében be kell számolniuk a megtett lépésekről és az elért eredményekről;

e) annak biztosítása, hogy a szállítási, az elosztási, a tárolási, valamint az LNG- és ellátási tevékenységek között ne legyen keresztfinanszírozás;

f) a szállításirendszer-üzemeltetők beruházási terveinek figyelemmel kísérése, és azoknak az éves jelentésében való értékelése az …/2009/EK rendelet 8. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett, nem kötelező erejű, az egész Közösségre kiterjedő, 10 évre szóló hálózati fejlesztési tervnek való megfelelés tekintetében;

g) a hálózat biztonságára és megbízhatóságára vonatkozó szabályoknak való megfelelés figyelemmel kísérése, továbbá a hálózati szolgáltatás minőségére vonatkozó előírások és követelmények figyelemmel kísérése;

h) az átláthatóság szintjének figyelemmel kísérése, és annak biztosítása, hogy a földgázipari vállalkozások megfeleljenek az átláthatósági követelményeknek;

i) nagy- és kiskereskedelmi szinten a piacnyitás és a verseny figyelemmel kísérése – beleértve a földgáztőzsdét, a háztartási felhasználókra vonatkozó árakat, a szolgáltatóváltás díjait, a kikapcsolási díjakat és a háztartási felhasználókpanaszait –, valamint a verseny bármely torzulását vagy korlátozását, beleértve a vonatkozó tájékoztatás nyújtását, és a vonatkozó ügyeknek az érintett versenyhatóságok elé tárását;

j) annak figyelemmel kísérése, hogy a szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetőknek mennyi időbe telik az összekötetések kialakítása és a javítások elvégzése;

k) a tároláshoz, a vezetékkészlethez és az egyéb kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés 32. cikk szerinti feltételeinek figyelemmel kísérése és felülvizsgálata. Abban az esetben, ha a tároláshoz való hozzáférés rendszerét a 32. cikk (3) bekezdésének megfelelően határozzák meg, akkor ez a feladat nem foglalja magában a tarifák felülvizsgálatát.

l) legalább évente ajánlások közzététele az ellátási díjszabások 3. cikknek való megfelelésével kapcsolatban;

m) a felhasználókfogyasztási adataihoz való hozzáférés biztosítása, a fogyasztási adatokra vonatkozó, országos szinten egységesített – szabadon választhatóan alkalmazható – formátum és az I. melléklet h) pontja alatti adatokhoz való hozzáférés biztosítása;

n) az …/2009/EK rendelettel összhangban a szállításirendszer-üzemeltetők, elosztórendszer-üzemeltetők, szolgáltatók és felhasználók, valamint egyéb piaci szereplők szerepével és felelősségével kapcsolatos szabályok végrehajtásának figyelemmel kísérése;

o) azon követelmények helyes alkalmazásának figyelemmel kísérése, amelyek annak eldöntésére szolgálnak, hogy egy földgáztároló a 32. cikk (3) vagy (4) bekezdése alá tartozik-e; és

p) a 45. cikkben említett biztonsági intézkedések végrehajtásának figyelemmel kísérése.

(2) Amennyiben valamely tagállam úgy rendelkezett, az (1) bekezdésben meghatározott figyelemmel kísérési feladatokat a szabályozó hatóságoktól eltérő, más hatóság is elláthatja. Ez esetben az ilyen figyelemmel kísérésből származó információt a lehető leggyorsabban a szabályozó hatóság rendelkezésére kell bocsátani.

A szabályozó hatóság – függetlenségét megőrizve, saját különös hatásköreinek sérelme nélkül és a jobb szabályozás elveivel összhangban – az (1) bekezdésben meghatározott feladatai elvégzésekor szükség esetén konzultálhat a szállításirendszer-üzemeltetőkkel, és adott esetben szorosan együttműködik a többi érintett országos hatósággal.

A szabályozó hatóság vagy az Ügynökség által ezen irányelv értelmében adott jóváhagyások nem érintik azt, hogy a szabályozó hatóság a jövőben kellően indokolt esetekben éljen az e cikk szerinti hatásköreivel, valamint alkalmazza az egyéb érintett hatóságok vagy a Bizottság által kiszabott szankciókat.

(3) Ha a 14. cikk értelmében független rendszerüzemeltetőt jelöltek ki, a szabályozó hatóság az e cikk (1) bekezdése alapján ráruházott feladatok mellett az alábbiakat végzi:

a) figyelemmel kíséri, hogy a szállítási rendszer tulajdonosa és a független rendszerüzemeltető teljesíti-e az e cikk szerinti kötelezettségeit, nem teljesítés esetén pedig a (4) bekezdés d) pontjával összhangban szankciókat szab ki;

b) figyelemmel kíséri a független rendszerüzemeltető és a szállítási rendszer tulajdonosa közötti kapcsolatokat és kommunikációt annak érdekében, hogy biztosítsa a független rendszerüzemeltető kötelezettségeinek teljesítését, és különösen jóváhagyja a szerződéseket, és vitarendező hatóságként jár el a független rendszerüzemeltető és a szállítási rendszer tulajdonosa közötti, a (9) bekezdés értelmében bármelyik fél által benyújtott panasz ügyében;

c) a 14. cikk (2) bekezdésének c) pontja szerinti eljárás sérelme nélkül, az első 10 éves hálózatfejlesztési terv esetében jóváhagyja a független rendszerüzemeltető által évente benyújtandó beruházási tervet és a többéves hálózatfejlesztési tervet;

d) biztosítja, hogy a független rendszerüzemeltető által beszedett hálózathasználati díjak a hálózattulajdonost vagy hálózattulajdonosokat megillető bevételt is magukban foglalják, amely a hálózati eszközök és az abba eszközölt új beruházások megfelelő ellentételezését szolgálja, feltéve, hogy erre gazdaságos és hatékony módon kerül sor;

e) jogosult – akár előzetes bejelentés nélkül is – ellenőrzést tartani a szállításirendszer-tulajdonos és a független rendszerüzemeltető telephelyein.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a szabályozó hatóságok az (1), (3) és (6) bekezdésben említett feladatok gyors és hatékony végrehajtását lehetővé tevő hatáskörrel rendelkezzenek. E célból a szabályozó hatóság legalább a következő hatáskörökkel rendelkezik:

a) földgázipari vállalkozásokat kötelező határozatok kibocsátása;

b) a földgázpiacok működésével kapcsolatos vizsgálatok elvégzése, továbbá döntés a valóságos verseny elősegítéséhez és a piac megfelelő működéséhez szükséges és arányos intézkedésekről, és azok bevezetése. A versenyjoggal kapcsolatos vizsgálat lefolytatásakor, szükség esetén, a szabályozó hatóság jogosult a nemzeti versenyhatósággal vagy a Bizottsággal együttműködni;

c) feladatai teljesítéséhez bármilyen szükséges tájékoztatás bekérése a földgázipari vállalkozásoktól;

d) hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkiszabása azokra a földgázipari vállalkozásokra, amelyek nem teljesítik az ezen irányelv szerinti kötelezettségeiket vagy a szabályozó hatóság vagy az Ügynökség vonatkozó, jogilag kötelező erejű határozatait, illetve ilyen szankciók kiszabására javaslattétel az illetékes bíróságoknak. Ez magában foglalja az ezen irányelv szerinti megfelelő kötelezettségeik be nem tartása esetére a szállításirendszer-üzemeltető vonatkozásában a szállításirendszer-üzemeltető éves forgalmának legfeljebb 10 %-áig terjedő, vagy adott esetben a vertikálisan integrált vállalkozás vonatkozásában a vertikálisan integrált vállalkozás éves forgalmának legfeljebb 10 %-áig terjedő szankciók kiszabására vonatkozó hatáskört, illetve ilyen szankció kiszabására irányuló javaslattételt; és

e) megfelelő nyomozási jog és a vonatkozó utasítási hatáskör a (9) és a (10) bekezdés szerinti vitarendezés céljából.

(5) Ha a IV. fejezettel összhangban szállításirendszer-üzemeltetőt jelöltek ki, a szabályozó hatóság az e cikk (1) és a (4) bekezdése alapján ráruházott feladatok és hatáskörök mellett ellátja legalább a következő feladatokat, és legalább az alábbi hatáskörökkel rendelkezik:

a) a (4) bekezdés d) pontjával összhangban szankció kiszabása a vertikálisan integrált vállalkozásnak kedvező megkülönböztető magatartás esetén;

b) a szállításirendszer-üzemeltető és a vertikálisan integrált vállalkozás közötti kommunikáció figyelemmel kísérése annak biztosítása érdekében, hogy a szállításirendszer-üzemeltető teljesítse kötelezettségeit;

c) a vertikálisan integrált vállalkozás és a szállításirendszer-üzemeltető között vitarendező hatóságként való eljárás a (9) bekezdés értelmében benyújtott bármely panasz ügyében;

d) a vertikálisan integrált vállalkozás és a szállításirendszer-üzemeltető közötti kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok figyelemmel kísérése, a kölcsönök területét is beleértve;

e) a vertikálisan integrált vállalkozás és a szállításirendszer-üzemeltető közötti valamennyi kereskedelmi és pénzügyi megállapodás jóváhagyása, feltéve, hogy ezek megfelelnek a piaci feltételeknek;

f) a megfelelésért felelős tisztviselő általi, a 21. cikk (4) bekezdésének megfelelő értesítés esetén indokolás kérése a vertikálisan integrált vállalkozástól. Az ilyen indokolásnak különösen arra vonatkozóan kell bizonyítékot tartalmaznia, hogy nem valósult meg megkülönböztető magatartás a vertikálisan integrált vállalkozás javára;

g) ellenőrzések – köztük előre be nem jelentett ellenőrzések – végzése a vertikálisan integrált vállalkozás és a szállításirendszer-üzemeltető telephelyein; és

h) a szállításirendszer-üzemeltető valamennyi feladatának vagy bizonyos feladatainak átruházása a 14. cikkel összhangban kinevezett független rendszerüzemeltetőre, amennyiben a szállításirendszer-üzemeltető tartósan nem tesz eleget az ezen irányelv szerinti kötelezettségeinek, különösen akkor, ha ismételten a vertikálisan integrált vállalkozásnak kedvező megkülönböztető magatartást tanúsít.

(6) A szabályozó hatóságok felelősek legalább a következő feltételek kiszámításához vagy meghatározásához használt módszertanoknak – a feltételek hatálybalépése előtt történő – megállapításáért vagy jóváhagyásáért:

a) a nemzeti hálózatokhoz való csatlakozás és a hálózati hozzáférés feltételei, beleértve a szállítási és elosztási tarifákat is, valamint az LNG-létesítményekhez való hozzáférés feltételei és tarifái. Ezeket a tarifákat vagy módszertanokat úgy kell meghatározni, hogy a hálózatok és LNG-létesítmények működőképességének biztosításához szükséges beruházásokat el lehessen elvégezni;

b) kiegyenlítő szolgáltatások nyújtásának feltételei.

(7) A tarifák vagy módszertanok meghatározásakor vagy jóváhagyásakor a szabályozó hatóságok biztosítják, hogy a szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetők rövid és hosszú távon egyaránt megfelelően ösztönözve legyenek a hatékonyság javítására, a piaci integrációnak és az ellátás biztonságának az elősegítésére, valamint a kapcsolódó kutatási tevékenységek támogatására.

(8) A szabályozó hatóságok jogosultak szükség esetén megkövetelni a szállítási-, a tárolási- és az elosztórendszer-üzemeltetőktől, továbbá az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőitől az e cikkben említett feltételek – köztük a tarifák és a módszerek – módosítását annak biztosítása érdekében, hogy azok arányosak és megkülönböztetéstől mentesen alkalmazhatók legyenek. Abban az esetben, ha a tárolókhoz való hozzáférést a 32. cikk (3) bekezdése szerint határozzák meg, ebbe a feladatkörbe a tarifák módosítása nem tartozik bele.

(9) A szállítási-, tárolási- vagy elosztórendszer-üzemeltetőkkel, illetve az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőivel szemben, az (1)–(8) bekezdésben említett kérdések tekintetében a panasszal élő fél panaszát azon szabályozó hatósághoz nyújthatja be, amely az ügyben vitarendező hatóságként eljárva a panasz beérkezését követő két hónapon belül döntést hoz. Amennyiben a szabályozó hatóságoknak további információkra van szüksége, ez a határidő két hónappal meghosszabbítható. Ez a meghosszabbított határidő a panaszos beleegyezésével ismét meghosszabbítható. A szabályozó hatóság döntése kötelező érvényű mindaddig, amíg azt jogorvoslat alapján meg nem változtatják.

(10) Bármely érintett fél, és aki vagy amely jogosult panaszt emelni az e cikk szerinti, módszertankokra vonatkozó döntéssel szemben, vagy ha a szabályozó hatóságnak a javasolt módszertanokra vonatkozóan konzultációs kötelezettsége van, a döntés vagy a döntési javaslat közzétételét követő legkésőbb két hónapon belül – vagy ha a tagállam úgy rendelkezik, rövidebb időn belül – a döntés felülvizsgálatát kérheti. Az ilyen panasznak nincs halasztó hatálya.

(11) A tagállamok megfelelő és hatékony szabályozási, ellenőrzési és átláthatóságot biztosító mechanizmusokat hoznak létre azért, hogy elkerülhető legyen bármilyen piaci erőfölénnyel való – különösen a fogyasztók sérelmére történő – visszaélés és ellenséges felvásárlásra irányuló magatartás. Ezeknél a mechanizmusoknál figyelembe veszik a Szerződés és különösen annak 82. cikke rendelkezéseit.

(12) A tagállamok gondoskodnak a megfelelő intézkedések meghozataláról – beleértve a nemzeti jog szerint alkalmazandó közigazgatási intézkedéseket és büntetőjogi eljárásokat – azok ellen a felelős természetes vagy jogi személyek ellen, akik vagy amelyek ennek az irányelvnek a bizalmas információk kezelésére vonatkozó rendelkezéseit megsértik.

(13) A (9) és (10) bekezdésben említett panaszok nem sérthetik a közösségi és/vagy nemzeti jog szerinti jogorvoslati jogok gyakorlását.

(14) A szabályozó hatóságok által hozott döntéseket a bírósági felülvizsgálat lehetővé tétele érdekében meg kell indokolni és alá kell támasztani.

(15) A tagállamok gondoskodnak egy olyan nemzeti szintű megfelelő mechanizmus létrehozásáról, amelynek révén a szabályozó hatóság határozata által érintett fél jogorvoslattal fordulhat egy, a felektől független testülethez.

41. cikk

A határokon átnyúló ügyek szabályozása

(1) A szabályozó hatóságok szorosan konzultálnak és együttműködnek egymással, továbbá az ezen irányelv szerinti feladataik teljesítéséhez szükséges valamennyi információval ellátják egymást és az Ügynökséget. Az információcsere tárgyát képező adat tekintetében az adatot átvevő hatóság ugyanolyan szintű titoktartást biztosít, mint amilyet az adatot továbbító hatóságtól megkövetelnek.

(2) A szabályozó hatóságok legalább regionális szinten együttműködnek olyan működési megállapodások létrehozása érdekében, amelyek biztosítják a hálózat optimális kezelését, előmozdítják a közös földgáztőzsdék kialakítását és a határkeresztező kapacitások kiosztását, valamint biztosítják a régión belüli és a régiók közötti tényleges verseny kialakulásához és az ellátás biztonságának fokozásához szükséges rendszerösszekötő kapacitás minimális szintjét, többek között új összekapcsolások révén.

(3) A (2) bekezdésben említett intézkedéseket szükség esetén az egyéb érintett nemzeti hatóságokkal szoros konzultációt folytatva és azok saját hatáskörének sérelme nélkül kell végrehajtani.

(4) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el a szabályozó hatóságok egymással és az Ügynökséggel való együttműködési kötelezettségének mértékéről. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket az 50. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

42. cikk

Megfelelés az iránymutatásoknak

(1) Bármely szabályozó hatóság és a Bizottság is az Ügynökség véleményét kérheti abban az ügyben, hogy egy szabályozó hatóság határozata megfelel-e az ebben az irányelvben vagy az …/2009/EK rendeletben említett iránymutatásoknak.

(2) Az Ügynökség a kérelem kézhezvételétől számított négy hónapon belül megküldi véleményét az azt benyújtó szabályozó hatóságnak, vagy értelemszerűen a Bizottságnak, továbbá a szóban forgó határozatot hozó szabályozó hatóságnak.

(3) Ha a határozatot hozó szabályozó hatóság az e vélemény kézhezvételtől számított négy hónapon belül nem teljesíti az Ügynökség véleményében foglaltakat, az Ügynökség megfelelően tájékoztatja a Bizottságot.

(4) Bármely szabályozó hatóság a kérdéses határozat dátumától számított két hónapon belül tájékoztathatja a Bizottságot, amennyiben úgy véli, hogy egy másik szabályozó hatóságnak a határokon átnyúló kereskedelemre vonatkozó határozata nem felel meg az ebben az irányelvben vagy az …/2009/EK rendeletben említett iránymutatásoknak.

(5) Ha a Bizottság, két hónappal azt követően, hogy az Ügynökség a (3) bekezdéssel összhangban vagy egy szabályozó hatóság a (4) bekezdéssel összhangban tájékoztatta – vagy saját kezdeményezésére a határozat dátumától számított három hónapon belül – megállapítja, hogy komoly kételyek merülnek fel azt illetően, hogy a szabályozó hatóság határozata megfelel-e az ebben az irányelvben vagy az …/2009/EK rendeletben említett iránymutatásoknak, az ügy további kivizsgálása mellett dönthet. Ebben az esetben felkéri a szabályozó hatóságot és a szabályozási hatóság előtt folyó eljárás feleit, hogy nyújtsák be észrevételeiket.

(6) Ha a Bizottság az ügy további vizsgálatáról hoz határozatot, az erre vonatkozó határozat keltétől számított legfeljebb négy hónapon belül végleges határozatot hoz, amelyben:

a) nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben; vagy

b) az érintett szabályozó hatóságot határozatának visszavonására kötelezi az iránymutatásnak való meg nem felelés alapján.

(7) Ha a Bizottság nem hoz határozatot az ügy további vizsgálatáról, vagy az (5), illetve (6) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem hoz végleges határozatot, úgy kell tekinteni, hogy nem emelt kifogást a szabályozó hatóság határozata ellen.

(8) A szabályozó hatóság két hónapon belül végrehajtja a Bizottságnak a határozat visszavonására vonatkozó határozatát, és erről megfelelően tájékoztatja a Bizottságot.

(9) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák azt az eljárást, melyet a szabályozó hatóságoknak, az Ügynökségnek és a Bizottságnak kell követnie annak megállapítására, hogy a szabályozó hatóságok határozatai megfelelnek-e az e cikkben említett iránymutatásoknak. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket az 50. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

43. cikk

Nyilvántartás

(1) A tagállamok megkövetelik az ellátó vállalkozásoktól, hogy a nemzeti hatóságok – beleértve a szabályozó hatóságot, a nemzeti versenyhatóságokat –, valamint a Bizottság rendelkezésére, feladataik teljesítése céljából legalább öt évig tartsák nyilván a nagykereskedelmi felhasználókkal, a szállításirendszer-üzemeltetőkkel, a tárolásirendszer-üzemeltetőkkel, valamint az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőivel kötött, a gázellátási szerződésekkel és a gázderivatívákkal kapcsolatos ügyletek fontos adatait.

(2) Az adatok közé tartoznak az adott ügyletre vonatkozó jellemzők, például az időtartam, a szállítási és rendezési szabályok, a mennyiség, a végrehajtás napja és ideje, valamint az ügyleti árak és az érintett nagykereskedelmi felhasználókazonosítására szolgáló eszközök, továbbá a rendezetlen gázellátási szerződések és gázderivatívák bizonyos részletei.

(3) A szabályozó hatóság dönthet úgy is, hogy ezen információk egyes elemeit hozzáférhetővé teszi a piaci szereplők számára, feltéve hogy konkrét piaci szereplőre vagy konkrét ügyletre vonatkozó, üzleti szempontból érzékeny információt nem közölnek. E bekezdés nem alkalmazandó a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó pénzügyi eszközökkel kapcsolatos információkra.

(4) E cikk egységes alkalmazása érdekében a Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek megállapítják a nyilvántartás módszereit és szabályait, valamint a megőrzendő adatok formátumát és tartalmát. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket az 50. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(5) Az ellátó vállalkozásoknak a nagykereskedelmi felhasználókkal és, a szállításirendszer-üzemeltetőkkel, továbbá a tárolásirendszer-üzemeltetőkkel és az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőivel kötött, gázderivatívákkal kapcsolatos ügyletei tekintetében e cikk csak akkor alkalmazandó, ha a Bizottság elfogadta a (4) bekezdésben említett iránymutatásokat.

(6) E cikk rendelkezései a 2004/39/EK irányelv hatály alá tartozó jogalanyok számára nem teremtenek újabb, az (1) bekezdésben említett hatóságokkal szembeni kötelezettségeket.

(7) Abban az esetben, ha az (1) bekezdésben említett hatóságoknak szükségük van arra, hogy hozzáférjenek a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó jogalanyok által vezetett nyilvántartáshoz, az említett irányelv szerinti felelős hatóságok biztosítják ezen hatóságok számára a kért adatokat.

IX. FEJEZET

Kiskereskedelmi piacok

44. cikk

Kiskereskedelmi piacok

A Közösségben a jól működő és átlátható kiskereskedelmi piacok kialakulásának elősegítése érdekében a tagállamok gondoskodnak azon feladat- és felelősségi körök meghatározásáról, amelyekkel a szállításirendszer-üzemeltetők, az elosztórendszer-üzemeltetők, az ellátó vállalkozások, a felhasználók, valamint szükség szerint más piaci szereplők a szerződéses feltételekkel, a felhasználókkalszembeni kötelezettségekkel, az adatcsere- és az elszámolási szabályokkal, az adatok feletti tulajdonjoggal és a mérési felelősséggel összefüggésben rendelkeznek.

Ezeket a szabályokat nyilvánosságra kell hozni, kidolgozásuk során a felhasználókés szolgáltatók hálózathoz való hozzáférésének elősegítésére kell törekedni, és azokat a szabályozó hatóságok vagy más érintett nemzeti hatóságok felülvizsgálhatják.

X. FEJEZET

Záró rendelkezések

45. cikk

Védintézkedések

(1) Az energiapiacon fellépő hirtelen válság esetén, vagy amikor személyek biztonsága és testi épsége, készülékek, berendezések biztonsága vagy a hálózat integritása kerül veszélybe, a tagállamok ideiglenesen megtehetik a szükséges biztonsági intézkedéseket.

(2) Ezek az intézkedések csak a lehető legkisebb mértékben zavarhatják a belső piac működését, és nem haladhatják meg a hirtelen felmerült nehézségek orvoslásához elengedhetetlenül szükséges mértéket.

(3) Az érintett tagállam haladéktalanul értesíti ezekről az intézkedésekről a többi tagállamot és a Bizottságot, amely dönthet úgy, hogy a tagállamnak módosítania kell vagy meg kell szüntetnie az ilyen intézkedéseket, amennyiben azok torzítják a versenyt és kedvezőtlenül, a közérdekkel ellentétes módon befolyásolják a kereskedelmet.

46. cikk

Egyenlő versenyfeltételek

(1) Azoknak az intézkedéseknek, amelyeket a tagállamok ezen irányelv alapján hozhatnak az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében, összhangban kell állniuk a Szerződéssel – nevezetesen annak 30. cikkével– és a közösségi jogszabályokkal.

(2) Az (1) bekezdésben említett intézkedéseknek arányosnak, megkülönböztetéstől mentesnek és átláthatónak kell lenniük. Ezen intézkedések csak a Bizottság értesítése és az attól kapott jóváhagyás után léphetnek életbe.

(3) A Bizottság a (2) bekezdésben említett értesítéstől számított 2 hónapon belül kell eljárnia. Ez az időszak a teljes körű tájékoztatás kézhezvételét követő napon kezdődik. Abban az esetben, ha a Bizottság e két hónapon belül nem lép fel, akkor úgy tekintendő, hogy nem emel kifogást a bejelentett intézkedésekkel szemben.

47. cikk

A take-or-pay kötelezettségekkel kapcsolatos eltérések

(1) Amennyiben egy földgázipari vállalkozás egy vagy több földgázellátási szerződésben rögzített take-or-pay kötelezettségeinek következtében súlyos pénzügyi, gazdasági nehézségekkel kerül szembe, vagy úgy véli, hogy ilyen nehézségekkel kerülhet szembe, kérelmet nyújthat be az érintett tagállamnak vagy a kijelölt illetékes hatóságnak a 31. cikktől való átmeneti eltérésre vonatkozóan. A kérelmeket a tagállamok választásának megfelelően eseti alapon a rendszerhez való hozzáférés megtagadása előtt vagy azt követően kell benyújtani. A tagállamok meg is adhatják a lehetőséget az érintett földgázipari vállalkozásnak a választásra, hogy a rendszerhez való hozzáférés megtagadása előtt vagy után terjeszti be kérelmét. Ha egy földgázipari vállalkozás megtagadta a hozzáférést, a kérelmet haladéktalanul be kell nyújtani. A kérelmekhez mellékelni kell a probléma mértékével és jellegével, valamint a földgázipari vállalkozásnak a probléma megoldására tett erőfeszítéseivel összefüggő összes információt.

Amennyiben nem áll rendelkezésre ésszerű alternatív megoldás, a tagállam vagy a kijelölt illetékes hatóság a (3) bekezdés figyelembevétele mellett megadhatja az eltérést.

(2) A tagállam vagy a kijelölt illetékes hatóság haladéktalanul értesíti a Bizottságot az eltérés megadására vonatkozó döntéséről és az azzal kapcsolatos releváns információkról. Ezeket az információkat a Bizottságnak összesített formában kell benyújtani, hogy lehetővé tegyék számára a kellően megalapozott döntés meghozatalát. A Bizottság az értesítés kézhezvételét követő nyolc héten belül kérheti az érintett tagállamtól vagy illetékes hatóságtól, hogy az eltérés megadásával kapcsolatos döntését módosítsa vagy vonja vissza.

Amennyiben az érintett tagállam vagy az illetékes hatóság négy héten belül nem teljesíti a kérést, az 50. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadói eljárásnak megfelelően haladéktalanul végleges döntést hoznak.

A Bizottság az üzleti szempontból érzékeny információt bizalmasan kezeli.

(3) Az (1) bekezdésben említett eltérésekkel kapcsolatos döntés meghozatalakor a tagállam vagy az általa kijelölt illetékes hatóság, valamint a Bizottság különösen a következő kritériumokat veszi figyelembe:

a) a versenyképes földgázpiac kialakításának célja;

b) a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése és az ellátás biztonságának biztosítása;

c) a földgázipari vállalkozás helyzete a gázpiacon és a verseny pillanatnyi állása a nevezett piacon;

d) a földgázipari vállalkozások, szállítóvállalkozások vagy feljogosított felhasználók gazdasági és pénzügyi nehézségeinek súlyossága;

e) a szóban forgó szerződés vagy szerződések aláírásának időpontja és feltételei, beleértve azt is, hogy milyen mértékben veszik figyelembe a piac változásait;

f) a probléma megoldására tett erőfeszítések;

g) az a mérték, amennyire az illető vállalkozás ésszerű körülmények között előre láthatta volna a take-or-pay kötelezettségek elfogadásakor, hogy – tekintettel ezen irányelv előírásaira – azok komoly nehézségeket fognak eredményezni;

h) a rendszernek más rendszerekkel való összeköttetésének mértéke és ezen rendszerek közötti együttműködtethetőség mértéke; és

i) milyen hatással lehet az eltérés megadása ezen irányelv megfelelő alkalmazására a földgáz belső piaca zökkenőmentes működésének tekintetében.

Az … (*) megelőzően megkötött take-or-pay szerződésekkel kapcsolatos eltérés iránti kérelmekről hozott döntések nem vezethetnek olyan helyzethez, amelyben lehetetlen gazdaságilag életképes alternatív megoldásokat találni. A súlyos nehézségeket nem létezőnek kell tekinteni minden olyan esetben, amikor a földgáz-értékesítés nem esik a gázellátási take-or-pay szerződésekben rögzített minimális átvételi mennyiség szintje alá, vagy, amennyiben az érintett földgázellátási take-or-pay szerződések módosíthatók, vagy a földgázipari vállalkozás értékesítési alternatívákat talált.

(4) Azok a földgázipari vállalkozások, amelyek nem kapták meg az e cikk (1) bekezdésében említett eltérést, nem tagadhatják meg, vagy a továbbiakban már nem tagadhatják meg a gázellátási szerződésben vállalt take-or-pay kötelezettségre való hivatkozással a hálózati hozzáférést. A tagállamok biztosítják, hogy a VII. fejezet vonatkozó rendelkezéseit, nevezetesen a 31–44. cikk rendelkezéseit betartják.

(5) A fenti rendelkezések értelmében megadott eltéréseket megfelelően indokolni kell. A Bizottság a döntést az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* teszi közzé.

(6) A Bizottság … (**) belül áttekintő jelentést nyújt be az e cikk alkalmazása során nyert tapasztalatokról, azért hogy az Európai Parlament és a Tanács időben megfontolhassa, szükség van-e e cikk kiigazítására.

48. cikk

Kialakulóban lévő és elszigetelt piacok

(1) Más tagállam összekapcsolt hálózataihoz közvetlenül nem kapcsolódó tagállamok, amelyek csupán egyetlen külső főellátóval rendelkeznek, eltérhetnek a 4., 9., 36. és/vagy 37. cikktől. Azt az ellátó vállalkozást kell főellátónak tekinteni, amelynek piaci részesedése 75 %-nál nagyobb. Bármely ilyen eltérés automatikusan megszűnik, amikor az ebben az albekezdésben említett feltételeknek legalább az egyike már nem teljesül. A Bizottságot értesíteni kell minden ilyen eltérésről.

Ciprus eltérhet a 4., 9., 36. és/vagy 37. cikktől. Ez az eltérés megszűnik abban az időpontban, amelytől kezdődően Ciprus nem tekinthető elszigetelt piacnak.

A 4., 9., 36. és/vagy 37. cikk nem alkalmazandó Észtországra, Lettországra és/vagy Finnországra addig az időpontig, amíg ezen országok bármelyike közvetlenül kapcsolódik valamely – Észtországtól, Lettországtól, Litvániától és Finnországtól eltérő – tagállam összekapcsolt hálózatához. Ez az albekezdés nem érinti az e bekezdés első albekezdése szerinti eltéréseket.

(2) Kialakulóban lévő piacnak minősülő tagállam, amely ezen irányelv alkalmazása folytán lényeges problémákba ütközne, eltérhet a 4., 9. cikk, a 13. cikk (1) és (2) bekezdése, a 14., 24. cikk, a 25. cikke (5) bekezdése, a 26., 30., és 31. cikk, a 36. cikke (1) bekezdése és/vagy a 37. cikkalkalmazásától. Ez az eltérés automatikusan megszűnik abban a pillanatban, amikor a tagállam már nem minősül kialakulóban lévő piacnak. A Bizottságot értesíteni kell minden ilyen eltérésről.

Ciprus eltérhet a 4. és 9. cikktől, 13. cikk (1) és (2) bekezdésétől, a 14. és 24. cikktől, a 25. cikk (5) bekezdésétől, a 26., 30. és 31. cikktől, a 36. cikk (1) bekezdésétől és/vagy a 37. cikktől. Ez az eltérés megszűnik abban az időpontban, amelytől kezdődően Ciprus nem tekinthető kialakulóban lévő piacnak.

(3) Abban az időpontban, amikor a (2) bekezdés első albekezdésében említett eltérés megszűnik, a feljogosított felhasználók meghatározása piacnyitást eredményez, amelynek mértéke a nemzeti gázpiac teljes éves gázfogyasztásának legalább 33 %-a. Ezt követően két évvel a 36. cikk (1) bekezdésének b) pontját, és ezt követően három évvel pedig a 36. cikk (1) bekezdésének c) pontját kell alkalmazni. A 36. cikk (1) bekezdésének b) pontja alkalmazásának kezdetéig, az e cikk (2) bekezdésben említett tagállam dönthet úgy, hogy a kiegészítő szolgáltatások és az újragázosítási folyamathoz szükséges átmeneti tárolás, valamint azt követően a gáznak a szállítórendszerhez történő szállítása tekintetében nem alkalmazza a 31. cikk rendelkezéseit.

(4) Amennyiben ezen irányelv alkalmazása lényeges gondokat okozna valamely tagállam földrajzilag behatárolható területén, különösen a szállítási és fő elosztási infrastruktúra fejlesztése tekintetében, valamint a beruházások ösztönzése céljából a tagállam kérheti a Bizottságtól az ezen a területen végzett fejlesztések érdekében a 4. és 9. cikk, a 13. cikk (1) és (2) bekezdése, a 14. és 24. cikk, a 25. cikk (5) bekezdése, a 26., 30. és 31. cikk, a 36. cikk (1) bekezdésének és/vagy a 37. cikk alkalmazásától való átmeneti eltérést.

(5) A Bizottság, különösen a következő feltételek figyelembevétele mellett, megadhatja a (4) bekezdésben említett eltérést:

– olyan infrastrukturális beruházás iránti igény, amely versenypiaci körülmények között nem lenne gazdaságos;

– a szükséges beruházás mértéke és várható megtérülése;

(*) A 2003/55/EK irányelv hatálybalépésének dátuma.
(**) A 2003/55/EK irányelv hatálybalépésének dátumától számított öt év.

– a gázhálózat méretei és kiépítettségének foka az érintett területen;

– az érintett gázpiac kilátásai;

– az érintett terület vagy régió földrajzi mérete és jellemzői, társadalmi-gazdasági és népesedési mutatói.

A nem elosztási célú gázinfrastruktúrára csak akkor adható eltérés, ha más gázinfrastruktúra még nem létesült a területen, vagy ha a gázinfrastruktúra 10 évnél nem régebben létesült. Az átmeneti eltérés nem haladhatja meg a terület első gázellátásától számított legfeljebb 10 évet.

Az elosztási infrastruktúrára adható eltérés időtartama nem haladhatja meg a területnek az említett infrastruktúrán keresztül első alkalommal történő gázellátásától számított 20 évet.

(6) A 9. cikk nem alkalmazandó Ciprusra, Luxemburgra és/vagy Máltára.

(7) A Bizottság a (4) bekezdés értelmében beadott kérelmekről az (5) bekezdés szerint meghozandó döntése előtt a szükséges titoktartás mellett értesíti a tagállamokat. A döntést, valamint az (1) és (2) bekezdésben említett eltéréseket közzéteszik az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

(8) Görögország eltérhet ezen irányelv 4., 24., 25., 26., 31., 36. és/vagy 37. cikkétől az általa 2002. március 15-e előtt a 98/30/EK irányelvnek megfelelően kibocsátott engedélyekben meghatározott földrajzi területek és időtartamok esetében, bizonyos földrajzi területek elosztóhálózatainak fejlesztése és kizárólagos használata céljából.

49. cikk

Felülvizsgálati eljárás

Abban az esetben, ha az 51. cikk (3) bekezdésében említett jelentés alapján a Bizottság arra a következtetésre jut – tekintettel egy tagállamban a hálózati hozzáférés megvalósításának hatékony módjára, amely teljes mértékben eredményes, megkülönböztetéstől mentes és akadálytalan hálózati hozzáférést tesz lehetővé –, hogy az ezen irányelv alapján a vállalkozások számára előírt bizonyos kötelezettségek (beleértve az elosztórendszer-üzemeltetőkre vonatkozó jogi szétválasztási kötelezettségeket) nem állnak arányban az elérni kívánt céllal, az adott tagállam kérelmet nyújthat be a Bizottsághoz a kérdéses követelmények alól való felmentés érdekében.

Az ilyen kérelmet a tagállam haladéktalanul benyújtja a Bizottsághoz, mellékelve minden releváns információt annak bizonyítására, hogy a jelentésben megállapított tényleges hálózati hozzáférés a jövőben is megmarad.

Az értesítés kézhezvételét követő három hónapon belül a Bizottság állást foglal a tagállam kérelmét illetően, és adott esetben javaslatot terjeszt be az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz az ezen irányelv vonatkozó rendelkezéseinek módosítására. Az ezen irányelv módosítására tett javaslataiban a Bizottság javasolhatja a tagállam felmentését bizonyos követelmények alól, feltéve ha a tagállam adott esetben végrehajtja a szükséges, azonos hatással bíró intézkedéseket.

50. cikk

A bizottság

(1) A Bizottság munkáját egy bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 3. és 7. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel 8. cikkének rendelkezéseire is.

(3) Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 5a. cikkének (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel 8. cikkének rendelkezéseire is.

51. cikk

Jelentés

(1) A Bizottság felügyeli és felülvizsgálja ennek az irányelvnek az alkalmazását, és átfogó előrehaladási jelentést küld az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak első alkalommal …-ig (*), majd ezt követően évente. Az előrehaladási jelentésnek ki kell terjednie legalább az alábbiakra:

a) egy teljes és tökéletesen működő belső földgázpiac létrehozása közben szerzett tapasztalatok és az elért előrehaladás, valamint a még meglévő akadályok, beleértve a piaci erőfölény, a piaci koncentráció, az ellenséges felvásárlásra irányuló vagy versenyellenes magatartás vonatkozásait;

b) az ezen irányelv alapján megadott eltérések, beleértve a 26. cikk (2) bekezdése szerinti eltérésnek a küszöbérték esetleges módosítása céljából történő alkalmazását;

c) milyen mértékben voltak eredményesek az ezen irányelvben foglalt szétválasztási és tarifamegállapítási előírások a Közösség gázrendszeréhez való tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés és az azonos szintű verseny biztosításának tekintetében, valamint a gázpiac felhasználókelőtti megnyitásának gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi következményei;

d) a földgázhálózat kapacitása szintjének és a földgázellátás biztonságának vizsgálata a Közösségen belül, különös tekintettel a jelenlegi és várható kínálat/kereslet egyensúlyra, figyelembe véve a területek közötti fennálló reális cserekapacitást és a tárolókapacitások kiépítését (beleértve e területen a piacszabályozás arányosságának kérdését is);

e) különös figyelmet kell fordítani a tagállamokban hozott intézkedésekre, amelyekkel a csúcsigényeket és egy vagy több szolgáltató kiesését kezelik;

(*) A 2003/55/EK irányelv hatálybalépését követő év december 31-e.

f) általános értékelés a földgáztermelő, -exportáló vagy -szállító harmadik országokkal fennálló kétoldalú kapcsolatok tekintetében elért haladásról, beleértve a piaci integrációban, kereskedelemben, valamint a harmadik országok hálózataihoz való hozzáférés terén elért haladást;

g) az ezen irányelv rendelkezéseihez nem kapcsolódó esetleges harmonizációs követelmények iránti igény.

Adott esetben az előrehaladási jelentés ajánlásokat és intézkedéseket is tartalmazhat a piaci erőfölény és piaci koncentráció negatív hatásainak kivédésére.

(2) Minden második évben az (1) bekezdésben említett előrehaladási jelentésnek tartalmaznia kell egy, a tagállamok által a közszolgáltatási kötelezettségek kielégítése érdekében hozott különböző intézkedésekről szóló elemzést, valamint az ezen intézkedések hatékonyságáról, és különösen a földgázpiacon zajló versenyre gyakorolt hatásáról készített vizsgálat eredményét. Adott esetben a jelentés ajánlásokat is tartalmazhat azokra a nemzeti szinten alkalmazható intézkedésekre vonatkozóan, amelyek segítségével magas közszolgáltatási színvonal érhető el, vagy olyan intézkedésekre vonatkozóan, amelyekkel a piac lezárása megakadályozható.

(3) A Bizottság …-ig (*) az általános felülvizsgálat részeként részletes konkrét jelentést nyújt be az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz, amelyben bemutatja, hogy az IV. fejezet szerinti szétválasztási követelmények milyen mértékben bizonyultak eredményesnek a szállításirendszer-üzemeltetők teljes körű és valódi függetlenségének biztosítása terén, a hatékony és eredményes szétválasztást használva fel viszonyítási alapként.

(4) A (3) bekezdés szerinti értékeléshez a Bizottság különösen a következő kritériumokat veszi figyelembe: a hálózatokhoz való tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés, hatékony szabályozás, a piaci igényeket kielégítő hálózatfejlesztés, torzulást nem okozó beruházásösztönzők, a rendszerösszekötő infrastruktúra fejlesztése, valódi verseny a Közösség energiapiacain, valamint az ellátás biztonságának helyzete a Közösségben.

(5) A Bizottság – adott esetben, és különösen akkor, ha a (3) bekezdésben említett részletes jelentés megállapítja, hogy a (4) bekezdésben említett feltételek biztosítása a gyakorlatban nem történt meg – javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé a szállításirendszer-üzemeltetők …-ig (**) megvalósítandó, teljes körű valódi függetlenségének biztosítására vonatkozóan.

(6) A Bizottság legkésőbb 2006. január 1-jéig részletes jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, amelyben bemutatja a földgáz belső piacának kialakításában elért eredményeket. Ez a jelentés különösen a következőkre terjed ki:

– a megkülönböztetéstől mentes hálózati hozzáférés megléte;

– hatékony szabályozás;

– a rendszerösszekötő infrastruktúra fejlesztése, a tranzit feltételei és az ellátás biztonságának helyzete a Közösségben;

– a piacnyitás kisvállalkozásokra és háztartási felhasználókra gyakorolt előnyeinek mértéke, különös tekintettel a közszolgáltatási szabványokra,

– a piac valódi versenyre való nyitottságának tényleges mértéke, beleértve a piaci erőfölény, a piaci koncentráció és az ellenséges felvásárlásra irányuló vagy versenyellenes magatartás vonatkozásait;

– a felhasználókszolgáltatóváltásának, illetve a tarifák újratárgyalásának tényleges mértéke;

– az árak alakulása, beleértve a beszerzési árakat is, a piacnyitás mértékének függvényében;

– létezik-e hatékony és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés harmadik fél számára a gáztároláshoz, ha az műszakilag és/vagy gazdaságilag szükséges a rendszerhez való hatékony hozzáféréshez;

– az ezen irányelv alkalmazása során nyert tapasztalatok, ami a vertikálisan integrált vállalkozásokban a rendszerüzemeltetők tényleges függetlenségét illeti, valamint az a kérdés, hogy vajon kidolgoztak-e olyan további intézkedéseket a funkcionális függetlenség és a számvitel szétválasztása mellett, amelyek a jogi szétválasztással azonos hatásúak.

Adott esetben a Bizottság javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, különösen a magas közszolgáltatási színvonal biztosítása érdekében.

Adott esetben a Bizottság javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, különösen az elosztórendszer-üzemeltetők 2007. július 1. előtti, teljes és valódi függetlenségének biztosítására vonatkozóan. Ahol szükséges, ezek a javaslatok – a versenyjoggal összhangban – a piaci erőfölény, a piac koncentrációja és az ellenséges felvásárlásra irányuló, vagy versenyellenes magatartás kiküszöbölése érdekében végrehajtandó intézkedéseket is tartalmaznak.

52. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 2003/55/EK irányelv …-tól/-től (***) hatályát veszti az említett irányelv átültetésére és alkalmazására vonatkozó határidővel kapcsolatos tagállami kötelezettségek sérelme nélkül. A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat erre az irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni a II. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban.

53. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek …-ig (***) megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Ezeket a rendelkezéseket …-tól/-től (***) kell alkalmazni, a 11. cikk kivételével, amelyet …-tól/-től (****) kell alkalmazni.

(*) Az 53. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében említett időpontot követően két évvel, azaz az ezen irányelv hatálybalépét követően 42 hónappal.

(**) Az 53. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében említett időpontot követően három évvel, azaz ezen irányelv hatálybalépését követően 54 hónappal.

(***) Ezen irányelv hatálybalépését követően 18 hónappal.

(****) Ezen irányelv hatálybalépését követően 42 hónappal.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

54. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

55. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt …,

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
…	…

I. MELLÉKLET

FOGYASZTÓVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

A fogyasztóvédelemre vonatkozó közösségi jogszabályok, különösen a távollevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([1]), valamint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv ([2]) sérelme nélkül a 3. cikkben említett intézkedéseknek biztosítaniuk kell, hogy a felhasználóknak:

a) jogukban álljon olyan szerződést kötni a gázszolgáltatójukkal, amely tartalmazza a következőket:

   – a szolgáltató neve és címe;

   – a nyújtott szolgáltatások, azok felajánlott minőségi színvonala, valamint az első csatlakozás időpontja;

   – amennyiben felajánlják, a felkínált karbantartási szolgáltatás típusai;

   – azok az eszközök és módok, amelyek segítségével az érvényes tarifákra és karbantartási díjakra vonatkozó, aktuális információkhoz hozzá lehet jutni;

   – a szerződés időtartama, a meghosszabbítás feltételei, valamint a szolgáltatások és a szerződés megszüntetésének feltételei, és bármely, a felmondásra vonatkozó jog;

   – kártérítési vagy visszatérítési előírások, a szerződésben vállalt ellátás minőségi színvonalának be nem tartása esetén; és

   – a vitarendezési eljárások kezdeményezésének módja, az f) ponttal összhangban.

   A feltételeknek tisztességesnek és előzetesen jól ismertnek kell lenniük. Ezeket az információkat minden esetben a szerződés megkötése vagy visszaigazolása előtt kell megadni. Ha a szerződést közvetítőkön keresztül kötik, a az e pontban meghatározott információkat akkor is még a szerződés megkötése előtt kell megadni;

b) megfelelő időben tudomásukra hozzák, ha a szerződési feltételekben módosítás várható, és az értesítéssel együtt felhívják a figyelmüket az elállás jogára. A szolgáltatók a fogyasztókat megfelelő időben közvetlenül tájékoztatják mindenféle díjemelésről, minden esetben azonban a díjemelést követő szokásos számlázási időszak lejártát megelőzően. A tagállamok biztosítják, hogy a felhasználókfelmondhassák a szerződésüket, ha a gázszolgáltató által ajánlott új feltételeket nem fogadják el;

c) átlátható információt kapjanak az érvényes árakról és tarifákról, valamint a gázellátáshoz való hozzáférés és használat általános szerződési feltételeiről;

d) többféle fizetési mód közül ajánljanak fel választást. A szerződési feltételekben mutatkozó eltérések a szolgáltatónak a különféle fizetési rendszerekből származó költségeit tükrözik. Az általános szerződési feltételeknek tisztességeseknek és áttekinthetőknek kell lenniük. Világosan és érthetően kell megfogalmazni azokat. A felhasználókatvédeni kell a félrevezető vagy tisztességtelen értékesítési módszerek ellen;

e) nem számítható fel díj a szolgáltatóváltásért;

f) panaszait átlátható, egyszerű és olcsó eljárások során intézzék. Ezek az eljárások lehetővé teszik a jogviták tisztességes és haladéktalan rendezését, és ahol erre a fogyasztó jogosult, visszatérítés és/vagy kártérítés nyújtását. Az eljárásoknak, amennyire lehetséges, a fogyasztóvédelmi vitákban a bíróságon kívüli vitarendezésért felelős szervezetekre vonatkozó elvekről szóló, 1998. március 30-i 98/257/EK bizottsági ajánlásban ([3]) meghatározott elvekkel összhangban kell lenniük;

g) a gázhálózatra kapcsolt felhasználókat tájékoztassák arról, hogy – a vonatkozó nemzeti jogszabályok alapján – joguk van a meghatározott minőségű, méltányos árú földgázzal történő ellátásra;

h) rendelkezésükre álljanak a fogyasztási adataik, továbbá kifejezett megállapodás alapján és díjmentesen lehetőségük legyen arra, hogy bármely ellátási engedéllyel rendelkező vállalkozásnak hozzáférést adjanak mérési adataikhoz. Az adatkezelésért felelős fél köteles átadni ezeket az adatokat a vállalkozásnak. A tagállamok meghatározzák azt az adatformátumot és eljárást, amelyek útján a szolgáltatók és a fogyasztók hozzáférhetnek az adatokhoz. E szolgáltatásért a fogyasztónak nem számolhatók fel további költségek;

i) megfelelő gyakorisággal megfelelő tájékoztatást kell kapniuk a tényleges gázfogyasztásról és a költségekről ahhoz, hogy szabályozhassák saját gázfogyasztásukat. Ezt az információt olyan elégséges időkeretre vonatkozóan kell megadni, amely figyelembe veszi a felhasználó mérőkészülékének képességeit. Kellően figyelembe kell venni az intézkedések költséghatékonyságát. E szolgáltatásért a fogyasztónak nem számolhatók fel további költségek;

j) az év során bármikor szolgáltatót válthassanak, és az előző szolgáltató által nyújtott utolsó szolgáltatást követően legkésőbb három hónappal meg kell kapniuk a végszámlát;

([1]) HL L 144., 1997.6.4., 19. o.
([2]) HL L 95., 1993.4.21., 29. o.
([3]) HL L 115., 1998.4.17., 31. o.

II. MELLÉKLET

MEGFELELÉSI TÁBLÁZAT

A 2003/55/EK irányelv	Ez az irányelv
1. cikk	1. cikk
2. cikk	2. cikk
3. cikk	3. cikk
4. cikk	4. cikk
5. cikk	5. cikk
–	6. cikk
–	7. cikk
6. cikk	8. cikk
9. cikk	9. cikk
7. cikk	10. cikk
–	11. cikk
7. cikk	12. cikk
8. cikk	13. cikk
–	14. cikk
–	15. cikk
10. cikk	16. cikk
–	17. cikk
–	18. cikk
–	19. cikk
–	20. cikk
–	21. cikk
–	22. cikk
–	23. cikk
11. cikk	24. cikk
12. cikk	25. cikk
13. cikk	26. cikk
14. cikk	27. cikk
15. cikk	28. cikk
16. cikk	29. cikk
17. cikk	30. cikk
18. cikk	31. cikk
19. cikk	32. cikk
20. cikk	33. cikk
21. cikk	34. cikk

A 2003/55/EK irányelv	Ez az irányelv
22. cikk	35. cikk
23. cikk	36. cikk
24. cikk	37. cikk
25. cikk (1) bekezdés, (első és második mondat)	38. cikk
–	39. cikk
25. cikk (maradék)	40. cikk
–	41. cikk
–	42. cikk
–	43. cikk
–	44. cikk
26. cikk	45. cikk
–	46. cikk
27. cikk	47. cikk
28. cikk	48. cikk
29. cikk	49. cikk
30. cikk	50. cikk
31. cikk	51. cikk
32. cikk	52. cikk
33. cikk	53. cikk
34. cikk	54. cikk
35. cikk	55. cikk
A. melléklet	I. melléklet

A TANÁCS INDOKOLÁSA

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2007. szeptember 19-én a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, a Szerződés 47. cikkének (2) bekezdésére, 55. és 95. cikkére épülő irányelvjavaslatot nyújtott be a belső energiapiacra vonatkozó négy másik javaslatot tartalmazó csomagban.

2. A Régiók Bizottsága és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. április 10-én ([1]), az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság pedig április 22-én ([2]) nyilvánított véleményt a teljes csomagról.

3. Az Európai Parlament 2008. július 9-én elfogadta az első olvasatot követő véleményét ([3]), melyben 122 módosítást hagyott jóvá. A Bizottság nem nyújtott be módosított javaslatot.

4. A Tanács 2009. január 9-én a Szerződés 251. cikkével összhangban, átdolgozott irányelv formájában elfogadta közös álláspontját

II. A JAVASLAT CÉLKITŰZÉSE

5. A javaslat a belső energiapiacra vonatkozó harmadik csomag része, a földgázszállító-hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről szóló rendelettel, a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló irányelvvel, a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló rendelettel és az Energiaszabályozói Együttműködési Ügynökség létrehozásáról szóló rendelettel együtt. Célja a földgáz belső piacának megvalósítása különösen az alábbiak bevezetésével:

   – a szállítási illetve a termelési és ellátási tevékenységek tényleges szétválasztására vonatkozó rendelkezés, beleértve a Közösség, valamint a harmadik országok szállításirendszer-üzemeltetőinek tanúsítási eljárását;

   – nemzeti energiaszabályozók függetlenségének javítására és hatáskörük közösségi szintű összehangolására irányuló rendelkezések;

   – a regionális szolidaritás és együttműködés javítására irányuló rendelkezések;

   – az átláthatóság fokozására és a piac működésének fejlesztésére irányuló rendelkezések.

III. A KÖZÖS ÁLLÁSPONT ELEMZÉSE

6. Általános megjegyzések

6.1. A Tanács hatékonyabbnak, átláthatóbbnak és a 2003/55/EK irányelvvel összehangoltabbnak, valamint az olvasó szempontjából könnyebben kezelhetőnek ítélte az irányelv rendelkezéseinek átdolgozását. A Tanács ezenfelül általánosságban teljes mértékben tiszteletben tartotta a Bizottság módosító javaslatát abban az értelemben, hogy egyáltalán nem érintette a bizottsági javaslatban nem szereplő rendelkezéseket, kivéve a Tanács által a javaslattal kapcsolatban bevezetett változtatások következtében szükségessé vált módosításokat, a Tanács megváltoztatta a cikkek újraszámozásából következő hivatkozásokat. A Tanács a lehető legnagyobb mértékben követte a Bizottság megközelítését a villamosenergia- és a gázszektor azonos kezelésével kapcsolatosan.

A Bizottság elfogadta a Tanács által a javaslattal kapcsolatban bevezetett változtatásokat.

6.2. Az *Európai Parlament által elfogadott 122 módosítás* kapcsán a Tanács a Bizottságot követte, amennyiben

   – a következő 20 módosítást elfogadta:

   egészben (esetenként újrafogalmazással): 50., 98. és 103.;

   részben/elvben/szellemében: 11., 12., 63., 64., 68., 78./125./135./138., 91–96., 98., 101., 104., és 107.;

valamint

   – a következő 44 módosítást anyagi és/vagy formai okból elutasította: 1., 4,. 10., 14., 15., 18., 19., 22., 30., 37–39., 41., 43., 47., 54., 57–59., 62., 65–67., 70–72., 82., 83., 89., 90., 97., 105., 106., 108–110., 113., 114., 116./137., 123., 126., 128., [129.],131., és 133.

([1]) HL C 172., 2008.7.5., 55. o.
([2]) HL C 211., 2008.8.19., 23. o.
([3]) A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

6.3. A Tanács eltért a bizottsági álláspontól, amennyiben

– elfogadott egy módosítást: 79

valamint

– a következő 59 módosítást elutasította: 2., 3., 5–9., 13., 16., 17., 20., 21., 23–29., 31–36., 40., 45., 46., 48., 49., 51–53., 55., 56., 60., 61., 69., 73–77., 80., 81., 84–88., [93./129.+94–96.] (részben), 99., 100., 102., 111., 112., 118., 120., 132., 136.

7. **Egyedi megjegyzések:**

7.1. Az *EP módosításait* illetően, amennyiben a Tanács eltért a *bizottsági álláspontól*:

a) A Tanács azért fogadta el a 79. módosítást, mert az Európai Parlamenthez hasonlóan úgy véli, hogy nem helyénvaló bizottsági eljárás keretében határozatot hozni az elosztórendszer-üzemeltetői tevékenység és függetlenség vonatkozásában.

b) A Tanács a következő indokokkal utasította el a fenti 6.3. pontban felsorolt 59 módosítást:

i) A módosítások olyan rendelkezésekre vonatkoznak, amelyek a bizottsági javaslatban nem szerepelnek; ezeket a módosításokat elvi alapon utasították el (lásd a fenti 6.1. pontot): 6., 13., 21., 23., 25., 31., 32., 33., 34., 35., 40., 45., 46., 48., 49., 51., 69., 73., 74., 75., 76., 77., 111. (első rész), 118., 120., 132. módosítás.

ii. A módosítások különösen azért nem rendelkeznek hozzáadott értékkel, mert a kérdéseket a szöveg egyéb részei (részben) elegendő mértékben szabályozzák: a 2. módosítás következtében a (6) preambulumbekezdés vesztene jelentőségéből; a 7. módosítás felesleges ismétlés; a (15) preambulumbekezdés részben tartalmazza a 87. módosítást; a 29. és 31. preambulumbekezdés már (részben) tartalmazza a 20. módosítást; a 26. módosítás felesleges; 60. módosítás: a 9. cikk megfelelően szabályozza a kérdést; 61. módosítás: a jelentéstételről szóló 51. cikk szabályozza a kérdést; a 81. módosítás következtében a 35. cikk (1) bekezdése vesztene pontosságából; a 85. módosítás veszélyezteti a 35. cikk (3) bekezdésének értelmezhetőségét; 87. módosítás: szükségtelen a részletesség ilyen szintje; a 88. módosítás következtében a 35. cikk (8) bekezdése 5. albekezdésének szövege nagyban veszítene jelentőségéből. a 40. cikk (15) bekezdése (részben) megfelelően tartalmazza a 136. módosítást.

iii. A módosítások olyan szöveget vezetnek be, amely nem megfelelő és nem szükséges az irányelvben vagy amely nem áll összhangban az irányelv hatályával. 5., 9., 16., 17., 36., 53., 56., 80., 81., 85., 86., 96. (részben) nem megfelelő a 40., 99., 100., 111. (második rész), 112.

iv. A módosítás olyan preambulumbekezdést vezet be, amelyhez nem tartozik megfelelő cikk: 24. és 29. módosítás.

v. A Tanács megítélése szerint a közös álláspontnak a szabályozó hatóság feladatairól és hatásköreiről szóló 40. cikkében szereplő felsorolás elegendő; a következő módosítások (részben) meghaladják a Tanács által a szabályozó hatóságokra rótt feladatokat: 93 – 95. módosítás.

vi. Az olyan szöveget beillesztő változtatások, amely nem felel meg a Tanács által az ügynökségnek szánt szerepnek: 28., 55. (második rész), 84. módosítás.

vii. A Tanács megítélése szerint a közös álláspontból megfelelő módon kitűnik a regionális szolidaritás/együttműködés célja: a 3., 27., 52., és 55. (első rész) módosítás ezért felesleges.

7.2 A *bizottsági javaslat* kapcsán a Tanács bizonyos további (tartalmi és/vagy formai) módosításokat vezetett be; a főbb kérdések az alábbiakban szerepelnek.

a) *Az ellátási és termelési tevékenységeknek a hálózatüzemeltetéstől való tényleges elkülönítése*

A Bizottság által javasolt két lehetőségen túl (tulajdonjogi szétválasztás és független rendszerüzemeltető (ISO)) a Tanács a Bizottsággal egyetértésben helyénvalónak ítélte egy harmadik lehetőség – a független átvitelirendszer-üzemeltető (ITO) – bevezetését is arra az esetre, ha az irányelv hatálybalépésekor az átvitelirendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része (a 17–23. cikket tartalmazó és a (13), (15)–(16) preambulumbekezdésnek megfelelő új IV. fejezet). Ez a három lehetőség egyenlő értékű és mind a villamosenergia- mind a gázszektorra érvényes.

A független átvitelirendszer-üzemeltetőkre vonatkozó rendelkezések biztosítják az üzemeltetőnek (17. és 18. cikk), azok irányításának (19. cikk) és a felügyeleti szervnek (20. cikk) a tényleges függetlenségét és az érdekellentétek elkerülését. A megfelelőségi program létrehozása és a megfelelésért felelős tisztviselő kinevezése (21. cikk) is hozzájárul ehhez a célhoz. Ezenkívül a torzulást nem okozó beruházásösztönzők, a rendszerösszekötő infrastruktúra fejlesztése (22. cikk), valamint a hálózatokhoz való tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés (23. cikk) is biztosítva lesznek.

A 40. cikk (5) bekezdése újabb hatásköröket és feladatokat ró a szabályozó hatóságokra a IV. fejezet rendelkezéseinek való megfelelés biztosítása érdekében. Ezenkívül a független átvitelirendszer-üzemeltetők részvételével történő regionális együttműködéssel kapcsolatban a 7. cikk egy új bekezdéssel egészül ki. Végül a jelentéstételről szóló 51. cikk (3)–(5) bekezdése előírja, hogy a Bizottság az irányelv átültetése után két évvel átfogó felülvizsgálat keretében meghatározott szempontok alapján értékeli a független átvitelirendszer-üzemeltetőkkel kapcsolatos lehetőség megvalósítását.

A közös álláspont független átvitelirendszer-üzemeltetőkre vonatkozó rendelkezéseinek célja, hogy ellensúlyozzák a független átvitelirendszer-üzemeltetőkkel kapcsolatos lehetőség hatályával, időkeretével és végrehajthatóságával kapcsolatos aggodalmakat, ugyanakkor fenntartsák annak működőképességét, és megóvják a vertikálisan integrált vállalkozás pénzügyi érdekeit. Ez az egyik ok, amiért a Tanács nem tartja helyénvalónak a megbízottról szóló rendelkezések beillesztését.

A 9. cikk (9) bekezdésébe kiegészítő rendelkezést vezettek be az olyan esetek figyelembevétele céljából, ahol egy vertikálisan integrált vállalkozáshoz tartozó átviteli rendszerre vonatkozó megállapodások vannak érvényben, ami a IV. fejezet rendelkezéseinél hatékonyabban garantálja az átvitelirendszer-üzemeltető függetlenségét.

b) *Egyenlő versenyfeltételek*

A 46. cikkben található, az egyenlő versenyfeltételekről szóló záradék és a hozzá tartozó (17) preambulumbekezdés bevezetése ahhoz kapcsolódik, hogy a jövőben a közösségi piacon három különböző szétválasztási modell létezik majd. E rendelkezések meghatározzák azon intézkedések feltételeit, amelyeket a tagállamok az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében hozhatnak.

c) *A közösségi és harmadik ország által ellenőrzött átvitelirendszer-üzemeltetők tanúsítása*

A közös álláspont két cikket tartalmaz az átvitelirendszer-üzemeltetők tanúsításával kapcsolatban: egy általános (10. cikk) és egy, a harmadik országokkal kapcsolatos tanúsításról szóló cikket (11. cikk), amely a bizottsági javaslat 7a. cikkének helyébe lépett. A 11. cikk biztosítja egyrészt, hogy a harmadik ország által ellenőrzött átvitelirendszer-üzemeltetőkre ugyanazon szétválasztási szabályok vonatkozzanak, mint a közösségi átvitelirendszer-üzemeltetőkre; másrészt bevezeti közösségi és tagállamokon belüli energiaellátás biztonságának szempontját, amelyet a tanúsítás megadásakor figyelembe kell venni.

Ezenkívül a Tanács helyénvalónak ítélte, hogy a tanúsítási eljárás azon részét, amely meghatározza a Bizottság szerepét ebben az új eljárásban, a földgáz-rendelet új 3. cikkébe helyezzék át. A tanúsításról való tulajdonképpeni döntés továbbra is a nemzeti szabályozó hatóságok illetékessége, a Bizottság pedig véleményt nyilvánít a tanúsításról. A nemzeti szabályozó hatóságoknak a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venniük ezt a véleményt.

d) *Szabályozó hatóságok*

A Tanács két további bekezdést illesztett a 38. cikkbe, amelyek biztosítják, hogy pl. az Ügynökségben egyetlen képviselettel járó egységes nemzeti szintű szabályozó hatóság elve összeegyeztethető legyen a néhány tagállamban meglévő, regionális szintű vagy a terület csekély és elszigetelt részét érintő szabályozó hatóságok jelenlegi létezésével (38. cikk (2) és (3) bekezdés).

A szabályozó hatóságok függetlenségének biztosítása mellett a közös álláspont szövege azt is tisztázza, hogy ez nem jelenti azt, hogy a szabályozókra nem vonatkozik az igazságügyi ellenőrzés vagy a parlamenti felügyelet ((26) preambulumbekezdés) vagy hogy figyelmen kívül hagyhatják az általánosabb, pl. a környezeti fenntarthatósággal vagy a közszolgálati kötelezettségekkel kapcsolatos célokat (38. cikk (4) bekezdés).

A közös álláspont biztosítja továbbá, hogy e feladataik ellátása közben a szabályozóknak lehetőségük legyen adott esetben más – pl. a versenyképességhez kapcsolódó – hatóságokkal szoros együttműködésben, ugyanakkor függetlenségük megőrzésével és az általában más hatóságok által végzett feladatok (pl. az ellenőrzés) megkettőzése nélkül eljárni (40. cikk (2) bekezdés).

e) *A határokon átnyúló ügyek szabályozása*

Az ügynökség szerepét tartalmazó bekezdések (41. cikk (3) és (részben) (4) bekezdés) jogi okokból átkerültek az Ügynökségről szóló rendeletbe (új 8. cikk). Az Ügynökséget végső esetben, a nemzeti szabályozók kérésére vagy akkor vonják be határokon átnyúló ügyekbe, ha a nemzeti szabályozók bizonyos időn belül nem tudnak megegyezni.

f) *Az új infrastruktúrákat érintő mentesség*

A határokon átnyúló új infrastruktúrákat érintő mentesség megadásával (35. cikk) kapcsolatosan a Tanács megfelelőnek ítélte azt, hogy az Ügynökség kizárólag abban az esetben avatkozzék be, ha az érintett nemzeti szabályozó hatóságok nem tudtak megállapodásra jutni vagy ha az Ügynökséghez közös kérést intéznek ((4) bekezdés). A tagállamoknak ezenfelül biztosítani kell a lehetőséget arra, hogy ha kívánják, rendelkezhessenek arról, hogy a mentességre vonatkozó *hivatalos* határozatot a tagállam egy másik érintett szerve hozza a szabályozó hatóság véleménye alapján ((6) bekezdés).

g) *Kiskereskedelmi piacok*

A Tanács helyénvalónak ítélte a kiskereskedelmi piacokról szóló cikknek többek közt a határokon átnyúló piacokra való utalás elhagyásával történő újraszövegezését és áthelyezését a földgáz-rendeletből (a bizottsági javaslat 8a. cikke) az irányelvbe (új 44. cikk).

h) *Eltérések*

Az átdolgozás fényében a Tanács helyénvalónak ítélte a 48. cikk naprakésszé tételét, különös tekintettel a szétválasztási rendelkezésektől való, a kialakulóban lévő és elszigetelt piacokkal rendelkező kis tagállamok számára engedélyezett eltérések tekintetében.

i) *Egyéb kérdések*

– A Tanács helyénvalónak ítélte azt, hogy ne zárják ki termelő/szolgáltató *kisebbségi részesedését* a tulajdonjogilag szétválasztott átvitelirendszer-üzemeltető részvényeiből, azzal a feltétellel, hogy ez nem vonja magával az egyiknek a másik feletti semmilyen ellenőrzését vagy befolyását, és nem vezet érdekellentéthez (9. cikk (2) bekezdés).

– A közös álláspont a *köztulajdonnal kapcsolatban* magában foglalja a tulajdonjog két különálló állami szervvel való szétválasztásának lehetőségét, egy olyan rendelkezésen keresztül, amely elismeri, hogy két különálló állami szerv a tulajdonjogi szétválasztás végrehajtásának céljából két személynek tekinthető (9. cikk (6) bekezdés).

– A *kombináltrendszer-üzemeltetőkre* vonatkozó rendelkezések tisztázása érdekében néhány technikai módosítást hajtottak végre a szövegben (28. cikk). Ez a rendelkezés lehetővé teszi azt, hogy a kombináltrendszer-üzemeltetőket lehessen tulajdonjogilag szétválasztott üzemeltetőként, független rendszerüzemeltetőként vagy független átvitelirendszer-üzemeltetőként is működtetni.

– A (29) preambulumbekezdés bevezeti és megmagyarázza a *gázkészlet-értékesítési programok* – mint a tényleges versenyt előmozdító egyik lehetséges intézkedés – fogalmát.

– Végezetül, az átdolgozott formátummal összhangban a Tanács új cikket vezetett be, amelyben *hatályon kívül helyezi* a hatályos jogi aktust (52. cikk).